

F
ACARA
XIX
5
ILIE 1970

reportaj de șapte zile

ofensiva constructivă a tineretului

Pe șantierul Sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier s-a deschis cel de-al doilea Șantier național al tineretului. O dată cu izbucnirea primăverii, energia creatoare a tineretului s-a revărsat pe întinsul patriei, cuprinzând și cel mai mare șantier hidroenergetic al țării cu același elan pe care l-am înregistrat și pe primul mare șantier, cel al Hidrocentralei de la Lotru.

Tovarășul Ion Iliescu, membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului, a adresat un salut celor 1 300 de tineri veniți aici, pe malurile Dunării. Pasiunea construcției i-a adunat pe cei 1 300 de tineri brigadieri, tehnicieni și ingineri la Porțile de Fier. Aici, unde viitorul își dă mina cu viitorul, aici, unde cei 1 300 de tineri își demonstrează atașamentul lor total, prin muncă, la politica de construcție socialistă a partidului nostru comunist, asemeni celorlalte milioane de tineri cuprinși în diverse alte activități pe întreg cuprinsul patriei. În fotografia: imagini de la solemnitatea de deschidere a Șantierului național al tineretului de la Porțile de Fier.

Fotografii de I. CUCU

se asigură recolta de legume

Vechea faimă a oltenilor legumicultori reinvie. Nu numai prin cele 13 000 de hectare cu legume care vor fi cultivate anul acesta în județul Dolj, dar și prin specializarea unor zone, a creării unor mari complexe de sere. Ținându-se seama de necesitățile de legume ale populației de la orașe, s-a căutat o concentrare a spațiilor cultivate în jurul centrelor muncitorești. Nu s-au uitat însă nici localitățile cu veche tradiție.

În felul acesta Ișalnița, veche localitate de lângă Craiova, reintră în circuitul economiei nu numai prin Combinatul chimic-Craiova care o unește cu municipiul, ci și prin construirea unui

mare complex de sere format din 60 hectare ce vor intra în producție pînă la sfîrșitul lunii noiembrie a acestui an, urmate de alte importante suprafețe ce vor fi amenajate în anii următori.

Urmărindu-se o bună exploatare a fiecărui metru pătrat în parte, s-a calculat să se obțină de pe fiecare hectar un beneficiu de 300 000 lei chiar din primul an de producție. Complexul de la Ișalnița a fost prevăzut cu utilaje necesare irigațiilor, reglării temperaturii, cu o hală de sortări și

ambalaje și altele. În afară de extinderea suprafețelor cultivate cu legume, Direcția agricolă a luat măsuri în vederea obținerii unor recolte intensive, deși utilizarea anumitor sortimente sînd ca sarcină de plan o creștere de aproape 3 000 kg legumifer pe fiecare hectar. În felul acesta dețutul Dolj, al doilea pe țară ceea ce privește suprafața cultivată cu legume, va contribui la asigurarea nevoilor populației

Dan BALAS

în moldova, pe urmele dacilor

Dincolo de Roman, pe una dintre terasele care domină albia riului Moldova, se află un satuc cu numele de Poiana-Dulcești. Este o așezare pitorească, înconjurată din trei părți de o pădure seculară. Aici, în 1940, țărani ieșiți la cîmp pentru arătura de primăvară au găsit printre brazde foarte multe cioburi de ceramică. Nimeni însă nu s-a ocupat mai îndeeaproape de proveniența lor. Abia în 1961 satul Poiana-Dulcești a intrat în atenția arheologilor, cercetările începute atunci continuînd fără întrerupere pînă azi. Ce s-a descoperit? După cum ne informează arheologul Gh. Bichir, cercetător principal la Institutul de arheologie din București, care a condus și conduce și azi investigațiile, la Poiana-Dulcești au fost scoase la lumină urmele unei așezări a dacilor liberi (carpi) care a existat de-a lungul secolelor II și III. Pînă acum au fost găsite peste 20 de locuințe. În multe dintre ele se află vetre de foc, gropi de provizii și o cantitate deosebit de mare de ceramică caracteristică culturii dacice.

După nouă ani de cercetări, arheologul Gh. Bichir a putut trage o serie de concluzii deosebit de interesante în legătură cu viața dacilor liberi (a carpilor)

din această parte a Moldovei. Printre altele, s-a stabilit că multe dintre locuințele lor erau clădite de suprafață, așa cum se văd azi, ridicate cu pereți din chir și dimensiunile încăperilor fiind între 3 x 3 m sau 5 x 5,25 m. Fiecare gospodărie era înzestrată cu o gamă foarte largă de vase care începea de la cana de lemn și la fructiere și vase lucrate din ceramică cu un rafinament deosebit. Meseriile oamenilor erau: gricultori, tîmplari (s-au descoperit unelte de tîmplărie, printre care compas pentru desenat și șifrele etc.), fierari (zgura gădă dovedește că se prelucra metalul) etc.

Se pare că așezarea n-a existat decît pînă în anii 295-297, cînd a fost distrusă de un incendiu. Tot în aceeași regiune, arheologul Gh. Bichir mai descoperă acum cîțiva ani o altă așezare dacică, situată la circa 50 km de Poiana-Dulcești. Era vorba de așezarea de la Butnărești. Pînă s-au scos la lumină o necropolă (sec. II-III) și un mare atelier de olărit foarte bine utilat cu două cuptoare de ars oale), atelier care, la vremea respectivă, constituia probabil furnizorul de vase al satelor carpice situate de-a lungul riului Moldova.

F. SUR

Urna funerară găsită într-o necropolă a dacilor liberi (secol II-III).

Miercuri 8 aprilie a avut loc inaugurarea oficială a aeroportului internațional București-Otopeni, cea mai mare poartă aeriană a României către oceanul al lumii.

La inaugurare a luat parte tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășii Ion Gheorghe Maurer, Emil Bodnaraș, Paul Niculescu-Mizil, Ilie Verdet, Ștefan Dănălache, Constantin Drăgan, Petre Lupu, Manea Mănescu, Dumitru Popa, Dumitru Popescu, Leonte Răutu, Gheorghe Stoica, Vasile Vilcu, Ștefan Ștefan, Petre Blajovici, Miron Constantinescu, Mihai Dalea, Mihai Gere, Ion Iliescu, Ion Ioniță, Vasile Patilineț, Ion Stănescu, Mihai Marinescu.

În fotografie, tovarășul Nicolae Ceaușescu inaugurează aeroportul București-Otopeni.

contraofensiva purității

Veacul nostru de petrol și energie; în veacul energiei atomice și al computerelor; în acest veac hiperindustrializat, condus după implacabilele legi ale productivității și eficienței, o încredere ce pare a ne întoarce în epoca arhaică, de candoare, se tot mai acut auzită de noi, ne grăbiți și pozitivi: dar unde e aerul, dar apa?

În învățat să producem de o mie de ori mai repede decît ieri, am ridicat uzine și fabrici, mintea umană, lucrînd hard, a descoperit noi legi ale nașterii și le-a supus după voința sa. Am uitat în graba noastră că unele elemente aparent atît de utile, atît de generoase, ca aerul și apa, două elemente atît de vitale necesare, încît nici nu mai dăm seama de existența lor, riscă să-și piardă calitățile scumpe, degradîndu-se și rădîndu-ne într-un mod ireversibil. Și-așa am ajuns să conștientizăm — fără nici o nostalgie — că Doamne ferește! — că aerul blondei Lorelei a devenit nefel de canal de dimensiuni spectabile, e drept, dar nu mai este imund (Heine, traumatizat — l-ar fi renegat violent sau fi contemplat numai la izvoare), că Dunărea numai alături nu este, iar cerul anumiților metropole rămîne permanent învăluit în cețuri groase, nuri, încărcate de substanțe toxice. În ultimii ani, problema luării apei și atmosferei a început să preocupe intens toate țările lumii. S-au creat stații de curățare și filtrare care să rețină zădușurile industriale, s-au pus punct legiștii care să apere și să sancționeze drastic orice încălcare de la normele stabilite. Și țara noastră nu este scutită de asemenea probleme. Este semnificativ faptul că la recenta Plenară a Comitetului Central, tova-

rășul Nicolae Ceaușescu a apreciat că păstrarea purității apelor este, lupta împotriva poluării lor, reprezintă preocupări de interes național. Acțiuni în această direcție au existat și înainte, și nu puține. În ultimii zece ani, numărul stațiilor de epurare a crescut de la 400 de unități la aproximativ 1 200, dar se resimte un decalaj între dezvoltarea industriei noastre, a fiecărei unități în parte, și randamentul redus al acestor stații de epurare. Dificultățile sînt generate, după cum am fost informați, de către forul competent, Inspectoratul de stat al apelor, și de exploatarea necorespunzătoare a multor stații de epurare. La ora actuală, jumătate din totalul acestor stații sînt exploatare sub parametrii normali! Mai există apoi o greșită înțelegere a problemei din partea unor întreprinderi și-n ultimă instanță a unor ministere, care preocupate, firesc, de îndeplinirea planului de producție neglijează cele mai elementare măsuri de prevenire a poluării apelor. Amenziile derizorii aplicate de inspectorii din cadrul Inspectoratului mai sus-amintit nu stimulează de fel creșterea eficienței activității respectivelor stații de epurare și a celor care le exploatează. Așa se face că la ora actuală apele Oltului sînt grav poluate, că Tirnavele, datorită proastei funcționări a stațiilor de epurare de la combinatele chimice din Tirnăveni și Coșta Mică, au devenit adevărate canale de scurgere, periclitînd aprovizionarea cu apă potabilă a așezărilor din aval, în special a orașului Blaj. Apele reziduale provenite de la Combinatul petrochimic-Pitești întîrzie să fie deversate în Dîmbovnic, un afluent fără importanță al Argeșului, ceea ce mărește din clipă în clipă riscul poluării rîului care, printre

alte, aprovizionează cu apă potabilă Capitala. Exemplele se pot continua, atestînd importanța problemei.

Lucrările și hotărîrile recente ale Plenarei vor da un impuls serios cercetărilor în acest domeniu. În perspectivă imediată, un plan

de măsuri ample, la scară națională, va permite păstrarea sau recuperarea unor cursuri de apă acțiune cu nebănuite efecte de ordin material și moral.

Mihai VALERIU

în loc de marfă... scuze!

Nu este oră a zilei în care să înceteze forfota de cumpărători în magazinul «Victoria». Mai ales acum, cînd soarele anunță cu atîta căldură primăvara, cumpărăturile sînt în toi. Se caută ultimele noutăți, acele frumoase modele de confecții văzute la expoziții și la parade ale modei. Unele se găsesc în rafturile magazinului, altele însă se lasă așteptate.

De ce? Ne aflăm în biroul tov. Ion Nițu, șeful serviciului comercial al magazinului. Repetăm întrebarea: de ce nu se găsesc anumite sortimente de sezon?

Tov. Nițu, în loc de răspuns, scotocește printre hîrțile de pe birou și ne pune în față un teanc destul de mărșor de scrisori.

Acestea ne-au venit astăzi. În fiecare zi primim astfel de înștiințări.

Parcurgem cîteva. Cooperativa «Munca invalizilor» din Cluj nu poate livra la termen produsele contractate din lipsă de materii prime; cere decalarea termenelor de livrare. Fabrica de tricotaie «Someșul» nu a primit încă firele elastice de la D.G.A. și cere amînarea livrării, fiind «caz de forță majoră». Combinatul de tricotaie nr. 1-București apelează la «coarda sensibilă», scriind textual (scrisoarea din 14 III 1970): «...ținînd cont de bunele relații comerciale stabilite între întreprinderea noastră și a dumneavoastră, vă rugăm a fi de acord cu decalarea termenului».

pilule

● Ce ați spune dacă, trebuind să plecați cu trenul, o dată ajunși în gară ați avea plăcuta surpriză să citiți pe vagoane inscripția «cursa suspendată: mecanicul în concediu medical»? Ce ați spune dacă, în ziua lefii, în loc de bani vi s-ar comunica că «plata salariului se amînă pînă la noi ordine: casierul în concediu medical»?

Ați spune cam același lucru pe care-l gîndește oricine vrea să cumpere ceva de la unitatea «Cosmetice-parfumerie» din Piața Ro-

șii. De astă dată nu mai este «caz de forță majoră», ci «cauze obiective» datorate lipsei de fire și capacități la utilaje. I.I.S. «Tîrnăra gardă»-București cere în ultimul moment schimbări de culori la produsele contractate, iar cooperativa de producție «Drum nou», tot din București, nu poate respecta termenul de livrare pentru că materialele primite pentru confecții prezintă defecțiuni în colorit și țesătură.

Creдем că exemplele de mai sus sînt suficiente. Volumul mărșorilor pentru care se cer decalări de termene sau alte modificări însumează nu numai multe milioane, dar produc și grave perturbații în planul de desfacere al magazinului și deci, în ultimă instanță, duc la aprovizionare defectuoasă. Pentru a face față cererilor trebuie să se caute marfă în grabă, acolo unde se mai găsește, din fond necentralizat sau la alți furnizori care au dispunibil peste plan.

«Pentru moment, aceasta este situația — încheie tov. Nițu. Așteptăm cu toții instrucțiunile la noua lege privind contractele economice. Sînt convinși că ele vor pune capăt acestor neregulii».

Eugen IAROVICI

mană nr. 9, București, și care este întîmpinat cam de multă vreme de următorul anunț: «Inchis — concediu medical».

● Contrar părerii generale, cea mai desăvîrșită problemă enigmatică nu a apărut în vreun roman polișt, ci într-un volum pentru copii, intitulat «Podoabele pomului». Oricît de perspicaci au fost cititorii — mici și mari — oricîte lupe și microscopae au folosit, nu au reușit să identifice nici autorii ilustrațiilor, nici ai textului, nici tipografia, nici editura. Se presupune că la mijloc și-au băgat coada iar OZN-

urile. Poți să știi?

● După «Lido» și «Cabinet» ne-am îmbogățit cu un nou sortiment de țigări de calitate: «Stadion». E și normal, dacă ținem seama că specialiștii întru fabricarea de țigărete au îmbunătățit în asemenea hal calitatea vechilor sorturi (Mărășești, Carpați, Favorit) încît acum pot fi folosite atît la stîrpirea dihorilor sau dăunătorilor agricoli, cît și în jocul de societate numit țurca sau în diverse treburi gospodărești și de timp_larie.

M. M. M.

reportaj de sapte zile

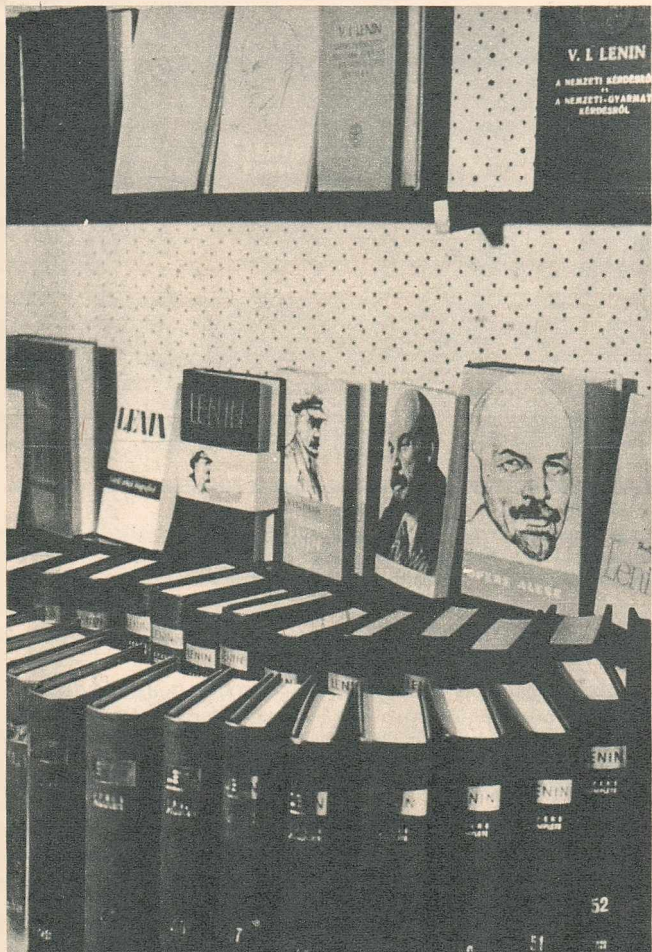

COPERTA NOASTRĂ
VIORICA FARKAS, pe care o știm
 mente, mai bine din puținele filme
 le-a făcut decît din bogata ei ac
 actoricească deslășurată pe scena Te
 de stat din Tg. Mureș (secția maș

Fotografie de S. ST

Prezentarea artistică
 Alexandru FRANCISC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12.
 Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic
 «Casa Științei».

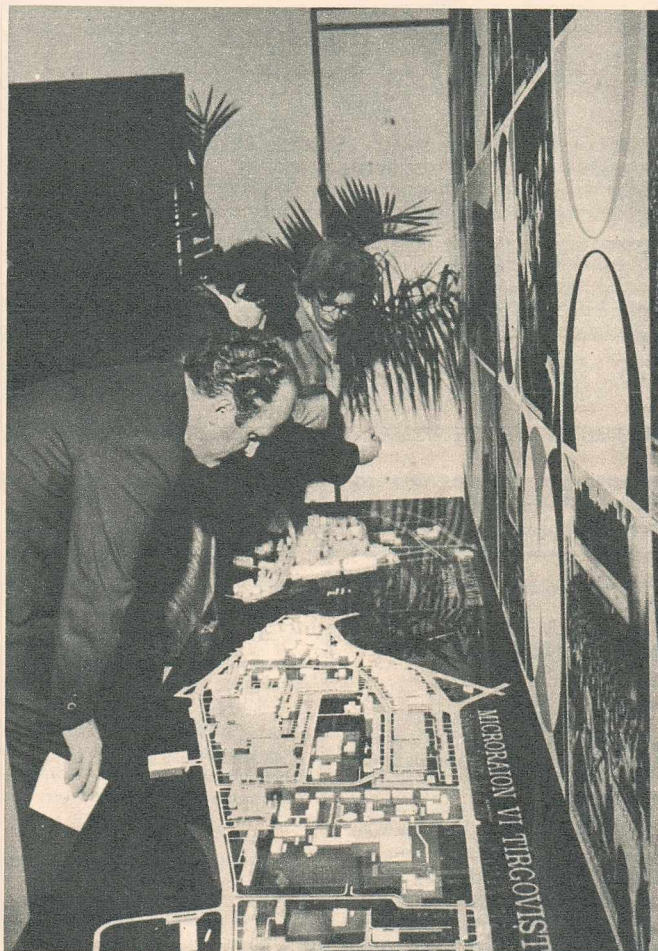
169 titluri din operele lui Lenin

Prețutendeni în țară și în străi-
 nătate au loc manifestări consacrate
 centenarului nașterii lui Lenin —
 ședințe festive, simpozioane, cicluri
 omagiale, expuneri — care evocă
 figura luminoasă a marelui conducător
 al Revoluției Socialiste din Octom-
 brie ca și atașamentul profund
 al maselor populare de la noi
 față de adevărurile pe care le
 conțin ideile leniniste. Este știut
 că în ceea ce privește răspîndirea
 ideilor leniniste în conștiința
 românilor o contribuție de seamă
 și-a adus-o și Editura politică
 care, între 1944 și 1970, a tipărit
 169 de titluri într-un tiraj de

6 406 000 exemplare. Cum la 15
 aprilie se va deschide la Moscova
 o expoziție închinată centenaru-
 lui V.I. Lenin, a cărei deviză va fi
 «V.I. Lenin și transformarea
 lumii», România va participa cu
 un stand național cuprinzînd se-
 lecții editoriale din traduceri
 unor opere leniniste. Cele 1 200
 de volume ce au fost editate de
 către Editura politică vor oferi
 vizitatorilor expoziției o im-
 agine elocventă asupra activității
 politice depuse de către P.C.R.
 pe tărîmul înarmării oamenilor
 muncii cu ideologia socialistă.

I. CONSTANTINESCU

mesaje dîmbovițene în timp

Duminică 5 aprilie, în Bucu-
 rești și Tîrgoviște, simultan, a
 avut loc festivitatea inaugurală a
 zilelor culturale intitulate expresiv
 «Mesaje dîmbovițene în timp».
 Ineditul dialog, care durează o
 săptămînă (5-12 aprilie), este pa-
 tronat de către Comitetul de
 Cultură și Artă al județului Dîm-
 bovița, respectiv, de Universita-
 tea populară din Capitală, și își
 propune prezentarea reciprocă a
 unor realizări de prestigiu de pe
 meleagurile celor două orașe.
 Este, această manifestare cultu-
 rală, o acțiune menită să stimu-
 leze schimbul de idei dintre jude-
 țele țării pe planul multidirec-
 țional al vieții politice, sociale

și culturale, relevînd succesele
 înregistrate pînă în prezent și
 sugerînd căutările pline de emu-
 lație ale dezvoltării viitoare. La
 Sală Dalles, unde au debutat festi-
 vitățile printr-un vernisaj al ex-
 poziției «Mesaje dîmbovițene în
 timp», au luat cuvîntul Nicolae
 Tăbîrcă, prim-secretar al Comite-
 tului județean Dîmbovița al P.C.R.,
 Ion Moraru, vicepreședinte al
 C.S.C.A., și scriitorul Geo Bogza.
 Dialogul cultural «Mesaje dîm-
 bovițene în timp» se va încheia la
 Tîrgoviște duminică 12 aprilie
 printr-un bogat program artistic
 intitulat «Pe meleagurile natale».

I.T.N.

viorile maestrului pollak

Dicționarul universal al
 rilor apărut la Paris în 19
 și ediția lui cea mai r
 (1958), în care figurează a
 15 000 de lutieri din în
 lume, consemnează și
 maestrului român Iosif
 Cronică vie a activității m
 din ultimele decenii, Iosif
 a transmis artei lutiere rom
 tainele maestrilor din Cre
 Brescia sau Mittenwald, pr
 în mod creator de către
 școală din Mirecourt (172
 Franța. Aici, la Mirecourt
 partamentul Vosges), a av
 cu aproape 40 de ani în
 (1930), inițierea lui Iosif
 de către celebrul lutier fr
 Georges Apparut. Cinci ar
 tîrziu are loc consacrarea —
 Pollak revine în țară cu
 plomă și cu Medalia de aur
 nută la Expoziția națională
 zanatului din Franța. Astăzi
 Pollak este cunoscut și v
 de către violoniști de ren
 Yehudi Menuhin, Ion V
 Carlo Felice Cillario, I
 Oistrach ș.a.

I. NESTORESCU

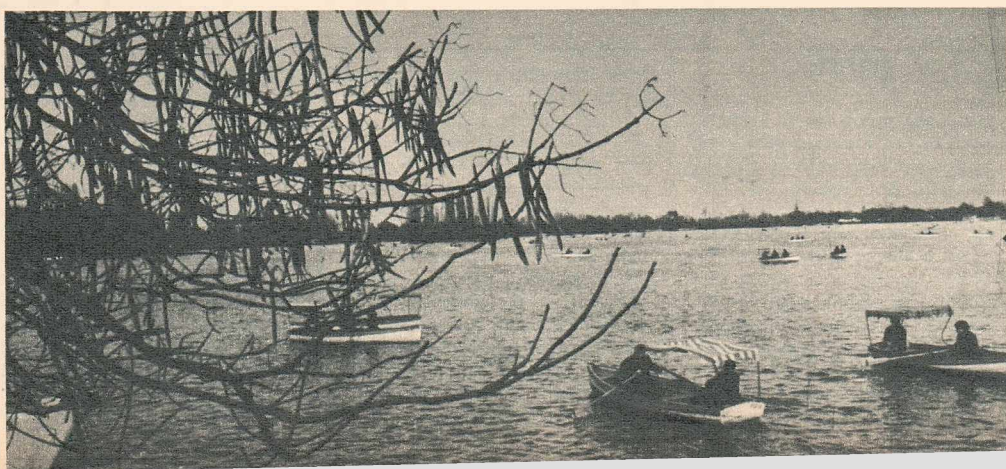

tăietorii de frunză...

«Boacă» toacă spațiul.
 «Boacă» își inchiupie că
 mîntă spațiul. El, de fapt, t
 timpul. Inestimabilul, irever
 lul timp.

L-am întilnit joi — 19 marti
 toată după-amiaza și seara
 platforma cinematografului «
 dern». Rula «Adio Texas!».
 ghesuală, vagabonzi, specula
 Mi-a atras atenția acest om
 vreo 40-45 de ani, care cea
 în șir a tot dat tircoale intri
 casei de bilete, băgîndu-se
 vorbă cu unul și cu altul, ar
 rînd siguranța celui care se
 în fiul lui.

Mi s-a recomandat «Boacă
 Atit. Nume? Poreclă? Poate

umbrele plutitoare

Gospodarii Capitalei ne oferă
 anul acesta 1 000 de bărci cu
 copertină, dublînd, față de anul
 trecut, numărul «umbrelelor plu-
 titoare». Lacurile Floreasca și
 Tei își vor inaugura și ele, curînd,
 sezonul călătoriilor de agrement
 pe valuri, cu ambarcații moto-
 rizate și nemotorizate.

entru el nu mai are importanță că nici nu mai are ori și l-a uitat.

Unde lucrezi?
Eu? Să lucrez?!?
 ea contrariat de întrebare. «mirosit» repede că sînt a cei «knaiiv», a suris îngăur și a continuat, pus pe șii:

Eu sînt intelectual.
Cum adică?
 Misiunea mea este să mă prin fața cinematografului, un colț la altul și înapoi. De ce?

Păi dacă, Doamne ferește, rimă vreaodată clădirea și vor construiască, cine să le spună metri a avut, de-a lungul și latul, dacă nu eu?!...

ră parodie a corespondenței dintre timp și spațiu! gustătoare antiteză cu majoritatea membrilor societății

tre, cu lupta pentru cîștiga fiecărei secunde!

timp ce oficiile pentru rezizarea forțelor de muncă sînt o continuă «foame» de sonanți, în perioada 10-15 marau fost depistați, prin locu-aglomerate ale Capitalei, 175 bărbați, în plină putere, nedrați în muncă.

m mers pe urmele unei asemenea acțiuni de identificare, epriune de miliția sectorului. Ziua în amiază mare, numai

în trei bufete s-a constatat prezența a 31 de persoane care lipseau de la serviciu. 19 dintre ele posedau scutiri medicale pe care și le valorificau cu țoiul de drojdie în față. Nu avea nevoie oare fabrica «Granitul» de serviciile betonistului Miuță Preda (38 de ani) în ziua de 16 martie? Dar cooperativa «Arta aplicată», de contribuția lăcătușului-mecanic Mihai Telefaru (27 de ani)? Dar întreprinderea «Pirogov», de prezența salariatului D. Zilber (48 de ani)? Dinșii semnau candida în bufetele «Lotru», «Motru» și «Tîrnava».

Categoria cea mai periculoasă o reprezintă cei care resping din «principiu» munca, cei care nu au cunoscut vreodată, prin proprie experiență, ce este acela un loc de muncă, ce sînt orele de program. În cazul lor intervine nu numai divorțul față de restul societății, ca pură atitudine, ci și goana după expediente mai mult sau mai puțin dubioase.

M-am întrebat, foarte serios, dacă asemenea paraziți au dreptul la destindere. Dar m-am întrebat și mai serios dacă ei au dreptul la însuși acest statut neoficial de trîndavi, de clienți în anticamera codului penal. Contratimpul cu etica noastră comunistă este atât de strident, încît devine tot mai actuală punerea în acord a normelor juridice cu cele morale și în legătură cu acesti oameni fără căpății.

S. PONCU

CRONICĂ JUDICIARĂ

anturajul și altele

Cu **TRAIAN VENECIUC**, convorbirea noastră săptămînală a fost realizată mai greu. Nu de altceva, dar timpul de anchetă al infractorului este «disputat» între secțiunile judiciară și economică ale miliției municipiului Iași. Căpitanul Airinei îl cercetează pe Veneciuc pentru prejudiciul de 24 000 de lei cauzat cooperativei «Constructorul», — al căreia angajat era — iar cpt. Ioan Grosu — pentru escrocarea a 9 cetățeni cu sume de la 200 pînă la 1 500 de lei.

Am intrat în biroul căpitanului Grosu tocmai în timp ce ofițierul recapitula împreună cu Veneciuc actele de înșelăciune comise de escroc. Asist la această trecere în revistă și constat că sistemul de tragere pe sfoară a păgubașilor nu prezintă nimic ingenios. Traian Veneciuc era omul în stare — verbal — să procure orice. Capacitatea lui de a promite, contra unui avans substanțial ori unui comision, era practic nepuizabilă, iar gama produselor — asjiderea: plăci de șamotă, anvelope auto, bile manele, animale vii, hainele tip «Sfîntul», ba chiar și... un autoturism «I.M.S.».

S-ar zice că naivitatea escrocațiilor este în afară de orice considerație critică, s-ar putea spune că, moral, singurul vinovat este Veneciuc, care și-a terfelit onoarea cuvîntului și a dezmințit sentimentele de încredere recipro-

că ce trebuie să existe între oameni. Nu este chiar așa. Victimele escrocului alergau către el tocmai pentru că trecea drept un om «descurcăreț», cu relații în lumea șefilor de depozite, capabil să se descurce în tenebrele comerțului sublicit. Această închidere a ochilor față de ce se pretindea — în ultimă instanță — escrocului, adică un comerț preferențial sau cu produse a căror circulație are regim special, această ipocrită întoarcere a privirii de la sursa de procurare a produselor arvunite, constituie contribuția de imoralitate a păgubașilor la comiterea infracțiunii. A pretinde, bunăoară, unui gestionar de șantier, cunoscut ca individ care a riscat de multe ori pușcăria, să procure «de unde» materiale de construcție constituie, moral vorbind, o instigare la furt cu ochi și cu sprîncene. Dacă infractorul n-a onorat-o, preferînd să înșele «persoana fizică», este doar o problemă de opțiune a răufăcătorului.

L-am întrebat pe Traian Veneciuc ce căuta într-un post de gestionar, cu ale dumisale cinci condamnări. Mi-a răspuns:

— Dar nu mă angajaseră ca gestionar, ci ca manipulant de materiale.

— Pe hîrtie! Dar, în fapt, ce lucrai?

— Eram șef de depozit. Dacă-ți ști dv. ce cloacă de recidiviști e

acolo, la cooperativa «Constructorul», v-ați lua cu miinile de păr. Nici unul nu figurează însă, în acte, ca gestionar, dar pîinea și ciuțitul sînt în miinile lor.

Trucul cu angajarea ca «manipulant» și funcționarea ca gestionari de fapt este vechi. Ne miră că mai există conducători de unități care, în pofida tuturor reglementărilor legale, mai recurg la el. Pe buzunarul lor s-o face!

— Ascultă, Veneciuc! De ce, după cinci pedepse executate, nu ți-ai văzut de treabă?

— Anturajul!...

— Ce «anturaj»?...

— Nu, dar prietenii mei erau costisitori. Consumau mult și, singurul în măsură să plătească eram eu.

— Te obliga cineva să faci asta?

— Ei, nu, dar imi plăcea și mie să merg cu ei... Sînt băieți veseli. Numai că n-au servicii.

— Atunci, din ce trăiesc?

— Puiu Răileanu organizează jocuri de noroc, iar Miki Zaim e înșurat, are nevastă-sa serviciu.

E doctoriță.

— Medic?!

— Da, da. Și el e băiat cu școală.

E inginer constructor.

— Și n-are servicii?

— N-a avut niciodată. De la terminarea facultății nu s-a ținut decît de jocuri de cărți. A fost și condamnat de cîteva ori pentru huliganism.

Spune-mi cu cine te-ai aduna!...

«Societatea» de petrecăreți completează lanțul celor care — creduli, superiori toleranți, sau părtași la înfruptare — au favorizat infracțiunile comise de Traian Veneciuc. Dintre ei, categoria celor din urmă, a paraziților totali, stîrnete cel mai puternic oprobriu.

Sergiu ANDON

intermezzo citadin

E soare! Izbucnirea primăverii înmulțit sensibil numărul pieștelor pe metru pătrat de trotuar. Și nimeni parcă nu se mai abește. Și nimeni parcă nu mai servește pe nimeni, cu toate că zâmbetul oamenilor e mai cald, și ochii mai soviți. De-atîta promisiuri de generoasă primăvară își cheamă să închizi ochii, să păstrezi încă bucuria înăuntrul tău; să-ți înțelegi privirea doar cînd treci pe lângă coronița de premiant a lui cais ori pe alături de eșanșanele mătasoase ale panselelor invitate dintre frunzele căzute pe toamna trecută...

Dar iați că din această dulce primăvară de sezon te trezesc bruiații, vrînd-nevrînd, stridențe. Armonia interioară se tulbură în auna lirismului; treci pe lângă scenetele pe care s-ar părea că nu se bagă nimeni în seamă și, deopotrivă, te simți un fel de pieton nu numai lucid, ci chiar responsabil. Dacă ai norocul (sau nenorocul!) să fii reporter sau foto-reporter, notezi în carnet și apeși pe declanșatorul aparatului de fotografiat imagini:

1) Un grup de tineri îmbrăcați îngrijit, ba chiar elegant, care umează țigări străine și țin un

sfat... tainic. Despre ce? Misterul și se lămurește dacă treci pe lângă ei și auzi discretul șuierat: «Haine-vechi-cumpăr». În fața sau alături de magazinul «Unic», acești «bussinesmenii» își fac nestingherit... meseria.

2) Rațiuni comerciale — de acord. Tradiție de bazar al Lipscaniului — nimic împotriva. Dar concurența dintre etajele marelui magazin «București» și taraba care-i ascunde, în parte, oglinzile vitrinei nu duc oare la un conflict... comercial? Sau poate că strada Lipscani și perimetrul Pieței Unirii nu mai sînt de ajuns pentru negoțul «cu bucată»?

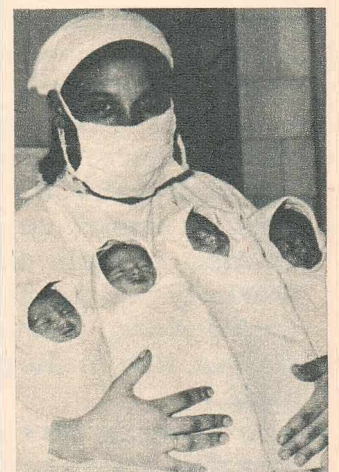
3) Orbitor de înșorita dimineață îl lasă indiferent pe cheflitul sosit recent din atmosfera de abur a rachiului. Degeaba se ostenesc soția și fiul să-l convină de contrariu, el vrea să doarmă acolo, pe trotuar. Și încă nu s-au adunat în jur spectatoriile benevoli...

4) Atîtea fețe voioase într-un singur cadru debordează de optimism. Dar cu prea mulți «chibîți» vînzarea merelor a trecut pe ultimul plan.

Text de **Viorica CIORBAGIU**
 Fotografii de **Elena GHERA**

patru gemeni

Iată-ne participanți reductabili la întrecerile neoficiale disputate de la un timp pe plan internațional. Ne gândim la performanța familiei Nică din Craiova: mama, Elena Nică, în vîrstă de 25 de ani, a născut 4 fete care au o greutate între 1,300 kg și 1,700 kg. Cum totul a decurs firesc, nu ne rămîne decît să o felicităm pe mamă, care mai are deja 4 fete. În total opt fete. La mulți ani!

FIECĂRUIA DUPĂ I

Cu toate că experimentarea noului sistem de salarizare a devenit generală nu prea de mult timp, meritele principiilor care stau la baza sistemului au și început să se evidențieze.

Dar să recapitulăm, o dată în plus, ce a adus nou sistemul de salarizare, devenit de la 1 martie general actual.

După cum se știe, rostul său esențial este de a contribui la progresul economiei naționale printr-o mai echitabilă retribuție a muncii, potrivit cantității și calității ei, printr-o cointeresare sporită a salariatului în rezultatele muncii sale, printr-o ridicare continuă a nivelului de trai al oamenilor muncii.

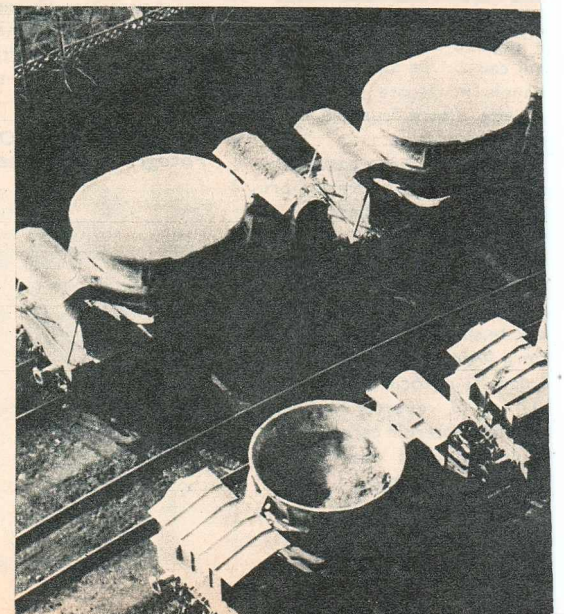
Pirghiile prin care se realizează scopurile noului sistem sînt, printre altele, creșterea ponderii salariului tarifar net în salariul total, adoptarea categoriilor și treptelor de salarizare, acordarea sporurilor de salarii în raport cu vechimea muncii neîntrerupte în aceeași întreprindere, îmbunătățirea sistemului premial.

În ancheta care urmează în aceste pagini ne-am propus să detectăm aspecte care demonstrează «pe viu» eficiența tocmai a acestor elemente novatoare ale noului sistem de salarizare.

Cunoscînd posibilitățile de încadrare pe care le oferă noul sistem de salarizare, nu rămînem surprinși de ce în anul 1969 salariile muncitorilor au crescut în medie cu circa 150 lei. La Combinatul siderurgic-Reșița te poți baza pe colectivele de muncă. E părerea fiecărui salariat în parte. Angajamentele anului 1970 sînt pe măsura acestor oameni înfrățiți și învățați să-și depășească succesele. De aceea nu există nici un motiv să ne indoim că nu vor fi obținute peste plan cele 16,5 milioane lei la producția globală și cele 16 milioane lei la producția marfă. Colectivul combinatului s-a hotărît să obțină circa 2,5 milioane lei economii la prețul de cost și să depășească cu 0,7 la sută indicatorul de plan la productivitatea muncii. Producția peste plan realizată la Reșița va atinge cifre de ordinul miilor de tone: 4 000 tone fontă, 6 100 tone oțel, 4 200 tone laminate finite, 8 000 tone aglomerate.

La Combinatul siderurgic-Reșița noul sistem de salarizare a venit să întărească un adevăr cunoscut: oamenii de aici își iubesc cu adevărat locul de muncă. De aceea nimeni nu se poate despărți de combinat fără regrete. În anul 1969, an în care s-a aplicat de la început noul sistem experimental de salarizare și majorare a salariilor, fluctuația de cadre a scăzut cu peste 60%, primele luni ale anului 1970 demonstrînd că procentul va scădea considerabil — în lunile ianuarie și februarie doar 8 muncitori și-au părăsit fără aprobare locul de muncă. Munca în siderurgie nu se poate face cu oameni necalificați. Și lucrul acesta l-a înțeles pe de-a-ntregul conducerea combinatului Reșița. Dar l-au mai înțeles și muncitorii, și astfel se face că în acest gigant nu lucrează decît circa 600 de muncitori necalificați, și aceștia în sectoare ce nu necesită o pregătire specială: încărcarea și descărcarea materialelor sau manipularea lor. Dar pentru ei au fost organizate cursuri de calificare, creîndu-se posibilitatea însușirii unei meserii sigure. Iar o dată cu obținerea calificării crește substanțial salariul și se măresc perspectivele cîștigării de noi trepte, de perfecționare a propriei meserii și experiențe.

EA SA...

Sîntem la filatura și țesătoria «Dacia» — una dintre cele mai de seamă unități ale Combinatului textil nr. 1-București. În ultimii doi-trei ani, fabrica respectivă și-a cîștigat o reputație deosebită. Au impus-o varietatea mare de țesături, modelele noi pe care le-a fabricat și — deosebit de important — finisajul produselor. Ceea ce, după cît se pare, a contribuit ca ea să se numere, încă cu 18 luni în urmă, printre primele unități economice în care s-a experimentat noul sistem de salarizare și majorare a salariilor. «Dacia» are, așadar, o experiență mai îndelungată în această direcție. Care sînt rezultatele economice pe care le-a obținut după aplicarea noilor principii? Cîteva date sintetice, puse la dispoziție de directorul general al Combinatului textil nr. 1, ing. E. Caracasian, pot da răspunsul. În primele două luni ale acestui an, fabrica a obținut o creștere de 3 milioane lei la valoarea producției globale față de perioada respectivă a anului trecut, deși în 1970 lucrează cu 43 de muncitori mai puțin decît în 1969. Tot în primele două luni ale acestui an productivitatea muncii pe salariat a crescut valoric cu 1 400 lei față de ianuarie și februarie 1969, iar salariul mediu pe muncitor a crescut în 12 luni de la 1 079 lei la 1 132 lei.

Și acum, un scurt tur de orizont în ateliere, printre oameni a căror salarizare după noul sistem se bucură deja de tradiție. Prima interviu: Ana Vieru, filatoare. Lucrează în fabrică de 18 ani. La sfîrșitul lui '68, înainte de aplicarea experimentării noului sistem de salarizare și majorare a salariilor, venitul ei

lunar nu depășea o mie de lei. Acum cîștigul ei se urcă la circa 1 400 lei, dacă bineînțeles își îndeplinește sarcinile de plan. Și, așa cum ne declară, le îndeplinește constant, lună de lună. Preluarea mașinii din mers, evitarea rebutului, folosirea rațională a celor 480 de minute de muncă, realizarea indicilor de producție cît și o continuă perfecționare profesională sînt esențiale pentru a-i asigura și în viitor un venit sigur și constant.

— Salariatul știe azi — ne declară normatorul-șef al fabricii, tov. B. Zukerman — că pentru a obține un venit cît mai mare sînt necesare, în afară de respectarea normelor obișnuite de muncă, cîteva condiții esențiale. Printre acestea sînt: continuitatea în același loc de muncă, ceea ce-i aduce sporul respectiv de vechime, așa cum prevede noua reglementare a salariilor, cît și permanenta perfecționare care îl poate trece de la o treaptă la alta a tarifului de salarizare. Îndeplinind — adaugă interlocutorul nostru — condițiile de care vorbim, muncitorul Ion Valentin de la secția vopsitorie, de pildă, are azi un venit lunar de circa 1 500 lei față de 1 150 lei cît avea înainte de aplicarea experimentării noului sistem de salarizare. O țesătoare, Eugenia Gheorghe, al cărei salariu înainte cu un an și jumătate nu depășea 1 292 lei, primește azi 1 496 lei. Și veniturile respective — așa cum dovedesc statele — se mențin, la ambii, constante. Atît vopsitorul cît și țesătoarea au înțeles că un cîștig stabil depinde de cantitatea și calitatea muncii lor.

UN RIGUROS CRITERIU AL VALORII

«Era drept ca un muncitor care pune suflet și pricepere în lucrul lui să cîștige cît altul, poate cu aceleași cunoștințe, dar cu mai puțină trageră de inimă și cu rezultate mult mai slabe în producție decît primul? Sigur că nu era drept! La sfîrșitul lunii secția raporta îndeplinirea planului de ore lucrate și totul era, aparent, în ordine. Că o parte dintre muncitori contribuiseră substanțial, iar altă parte mai de loc, la realizările de plan — asta o știa toată lumea. Și totuși penalizări pentru lipsa de conștiință profesională, pentru comoditate, n-aveai cum să aplici în mod palpabil. Noul sistem experimental de salarizare ne-a oferit mijloacele de selecție și stimulare a valorilor...»

Demonstrația teoretică a maestrului Ion Podgoreanu de la secția matrițerie a Uzinei de mecanică fină — București operează, în continuare, cu exemple concrete. Iată, bunăoară, Florea Stoian și Aurel Butucea erau încadrați, pînă acum trei luni, pe postul de matrițerie de categoria a 8-a: Contribuția lor la producția secției era însă inegală, deși amîndoi aveau același salariu tarifar. Acum, diferența calitativă a muncii lor a putut fi pusă în evidență și retribuită ca atare: Florea Stoian este acum matrițer categoria a 6-a — treapta 1, iar Aurel Butucea figurează tot în categoria a 6-a, dar pe o treaptă superioară — a 3-a. Diferența de venit dintre cei doi foști egali este de aproximativ 200 lei.

«Pentru secția noastră, care lucrează în regie, posibilitatea plasării în patru trepte diferite a muncitorilor din aceeași categorie are o însemnătate deosebită. Evident, nu numai în general, ci practic, în îmbunătățirea calității produselor și a ritmului de lucru. Dacă, așa cum spuneam, înainte de 1 ianuarie secția matrițerie avea un plus de ore, acum, același plan nu este urmărit numai global, ci și pe fiecare muncitor în parte. Dar nu numai orele contează ca îndatoriri profesionale obligatorii; se urmărește riguros cît valorează lucrarea căreia i s-a afectat o normă anumită de timp. Nimeni nu-și mai îngăduie (și nimeni nu îngăduie celuilalt) în actualele condiții să tragă chiulul și să dea un lucru de mîntuială. Asta îl costă personal pe fiecare, costă secția și, în ultimă instanță, uzina. La matrițerie e o vizibilă și îmbucurătoare întrecere pentru măiestrie profesională.»

Maștrii Emilian Pirvu — atelierul de aparate speciale — și Ion Anton — atelierul de strungărie — împărtășesc și susțin punctul de vedere al primului nostru interlocutor. În cele două ateliere munca se plătește în acord; un muncitor mai harnic, mai dotat, cîștigă în plus față de altul care preferă comoditatea în locul satisfacției morale și materiale. Stabilirea salariului tarifar cu discernămint, conform criteriului valorii, îi diferențiază, de pildă, pe frezorii Marin Tache și Nicolae Vlad nu numai în chip material, prin cei aproximativ 300 lei, ci și în ochii oamenilor.

V. COSTEA, I. CORIBAN
și F. URSEANU

STIMULENTE ȘI STABILITATE

Echitate socială. Iată esența noului sistem de salarizare, a cărui experimentare s-a generalizat în întreaga economie. Promovîndu-se acest principiu în repartitia fondului de consum, se pun la baza veniturilor individuale ale salariaților rezultatele concrete ale muncii fiecăruia. Noua salarizare nu aduce numai o creștere imediată a salariului tarifar, ci ea poartă în germene o gamă largă de stimulente. O analiză cît de sumară în care se aplică sistemul experimental de salarizare într-o secție a unei uzine este edificatoare. La atelierul de uzină locomotive de la uzinele «23 August» din București salariul tarifar a crescut la categoria muncitori cu 10,6 la sută, la care se adaugă ca venit stabil o bună parte din acordul realizat de salariați. Elementul stimulator — ne spunea maestrul Dumitru Pădure, șeful atelierului de uzină locomotive — rezultă în primul rînd din aplicarea corectă a elementelor noului sistem de salarizare. Acesta prevede în cadrul fiecărei categorii de calificare patru niveluri de salarii tarifare: un nivel de bază și trei trepte. Acest sistem ne-a permis să încadrăm oamenii ținînd seama de cîteva criterii stimulative. De exemplu, randamentul și calitatea. Aceste noțiuni au prevalat în încadrarea rectificatorului Constantin Buzatu cînd i-am dat treapta a treia în categoria a șasea. Evident, s-ar putea da și alte exemple.

Se subliniază din ce în ce mai mult — și de altfel și practica ultimelor luni o confirmă — că în ridicarea muncii oamenilor au început să prevaleze criteriile mai obiective, științifice, care țin cont de suma constantelor care acționează în economia modernă. De aceea noul sistem de salarizare promovează îndeminarea și talentul, tendința neîncetată de perfecționare și specializare, pe lîngă indispensabilele criterii care sînt productivitatea sporită și calitatea ireproșabilă. Atelierul de uzină locomotive de la «23 August» avea o stringentă nevoie de rectificatori pentru exteriorul pieselor, meserie deficitară în uzină. Meseria presupune exigențe mult sporite. Rectificarea exterioară e condiționată de respectarea riguroasă a micronilor la piese de bază, cum sînt axele, arborele cotit, casele. Printre cei care au răspuns la apelul conducerii secției ca să

lucreze în noul domeniu se numără și Gh. Podeanu. Dar el era strungar și a trebuit să-și însușească o a doua specialitate. De această străduință de specializare s-a ținut cont în încadrarea lui Gh. Podeanu în categoria și treapta care i s-au acordat. Ceea ce este, în fond, un mod concret de a stimula un efort practic dar și intelectual. În ultimă instanță e vorba de aplicarea obiectivă a salariului tarifar, care dă largi posibilități ca să se țină seama de aportul adus în producție și de nivelul cunoștințelor.

Dumitru Pădure, șeful atelierului de uzină locomotive, remarcă și creșterea stabilității salariaților: fluctuația tinde să se diminueze. «Cazurile de plecare, cel puțin în secția noastră — ne spune maestrul — sînt rare și au un aspect aparte. Din cele trei plecări pe care le-am avut în ultimele două luni (observați că cifra e absolut minoră), una a fost determinată de interese familiale, alta — și acesta poate fi un caz mai semnificativ — că salariatul, neavînd o pregătire adecvată, nu și-a putut realiza norma, în fine, a treia, obișnuita plecare în căutarea unui loc presupus mai bun. Esențială însă ni se pare schimbarea psihologiei. Normele fiind așezate pe criterii mai reale, omul știe ce are exact de făcut, se poate organiza, prevede și mobiliza. Stabilitatea duce la creșterea experienței într-un anumit domeniu, la cunoașterea propriului tău potențial de producție de către tine însuși și — ceea ce e mai important — de către colectivul în care lucrezi. În decembrie 1969 Toma Ciupag, găuritor în secția noastră, a plecat, fiind nemulțumit de cîștig. Nu l-au oprit nici măcar insistențele noastre. După nici o lună a revenit, pentru că pe unde a colindat — la Policolor, C.F.R. — nimeni nu îl cunoștea, nu putea să emită nici cea mai mică apreciere asupra capacității lui și, cum era și normal, era încadrat mai prost ca la noi. Fără să mai vorbim de acel sentiment că, de fiecare dată, trebuia să ia totul de la început...»

Noul sistem de salarizare, prin clauza care o impune ca la orice nouă reangajare salariul să fie încadrat numai la nivelul de bază, asigură în mod eficient stabilitatea, diminuînd considerabil capriciile fluctuațiilor.

succes pentru nr. 1

În momentul când revista noastră me tipar se fac ultimele pregătiri pentru lanavei «Apollo-13» pe un «drum» cosmic nit familiar: de la Pământ la Lună. Lovell, Thomas Mattingly și Fred Haise mează să exploreze craterul Fra Mauro datorită lor, și noi, restul pămîntenilor putea face cunoștință cu o nouă zonă selex probabil destul de bogată în surprize. Înțvăr, se pare că în subsolul craterului se gacele mase compacte de materie — ma (mass concentrations) — care au fost răzătoare pentru micile devieri de la traieci stabilită, rămase încă neexplicate, ale i dintre precedentele zboruri din seria «Apo».

La nord de Fra Mauro se înalță im crater Copernicus, iar la vest se desch regiune foarte accidentată. Ce surprize cunde ea? Să avem puțină răbdare și vom Pină atunci să urăm succes temerarilor e ratori, care întreprind prima expediție marginea unui crater lunar mare.

umor în culori

de
BELLUS,
FAIZANT,
KIRAZ^{*)}

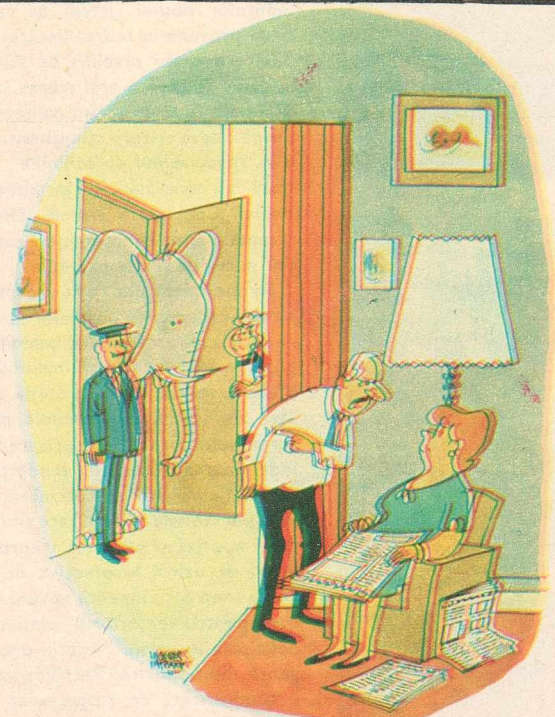
^{*)}Cunoscuți caricaturiști parizieni.

— Mă aștepti de mult, scumpițule

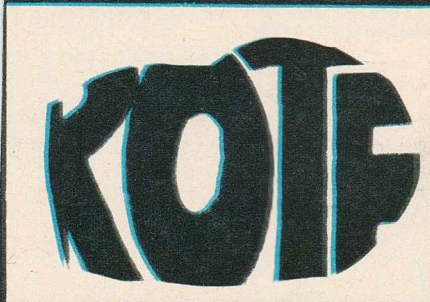
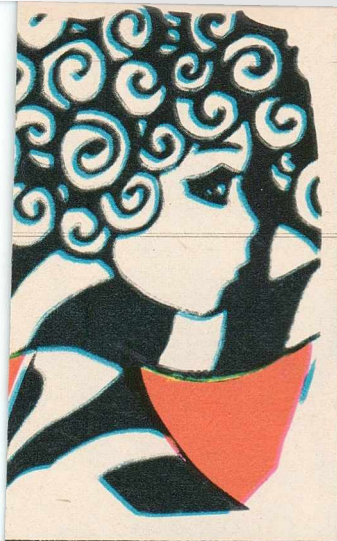

— Și eu care voiam să te invit azi la un film... Tare mi-e teamă că n-ai să poți veni...

— Iar ai primit un afurisit de premiu la un afurisit de concurs organizat de o afurisită de revistă.

COMBINATUL PENTRU FIBRE ARTIFICIALE

BRĂILA

EXECUTĂ

CONFECȚII DIN CELOFAN pe cale mecanică din celofan normal, incolor sau imprimat. Mașinile de prelucrat de care dispune **COMBINATUL** (depanatoare, ghilotină, tăietor de suluri, mașină de imprimat, mașină de punși) permit efectuarea unui program de producție foarte diferit, care se poate adapta perfect cerințelor de utilizare a confecțiilor din celofan.

FORME ȘI DIMENSIUNI

După modul de execuție și dimensiuni, confecțiile din celofan se clasifică, conform N.I.I. nr. 3391/67, astfel:

Nr. crt.	Denumirea confecției	Dimensiuni în cm	
		lungime	lățime
1	Saci plăți și cu falduri laterale	16—65	6—40
2	Punși plate și cu falduri laterale	12—35	5—26
3	Punși plate cu sau fără clapă, cu lipituri laterale	11,5—25	5—24
4	Punși cu fund încrucișat, pînă la 1 kg umplere	20—32	6—12
5	Punși din celofan lăcuit sau cașerat cu termosuduri laterale	4—35	9—50
6	Benzi înguste		2—6 mm
7	Role imprimate		5—150 mm
8	Coli imprimate în 1—4 culori	24—65	10—68

Observații: Produsele de la pozițiile 1-4 din tabel se pot confecționa din celofan normal și lăcuit.

Produsele de la pozițiile 1, 2, 5, 7, 8 din tabel pot fi executate în 1-4 culori.

Produsele de la pozițiile 3 și 4 din tabel pot fi executate în 1-3 culori.

un laborator psihologic de maximă utilitate

La Reșița psihologia și-a transformat sfera de activitate în mijlocul uzinei. Forma o constituie laboratorul fiziopsihologic nou înființat, care funcționează pe lângă Combinatul siderurgic. Activitatea laboratorului începe odată cu examenele de admitere în școlile profesionale, urmărind selecția și orientarea elevilor. Pentru aceasta, un colectiv de specialiști, sub conducerea psihologului Bogati Zoltan, a întocmit

monografii profesionale pentru meseriile specifice combinatului, creînd posibilitatea celor interesați să știe ce profesie își vor alege. Acest mijloc de informare, util elevilor, părinților, ca și profesorilor, vine să înlăture confuzia care există la sfîrșitul celor 8 sau 10 clase elementare. «Pentru că — ne relate psihologul Bogati — se întîmplă să avem oameni bine dotați dar care, din cauza constituției fizice, la

unele munci sînt suprasolicitați, în timp ce alții pot îndeplini aceleași sarcini de serviciu cu multă ușurință. Astfel, ceea ce pentru unii constituie un coșmar fiindcă n-au știut ce meserie să-și aleagă, pentru alții ar fi o plăcere. De aceea, încă de la început candidații sînt supuși unor teste care stabilesc gradul anumitor însușiri în raport cu o meserie. În felul acesta laboratorul este preocupat și de stabilirea compatibilității dintre agregate și oamenii care le deservește».

În continuare, eforturile sînt îndreptate spre cunoașterea și îmbunătățirea condițiilor de muncă, evitîndu-se iluminarea insuficientă, zgomotul, praful, aerul poluat, culorile obositoare, mișcările suplimentare.

O altă preocupare a laboratorului fiziopsihologic este stabilirea unui climat psihosocial adecvat în cadrul colectivelor de muncă. Se studiază, de exemplu, raporturile care trebuie să existe între maștri și muncitori. Menirea cercetărilor este tocmai promovarea în funcțiile de răspundere a personalului de prestigiu, stimat cu adevărat și demn să coordoneze munca celorlalți. Tot în acest scop, cu cadrele de conducere din combinat se înființează lecții de sensibilizare, explicîndu-se normele ce trebuie să stea la baza relațiilor dintre factorii de conducere și muncitori.

Tot în cadrul laboratorului fiziopsihologic medicul este preocupat de studierea bolilor specifice diverselor locuri de muncă, de influența navetismului, de cauzele mortalității etc...

Petre ANGHEL

prin surprindere

Primăvara a explodat în oraș mai devreme ca în alți ani. Înregistrăm răsufierea fierbinte în fiecare secundă, pe bulevardele inundate de lumină, în încăperile devenite brusc adevărate cupatoare (la urma urmei, îmi șoptește înțeleptul, de ce nu?! Mai bine mai târziu decît niciodată...), în ușoara peliculă de praf alungată ici și colo de un vînt uscat, fierbinte, adevărat siroco, iscat de Bărăganul aflat colea, la o aruncătură de băț. Practic, de la o zi la alta am fost obligați să abandonăm vestimentația grea, solidă, impermeabilă, de iarnă, și să evoluăm, cam palizi, e drept, și ușor astenici, în ținută adecvată, înfruntînd riscul unor posibile defecțiuni interne, născute din prea bruscă răsturnare de temperatură.

Primăvara a explodat în oraș mai devreme ca în alți ani... Oare chiar așa să fie? Nu sînt Topor, spectrul unor statistici pe ultima sută de ani mă înspăimîntă, dar parcă am mai înregistrat cîndva erupția de lumină și căldură din crugul lui martie. Anul trecut sau acum doi ani, nu mai știu... În orice caz, surpriza s-a mai repetat și, ca într-un joc, ne-am lăsat surprinși din nou. La urma urmei, de ce să nu ne oferim măcar o dată pe an o fărîmă de inedit?! Numai așa îmi pot explica, de pildă (dacă e joc, să-i acceptăm regulile...), de ce primăvara în chestiune cade pe nepusă masă în Cișmigiu, lăsîndu-i interziși de mirare pe constructorii care încă în ultimul

trimestru al anului trecut (martoră era o tăbliță aninată într-un cui, care ulterior a fost luată probabil de vînt) trebuiau să termine noul restaurant de pe insulița din centrul Cișmigiuului. Lasă că imaginea singurului parc din perimetrul central al Capitalei, copleșită de fum de mititei și fleici la grătar, nu-mi pare deosebit de atrăgătoare, dar, mă rog, totul e chestie de gust. După cum tot pe seama imtempetivei sosiri a primăverii pun prezența în continuare a uriașului morman de pămînt rezultat din depozitarea zăpezii, mascat gingaș prin implantarea în vîrfurile sale a do-treii pomisori prizăriți, din apropierea restaurantului Borden. Ori să avem în cazul de față de-a face cu treabă serioasă de gospodărie care depozitează gheața oricum, și în aer liber, numai să se găsească în lunile toride ce vor veni? Lăsînd gluma la o parte, cele două situații, nu cele mai grave și nu singurele, atestă o lipsă de prevedere, o «prindere în ofsaid» a factorilor respectivi de răspundere, cel puțin neplăcută. Primăvara în București este o apariție meteorică ce deschide triumfal drumul unei veri toride, apoi din ce în ce mai blînde, ce practic ține pînă la sfîrșitul lui octombrie. Adevăr ce ne silește a-i pregăti sosirea din iarnă, surpriza meritînd a fi reținută numai în inimile noastre încîntate, de copii mari, ce contemplă cu emoție eterna metamorfoză a naturii...

Mihai HETCO

... «În 1917 erau foarte puțini cei care știau cum arată Lenin, nu apăruseră încă nici un fel de fotografii ale lui» — scria P. D. Malkov, comandantul de la Smolnii. Fapt confirmat de N. K. Krupskaja: «Seara obișnuiam să ieșim din Smolnii, să ne plimbăm în jurul clădirii, și niciodată nimeni nu-l recunoștea, pentru că pe atunci nu i se făcuse încă nici un portret».

Printre primii fotoreporteri și operatori sovietici care au immortalizat chipul lui Lenin — chip cunoscut și iubit pe toate meridianele acestui pământ — s-a numărat și Piotr Oțup, care a realizat circa 40 000 fotografii înfățișându-l. Ziaristul sovietic Boris Galin evocă în reportajul pe care-l publicăm în aceste pagini momente din munca lui Piotr Oțup și a altora care, asemenea lui, au avut cinstea de a lăsa omenirii documente fotografice neprețuite, care au fixat pentru eternitate clipe din viața și munca marelui gânditor, organizator și conducător al revoluției socialiste.

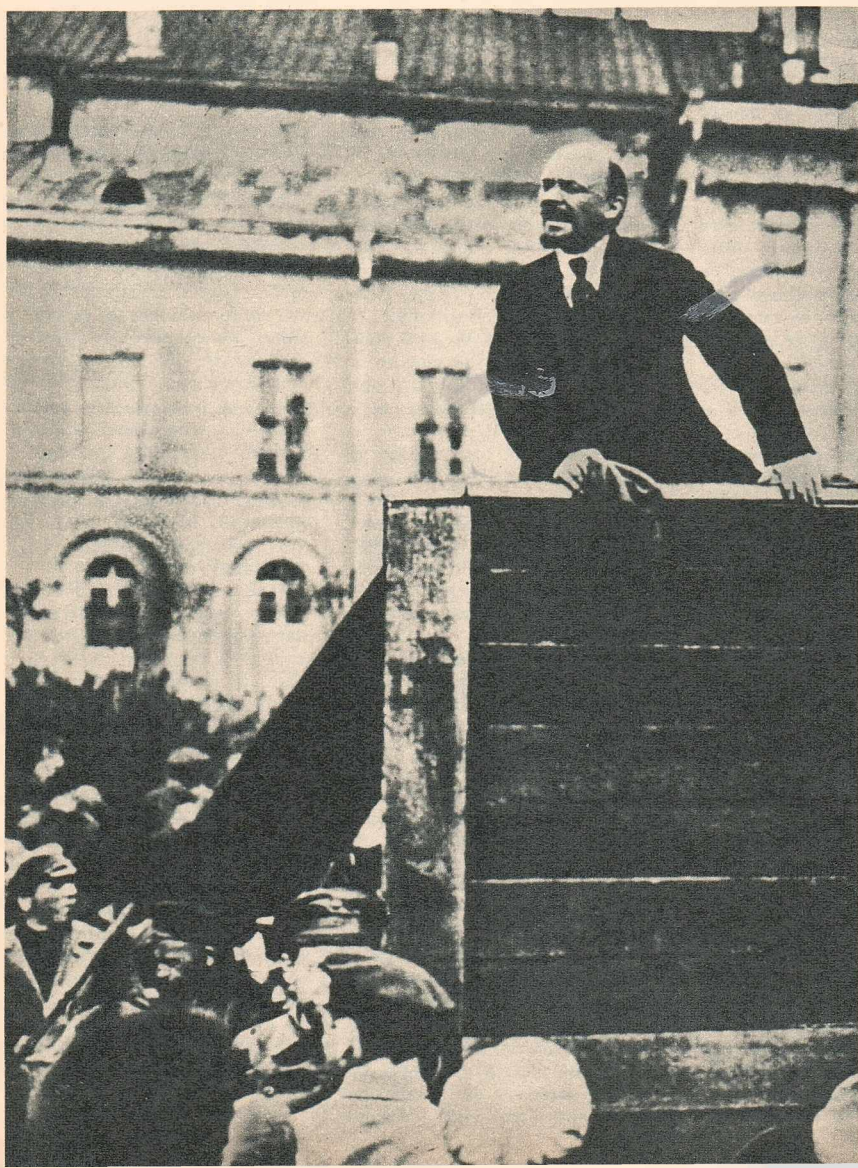
Imaginile care însoțesc textul sînt reproduse din paginile a două volume recent apărute în Uniunea Sovietică, cuprinzînd ample selecții de fotografii ale lui Lenin: «V.I. Lenin în arta fotografică» și «Lenin, colecție de fotografii și imagini din filme».

CÎND FOTOGRAFII LUCRAU PENTRU ISTORIE

ÎN OBIECTIV:
V.I. LENIN

Unul dintre portretele realizate de Pavel Ju.
«Sînt primele fotografii care-mi seamănă spusele L.

▲ Cufundat în lectura «Pravdei», Lenin a uitat pentru o clipă de prezența fotografului Piotr Oțup.

◀ 5 mai 1920: Lenin vorbește gărzilor roșii ce urmează să plece în aceeași zi. Imaginea se datorește lui G. Goldstein.

În timp ce Oțup își instalează aparatul, Lenin se cufundă în lectura «Pravdei». Era în 16 octombrie 1918. Așezat deasupra ziarului, Lenin a uitat prezența fotografului. După cîteva clipe își ridică capul, cere scuze fotografului că l-a făcut să aștepte și îl roagă să înceapă. Oțup mai ia cîteva imagini. Privirea lui Lenin e gravă, gînditoasă. Comunicatul venit de pe front umplu stalam suportul, mă vîram sub pîră neagră și, în chiar mijlocul unei ședințe

Într-un moment
de răgaz,
împreună cu
nepotul său
Viktor.

Întreținându-se
cu H.G. Wells.

Îi urmăresc cu atenție fiecare mișcare. Iată-l, adresându-se gărzilor roșii înaintează cu cascheta strânsă în pumn. Apăs pe declanșator. Am dezvoltat acest negativ cu inima strânsă. Mi-era teamă să nu-l fi ratat, placa să nu fi fost de proastă calitate... Din fericire, totul a fost în ordine». E greu să-ți desprinzi privirea de pe această uimitoare fotografie, care redă nu numai înfățișarea, ci și personalitatea lui Lenin, credința sa în victorie, entuziasmul său pasionat.

Există și trei fotografii realizate de K. Boulla: Lenin, la cel de-al III-lea Congres al Cominternului, ascultă intervențiile delegaților și ia note. E așezat pe trepte, lângă tribună, cu un dosar pe genunchi. Cu capul puțin aplecat asupra hîrtiei scrie concentrat. Pe urmă, lasă dosarul deoparte și se apleacă înainte mai mult, ascultînd oratorul.

...Lenin îl primește pe Herbert George Wells în biroul său de la Kremlin. Această întrevvedere a fost fixată pe peliculă într-o binecunoscută fotografie datorată lui Piotr Oșup. «Dintre toate fotografiile consacrate lui Lenin, scrie Volkov-Lannit, nu este cred nici una care să redea atît de fidel

atitudinea și expresia caracteristice lui Ilici».

Pavel Jukov absolvise două institute de arte plastice: Școala pentru încurajarea picturii din Petersburg și Academia de arte frumoase de la Roma. În timpul revoluției, Jukov a fost fotograf-șef pe lângă regiunea militară din Petrograd. Pavel Jukov a donat statului 16 000 negative, printre care și un portret al lui Lenin. În ziua cînd fusese chemat la Vladimir Ilici, nu mai avea decît cîteva plăci de rezervă. Ca să le introducă în aparat avea nevoie de o încăpere absolut întunecoasă. Jukov a descoperit pe o scară o ladă mare, folosită probabil pentru depozitarea lemnelor în timpul iernii, și s-a băgat cu aparatul înăuntru ei. A încărcat patru plăci, apoi s-a prezentat la Lenin. Ședința n-a durat decît un minut și jumătate. Cînd, ceva mai tîrziu, Lenin a văzut fotografiile, le-a examinat cu atenție și a spus: «Sînt primele fotografii care îmi seamănă».

La Smolnii,
la adunarea primului Soviet
al Comisarilor Poporului.

...cru, umpleam încăperea de zgomot și de fumul fulgerului de magnezium. Eram rugat cu amabilitate să mă așez, ieșeam pe o ușă, dar urmărit de ceilalți să fixez pe peliculă tot ce e important, intram pe alta...»

Un alt fotoreporter, Grigori Goldovitski, este autorul unui instantaneu cunoscut: Lenin se adresează gărzilor roșii care pleacă pe front. Sîntem în anul 1920. Lenin e înconjurat din toate părțile de oameni îmbrăcați care poartă uniforme, care în haine de piele, numai în salopete. Acești muncitori și țărani vor pleca chiar azi pe front, ducînd în inimă imaginea și cuvintele arzătoare ale lui Lenin... Volkov-Lannit (sub îndrumarea și îngrijirea a cărei tipărit volumul «Lenin în arta fotografică — n.r.) reproduce cîteva fotografii găsite în arhivă cu referire la această fotografie: «Ziua era cenușie, noroasă. În mijlocul pieței din fața lui Lenin, Teatrul fusese înălțat o tribună construită din scînduri goale... Se simțea că Vladimir Ilici e emoționat. Dar nu-l văzui cînd urcă la tribună. Răsună vocea lui Lenin. Gesturile, atitudinea, exprimă credința sa în victoria asupra dușmanului.

EXIGENTE ȘI DATORII FATĂ DE CARTEA DE IDEOLOGIE

Cartea de ideologie are un rol însemnat în dezvoltarea societății noastre socialiste, în formarea și creșterea unei noi conștiințe sociale. Indisolubil legată de practica de fiecare zi a construcției socialiste, cartea de ideologie e chemată să generalizeze, la un înalt grad de principialitate, tezele cuprinse în documentele elaborate de partidul nostru cu privire la etapa calitativ-superioară ce-o străbatem pe drumul desăvârșirii construirii socialismului. Economisti, sociologi, eticieni și esteticieni, specialiști în toate domeniile gândirii umane, găsesc în documentele partidului fertile și prețioase date și sugestii pentru lucrări care îmbogățesc patrimoniul nostru spiritual.

În condițiile de astăzi, când în țara noastră s-a instaurat un climat favorabil unei intense efervescențe creatoare, observăm că și registrul cărții de ideologie prezintă o substanțială evoluție. Sfera tematică e considerabil lărgită, iar tratarea acesteia e, în atâtea cazuri, cu competență realizată.

Apariția unei multitudini de titluri atât de diverse ca problematică, precum și tirajele, nu de puține ori, impresionante pentru condiția mai particulară a cărții de ideologie corespund unei reale maturizări a publicului nostru cititor. Acest fel de tipărituri, adresate la prima vedere unor cercuri mai restrânse de consumatori de carte, sînt absorbite de mase largi de cititori.

Este cunoscut faptul că operele fundamentale ale clasicilor marxism-leninismului se bucură de o mare răspîndire în circurile cele mai largi ale cititorilor noștri. Editate repetat și masiv în milioane de exemplare, operele lui Marx, Engels, Lenin exercită un rol fundamental în formarea conștiinței socialiste.

Trebuie evidențiat în mod deosebit faptul că documentele de partid, editate în tiraje de masă, sînt repede epuizate și mereu cerute de publicul cititor, dornic să cunoască cit mai profund politica partidului nostru, să fie la curent cu problemele tot mai complexe pe care le ridică edificarea socialistă în țara noastră.

Și tot dorinței mereu crescînde a numeroșilor consumatori de carte de a pătrunde cit mai temeinic creațiile valoroșilor noștri gînditori din trecut și contemporani, de a cunoaște avizat pe reprezentanții gândirii universale i se datorează editarea atîtor cărți ideologice. Pentru exemplificarea celor afirmate ne restrîngem la indicarea citorva titluri de colecții și cărți apreciate și, multe din ele, rapid epuizate.

Editura politică a inițiat cîteva colecții ce au stîrnit un viu interes: Biblioteca organizării și conducerii științifice, Evocări, Prelegeri de marxism-leninism. În ajutorul celor ce studiază politica internă și externă a P.C.R., Teorie și metodă în științele sociale, seria Materialismul dialectic și științele sociale, Biblioteca de filozofie și sociologie, Mica bibliotecă de istorie, Idei contemporane... Iar dintre cărți: Mic dicționar filozofic, Dicționarul de etică pentru tineret, U.T.C., organizație revoluționară a tineretului din România, România socialistă și cooperarea internațională, Contribuții la dezvoltarea problemelor teoretice ale eco-

nomiei socialiste, Unirea Transilvaniei cu România, 18 decembrie 1918, Un veac de frîmțări sociale, 1821-1907 de Lucrețiu Pătrășcanu, Dunărea în relațiile internaționale de Paul Gogeanu, Dictatura regală de Al. G. Savu, Cronica anului 2000 de Mircea Malița... Tot excesiv de restrîns notăm de la Editura științifică următoarele apariții (în majoritatea cazurilor epuizate): Sociologie generală, carte datorată unui colectiv de autori condus de Miron Constantinescu, Introducere în filozofia culturii de Al. Tănase, Teoreticieni ai civilizației de N. Bagdasar, Natura științei de N. Mărgineanu, Conștiința politică de N. Kallos, Introducere la istoria culturii românești de P.P. Panaitescu, Însemnări despre Hegel de D.D. Roșca, Decalaj în Occident de Gh. Badrus...

Fără îndoială că, dat fiind importantul rol ce-l deține cartea de ideologie în progresul societății, exigențele față de ea vor fi mereu sporite. Dar în afară de cerințele care sînt, desigur, esențiale ale unei cărți de ideologie cît mai substanțiale, mai avem și alte datorii. Așa că nu trebuie să ne fie de loc indiferente modalitățile prin care ea pătrunde în atenția cititorilor. Și aici mai e de făcut ceva. Editurile, după părerea noastră, nu folosesc cele mai vii și eficiente mijloace de a-și populariza propria lor producție. Poate mai stăruie gîndul, la unii editori, că o carte care se cumpără nu mai are nevoie de publicitate. Chiar în acest caz, prezentarea cărții ideologice va avea ca efect trezirea și mai vie a interesului cititorului pentru lucrări cu o anumită tematică. Mijloacele de comunicare pe care tehnica modernă ni le pune la îndemînă pot fi folosite de către edituri mult mai intens. Tot astfel, editurile pot sugera și iniția radioului și televiziunii forme atractive și convingătoare de publicitate, specifice acestor cuprinzătoare mijloace de comunicare. Deci nu numai o enunțare a titlului și autorului cărții. Să ținem seama că prezentarea cărții de ideologie nu înseamnă numai o simplă informație a cititorului, ci și un act de orientare a preferințelor consumatorului de carte. Pentru o difuzare cit mai corespunzătoare a cărții de ideologie nu trebuie uitat rolul librăriilor. Vitrinele și standurile destinate acestui fel de carte, existente la unele librării, trebuie extinse la toate librăriile. Dar și aici se cuvine găsite cît mai multe modalități de difuzare. După cîte știm, pentru cartea ideologică nu s-a instaurat bunul obicei ca autorii să aibă întîlniri cu cititorii. Poate că ar fi nimerit ca aceste întîlniri să nu se mai întîmple numai cu prilejul apariției cărții respective, ci ele să se producă și după trecerea unui timp, cînd cititorul a avut răgazul să cunoască lucrarea. În acest caz, credem că discuțiile vor fi mai lămuritoare și pentru consumator, și pentru autor.

În scopul de a veni în ajutorul unei cît mai bune prezentări și difuzări a cărții de ideologie, pe care o dorim cît mai adînc pătrunsă în conștiința maseilor de cititori, am pus la dispoziția citorva oameni de specialitate coloanele de față, pentru a-și exprima opiniile.

Traian STOICA

COMPARATIV CU UN TRECUT MAI MULT SAU MAI PUȚIN ÎNDEI situația prezintă evidente și îmbucurătoare semne de progres. Dacă avem dere momentul de față, încărcat simțitor cu noi exigențe, constatăm că mult de făcut. În genere, cartea social-politică e insuficient comentată. E ușor de observat discrepanța dintre frecvența cu care se discută cărțile factură sau filmele, diferitele genuri de spectacole și cărțile de ideologie climat, propice celor mai largi dezbateri de idei, instaurat în ultimii ani noastră trebuie să fie chemați să-și aducă contribuția, în problema pe pus-o în discuție, valoroși oameni de specialitate din domenii diferite, și acesta se cuvine să fie sprijinit și stimulat mai mult decît în prezent de către presa noastră, un loc de frunte avîndu-l, fără îndoială, revistele teoretice sau redacționale ale editurilor cer sprijin în acest sens. Acest apel înțeleg însă un foarte slab ecou.

Recenziile, atîtea cîte se fac, la cărțile de ideologie sînt, în foarte multe cazuri, expositive. Făcute în grabă, autorii acestor recenzii se mulțumesc la a tematica volumului, conținutul cărții. Să spunem că aceasta ajută la difuzarea cărții; dar nu ne putem declara mulțumiți doar cu atît. E necesară o de competență a cărții. Chiar dacă în unele recenzii se schițează anumite probleme, se observă că și acestea rămîn doar în acest stadiu de enunțare. Nu se vede de vedere al recenzentului în teza apreciată negativ. Or, darea de seamă unei cărți de ideologie trebuie ea însăși să fie generatoare de noi idei. Ea să constituie o binevenită ocazie pentru un dialog stimulator de puncte de vedere originale, create pe fondul general valabil al marxism-leninismului. În presă se pot publica nu numai recenzii la o carte, ci și la o serie de probleme tratate într-o colecție sau alta. Se poate vedea astfel nu numai modul în care s-au dezbătut acestea, dar și petele albe din ansamblul tematicii respectivă cedîndu-se astfel, s-ar veni cu sugestii prețioase în munca de conținut a editurilor. E de recomandat ca și editurile, în dorința de a contribui și ele la stîrnirea interesului pentru discutarea cît mai vie a cărții, să-și mărească exigențele și să mai publice produse cenoșii, neinteresante.

E demnă de relevat inițiativa ziarului «Știința» de a prezenta într-o săptămînală cartea socială și politică. Dezbătînd și comentînd în mod viu și constructiv cartea ideologică, presa e menită să aibă un rol de mare eficiență în mulțurirea creației pe tărîm ideologic, la intensificarea schimbului de idei și în ginea operelor discutate, să contribuie la producerea acelor lucrări gînditoare prin care să se facă mai adînc cunoscută contribuția teoretică și științifică a partidului nostru la îmbogățirea experienței mișcării muncitorești și a mișcării internaționale.

Ion SII
redactor-șef la Editura p

ÎN ULTIMII ANI PRODUCȚIA DE CĂRȚI FILOZOFICE ȘI SOCIAL-POLITICE a cunoscut progrese remarcabile în țara noastră. Concomitent cu apariția limbii române a unor lucrări clasice și contemporane, reprezentînd valori universale în domeniul științelor sociale, apar valoroase lucrări originale, de specialiști din domeniul economiei, istoriei, filozofiei, sociologiei etc.

Interesul crescînd al oamenilor din țara noastră față de teoria și practica construirii socialismului, interesul manifestat pentru cunoașterea istoriei și a noastre și pentru cunoașterea ideilor avansate din gîndirea românească și universală, determină, în general, o atitudine pozitivă față de literatură. Sînt situații cînd lucrări de filozofie, psihologie, istorie, sociologie, epuizează în cîteva zile de la apariție. Nu puține sînt cazurile cînd editurile și centrele de difuzare sînt asaltate de telefoane în vederea obținerii unei cîteva dintre lucrările epuizate. E drept că acestor lucrări li se acordă de obicei tiraje necorespunzătoare în raport cu cerințele reale; se întîmplă uneori și un fenomen aparent ciudat, cînd lucrări editate într-un tiraj suficient pentru o categorie de cititori, specialiști într-un domeniu al științei, nu ajung în mîna lor, fiind cumpărate de oameni mai puțin avizați în domeniul respectiv. În aceste timpuri, unele lucrări tot atît de valoroase, dar cu o problematică mai apropiată de cerințele unui public mai larg (lucrări de etică, estetică, filozofie generală, istorie universală etc.), cunosc o difuzare mai lentă.

Una dintre explicațiile acestui fenomen rezidă, după părerea mea, în lipsa de informare a cititorului asupra conținutului lucrărilor apărute.

Un rol important în popularizarea noilor apariții, în crearea unui cadru adecvat discutării valorii lucrărilor de științe sociale revine periodicelor de specialitate sau de cultură. Este îmbucurător că în ultimul timp apar tot mai multe inițiativă să afirm, urmată inițiativa ziarului «Știința», unde discuțiile despre

titigat drept de cetate. De atenție se bucură literatura social-politică
paginile «Contemporanului», unde se prezintă de regulă scurte infor-
mări și recenzii asupra unor lucrări românești sau străine. Cu
este, consider că nu greșesc afirmând că periodicele de specialitate sau
ră, cele dintii chemate să acorde atenție și să promoveze critica de spe-
nu acordă atenție suficientă acelei modalități de prezentare a cărții
permite etalarea unor judecăți de valoare asupra conținutului ei,
cititorului dar și autorului. Recenzia, care ar trebui să întrunească ase-
irtuți, este prezentă destul de rar în paginile unor reviste de specialitate.
tunci când revistele acordă atenție unor lucrări, tratarea se apropie mai
nivelul unei informări sumare, eludându-se aprecierile critice sau, așa
evă «Lupta de clasă», adoptându-se un ton apologetic.

sider că pentru orientarea competentă a cititorilor spre o anumită carte
că, dar și pentru situarea lucrărilor originale în ierarhia valorilor spiri-
r trebui să existe o preocupare mai susținută din partea revistelor de a
specialiști la discuții competente în jurul unor apariții originale. Schimbul
în coloanele revistelor noastre este util pentru crearea climatului promo-
țiilor valoroase, dar ar trebui să acordăm un spațiu mai mare și schimbului
asupra ideilor susținute în lucrările apărute.

Octavian COMĂNESCU
redactor-șef la Editura științifică

NTARIILE ÎN JURUL CĂRȚILOR DE IDEOLOGIE SÎNT RARE ȘI ÎN
ate slabe. Rare, deoarece se publică mai multe cărți decît idei; slabe, de-
comentatorii sînt preocupați mai mult de persoana autorului decît de
a lui. Unii recenzenți cred că sarcina lor este să «măsoare» îndepărtarea auto-
o dogmă sau alta și nu apropierea lui de noi adevăruri; alții se feresc să critice
or influent sau sa laude pe un altul antipatizat de acesta. Remediul: cercet-
ă se desfășoare de la premise la concluzie și nu invers, iar preopinental
considerat mai degrabă un colaborator.

recenzii mai multe și mai bune vor începe să apară pe măsură ce diversitatea
nii va depăși uniformitatea ideilor.

Henri WALD

TEA DE FILOZOFIE, ȘTIINȚE SOCIALE ORI POLITICE SE BUCURĂ DE
egim» straniu, totuși explicabil. Lucrările din aceste domenii nu formează
de departe obiectul unor analize critice, dezbateri, discuții în presă, com-
ile cu ecoul stîrnit în publicațiile literare, culturale și în cotidiene de apari-
iar și a unor modeste plachete de versuri, culegeri de nuvele sau romane.
ția nu se schimbă simțitor nici în cazul cărților de științe sociale care au un
r mare de cititori, figurînd în bibliografia unor cursuri universitare sau
nvățămîntul de partid.

personal, am încercat să lupt, cu mijloacele ce-mi stăteau la îndemînă, împo-

triva tăcerii în jurul cărții de ideologie în «Lupta de clasă», în «Informația», apoi,
mai nou, în «Ateneu» am căutat să dezbăt, sub diferite aspecte, producția națio-
nală din acest domeniu. Inițiative de acest fel nu s-au bucurat de prea multe ade-
ziuni, iar deținătorii diferitelor «cronici ale ideilor» manifestă predilecție pentru
cartea ideologică străină...

Care este explicația acestui fenomen? După părerea mea, aici intervin o serie
de factori. Acțiunea lor conjugată a creat acest climat nesănătos. În primul rînd
aș aminti aici unele carențe, de mult discutate în publicațiile noastre, determi-
nate de încetineala cu care, cu unele excepții onorabile, activitatea filozofică
instituționalizată a înțeles să lichideze sechelele îndărătnice ale dogmatismului.
În al doilea rînd, intervin tendințe de monopol asupra aprecierii producției filo-
zofice, de științe sociale, de care s-au prevalat anumite persoane și instituții.
În al treilea rînd, trebuie menționată prejudecata — moștenită tot de la climatul
dogmatic și alimentată de amintitele veleități de monopolizare a autorității în
domeniul ideologic — că articolul de analiză critică a cărților apărute, cronica
lucrărilor de ideologie este o îndeletnicire «inferioară» — demnă de învățacei,
începători și, mai ales, de subalternii celor ce-și întemeiază autoritatea științifică
pe funcția deținută în administrația cercetării științifice... Astfel, au apărut re-
cenziile de serviciu, în care fiecare platitudine din «Opera» (neapărat cu «o»
mare!) șefului de instituție era celebrată de funcționarii științifici în subordine
drept inaugurare a unei noi ere... Sub presiunea acestor recenzii apologetice,
a schița o rezervă critică echivala cu un «atac» la adresa «autorității» respective.
În aceste condiții și în absența unor organisme de manifestare a opiniei publice, —
cum ar fi Societatea română de filozofie, înființată în 1966, dar fără vreo activitate
reală în afara ședinței festive de constituire — climatul instaurat curma orice
intenție de dezbateră liberă, obiectivă. Firește, fenomenul este mult mai complex.
La factorii amintiți se adaugă lipsa de curaj a publicațiilor noastre care, și ele,
și-au însușit aceste criterii.

Pentru însănătoșirea situației s-au făcut în ultimii ani numeroase propuneri.
Dintre ele, m-aș referi numai la cîteva de imediată aplicabilitate. Cronica și ana-
liza regulată a lucrărilor din acest domeniu științific ar trebui să devină o preocu-
pare a cercetătorilor celor mai experimentați din specialitatea noastră, iar recenzi-
ile să fie semnate de personalități marcante ale vieții științifice. În al doilea
rînd, ar trebui să ne debarasăm o dată de confuzia dogmatică dintre critica știin-
țifică și atacul la persoană sau represalii administrative. Avem o diversitate de
puncte de vedere, trebuie să admitem dreptul la viață și al părerilor diferite de
ale noastre în cadrul ideologiei marxist-leniniste unitare, să nu le taxăm cu ușu-
rință aplicînd diverse etichete, să recunoaștem că nici un cercetător nu se poate
erija în deținător unic și infailibil al adevărului, să examinăm cu obiectivitate și
fără resentimente diferitele poziții posibile...

Sînt convins că îndemnul adresat de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU și cu
ocazia înființării Academiei de Științe Sociale și Politice a Republicii Socialiste
România va găsi răsunetul convenit, și lucrătorii de pe tărîmul științelor filozofice,
sociale, politice își vor aduce contribuția la dezbateră principială a încercărilor de
elucidare a unor probleme contemporane pe care le propun, în proporții din ce în
ce mai mari, lucrările din aceste domenii.

Publicațiile periodice, începînd cu cele de specialitate, apoi cele culturale,
literare, ar trebui să-și facă un titlu de glorie din dezbateră competentă, lipsită
de orice confuzie între realizare științifică și funcție administrativă, a cărților
și lucrărilor consacrate cercetării realității umane complexe a epocii noastre
și a României socialiste.

Pavel APOSTOL

JALOANELE ROMÂN

de
Dic. BABOIAN

Moment memorabil în istoria relațiilor româno-turce, vizita președintelui Consiliului de Stat al României, Nicolae Ceaușescu, în Turcia a marcat, în vara anului trecut, ridicarea la nivelul cel mai înalt al dialogului permanent susținut în ultimii ani de cele două state vecine și prietene. Fapta este pentru prima oară un șef de stat român a fost oasă de onoare al președintelui Republicii Turcia a cuit un eveniment de covârșitoare însemnătate, reflectând consensul celor două națiuni de a consolida relațiile bilaterale pe temelii solide, în virtutea raporturii de bună vecinătate și colaborare, pentru care s-au pronunțat cindva personalități politice române ca Nicolae Titulescu și Mustafa Kemal Atatürk.

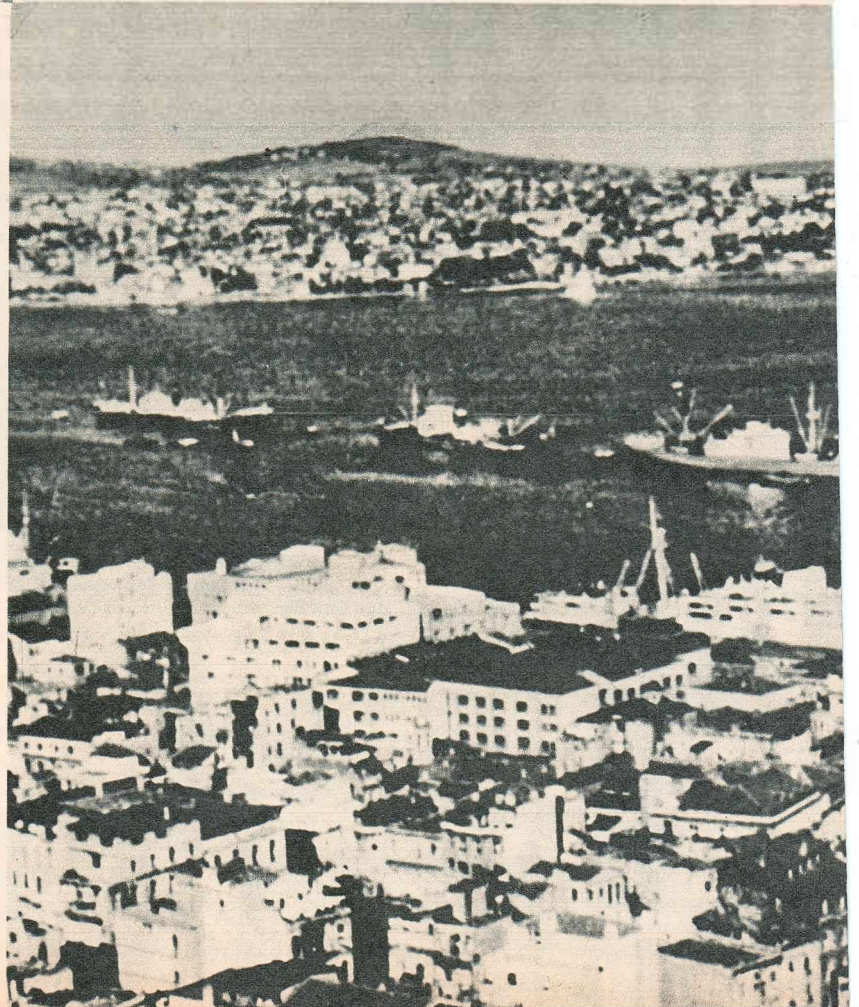
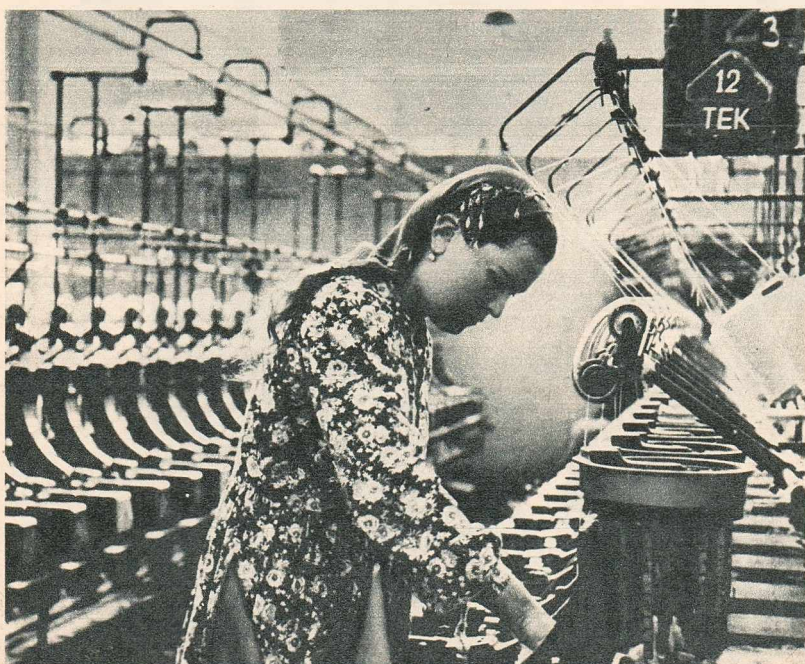
Apropiata vizită în România a președintelui Turciei, Cevdet Sunay, se înscrie și ea în ambianța cu caracter ascendent al relațiilor româno-turce, fiind menită să contribuie nemijlocit la adâncirea și extinderea raporturilor de înțelegere și colaborare dintre țările noastre — implicat — la îmbunătățirea climatului politicii în Balcani, acest vechi și legitim deziderat al popoarelor din această zonă atât de greu încercată în trecut. «**Că nici un efort nu este prea mare** — a declarat în Ankara președintele Ceaușescu — **pentru a face din Balcanii — altădată unul dintre focarele de liniște ale Europei — să devină o zonă a bună vecinătăți și a cooperării fructuoase**».

Nu o dată în ultimii ani, factori de răspundere în România și Turcia s-au pronunțat și au acționat pentru găsirea și exploatarea celor mai bune căi și mijloace pentru vederea primenirii atmosferei în această parte a Europei. Experiența pozitivă a relațiilor dintre România și Turcia demonstrează elocvent nu numai posibilitatea dar și importanța vitală a promovării consecventă a principiilor independenței, suveranității, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne.

Primăvara la Istanbul.

Poporul român urmărește cu simpatie eforturile Turciei pentru dezvoltarea sa economică. În fotografie: aspect dintr-o fabrică modernă de textile din Izmir.

RIETENIEI TRAINICE

URCE

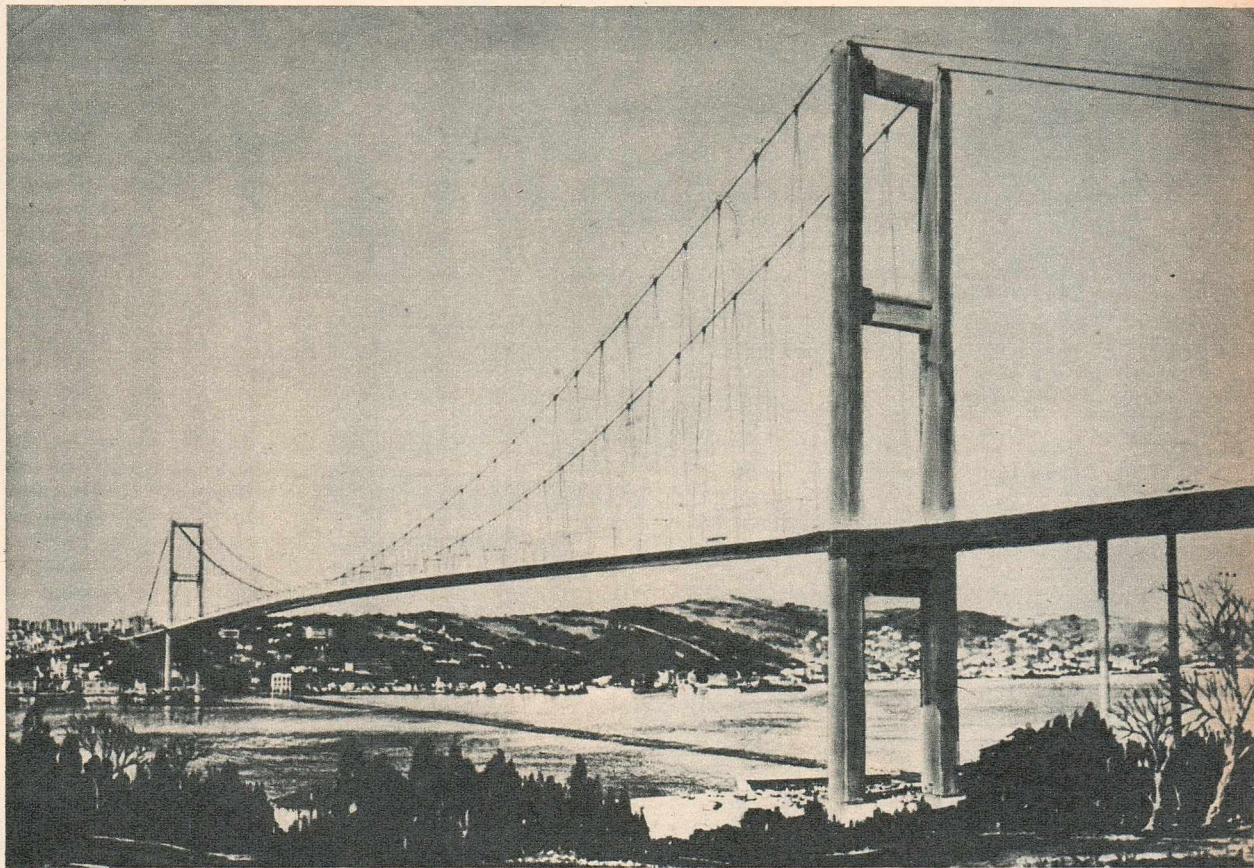
lui reciproc în relațiile dintre state, indiferent de natura lor socială. «Sîntem convingiți că principiile trebuie să stea la baza vieții internaționale», a declarat ministrul de externe al Turciei într-un interviu acordat trimisului «Agerpres». Poporul român urmărește cu viu interes și simpatie dezvoltarea și edificarea Turciei moderne, după cum rezoană în rîndurile națiunii turce. Iar atunci cînd așa cum s-a întîmplat zilele trecute — un cataclism natural a îndoliat mii de cămine în Anatolia — nu este firesc ca durerea celor loviți de efectul nefast al mișcărilor telurice să fie împărtășită, cu simpatia și compasiunea, de întregul nostru popor. În urma unui pod peste Bosfor va uni două continente — Europa și partea asiatică a Turciei de Europa. Aceasta va fi, evident, practică, lesnicioasă. O politică și înțeleaptă de apropiere, înțelegere reciprocă și colaborare între țări și popoare asigură de asemenea dezvoltarea și incontestabil mai eficiente atunci cînd acestea se întemeiază pe principii de echitate, respect și coexistenței pașnice și al cooperării reciproce avantajoase. În acest sens, ne amintim de o declarație a președintelui Turciei în legătură cu faptul că România și Turcia nu există nici un fel de probleme, relațiile dintre cele două țări aflîndu-se pe un drum bun, în continuă dezvoltare. Într-un interviu acordat la Ankara, conducătorul turc și-a exprimat dorința — pe deplin împărtășită de guvernul și poporul României — ca raporturile dintre România și Turcia «să se dezvolte în toate domeniile, în interesul celor două țări». Vizita în Turcia a președintelui Nicolae Ceaușescu, vizita pe care urmează s-o facă în România președintele Cevdet Sunay, constituie expresia la nivel internațional a unei asemenea evoluții fericite, în care sînt vital

interesate nu numai popoarele ambelor țări, dar și toate popoarele continentului european.

Jaloane esențiale ale expansiunii raporturilor bilaterale, ale unei prietenii durabile, întîlnirile dintre cei doi conducători de state deschid noi perspective de amplificare și diversificare a relațiilor de colaborare și bună vecinătate dintre Republica Socialistă România

și Republica Turcia, aducînd prin aceasta un neprețuit aport cauzei păcii și securității internaționale.

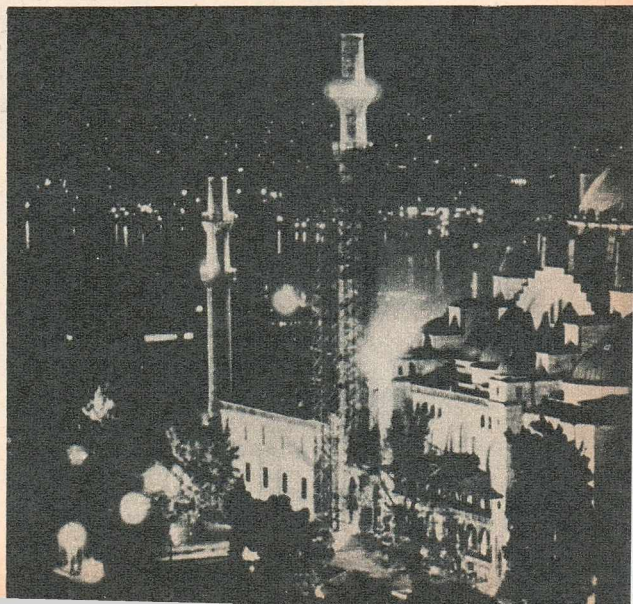
Sub aceste auspicii de bun augur este așteptată în țara noastră vizita înaltului oaspete, președintele Sunay, pe care întregul popor român îl primește cu ospitalitatea caldă ce îl caracterizează.

▲ Macheta podului suspendat ce va lega — peste strîmtoarea Bosfor — Europa de Asia. Podul, a cărui construcție este prevăzută a începe către sfîrșitul acestui an, va avea o lungime de 1 560 m, lățimea de 33,4 m și înălțimea de 64 m.

▶ Apele Mării Negre, care scaldă deopotrivă țărmurile română și turc, au fost dintotdeauna o «punte de legătură», un mijloc concret de efectuare a schimburilor comerciale dintre cele două țări.

▼ Una din numeroasele dovezi ale măiestriei vechilor constructori turci: moscheea Suleiman din Istanbul.

RIETENIEI TRAINICE

URCE

lui reciproc în relațiile dintre state, indiferent de natura lor socială. «Sîntem convinși că principiul trebuie să stea la baza vieții internaționale», a declarat ministrul de externe al Turciei într-un interviu acordat trimisului «Agerpres». Poporul român urmărește cu viu interes și simpatie dezvoltarea economică și modernizarea Turciei, după cum reiese din rîndurile națiunii turce. Iar atunci cînd se va întîmpla ca durerea celor loviți de efectul războiului să fie împărtășită, cu compasiunea, de întregul nostru popor.

În viitor, un pod peste Bosfor va uni două continente, legînd și partea asiatică a Turciei de Europa. Aceasta va fi, evident, practică, lesnicioasă. O politică și înțeleaptă de apropiere, înțelegere reciprocă și colaborare între țări și popoare asigură de asemenea o relație trainică și incontestabil mai eficientă atunci cînd se întemeiază pe principii de echitate, pe respectarea textului coexistenței pașnice și al cooperării reciproce. În acest sens, ne amintim de o declarație a președintelui Turciei în legătură cu faptul că România și Turcia nu există nici un fel de probleme, relațiile dintre cele două țări aflîndu-se pe un drum bun, în continuă dezvoltare.

În acest sens, ne amintim de o declarație a președintelui Turciei în legătură cu faptul că România și Turcia nu există nici un fel de probleme, relațiile dintre cele două țări aflîndu-se pe un drum bun, în continuă dezvoltare.

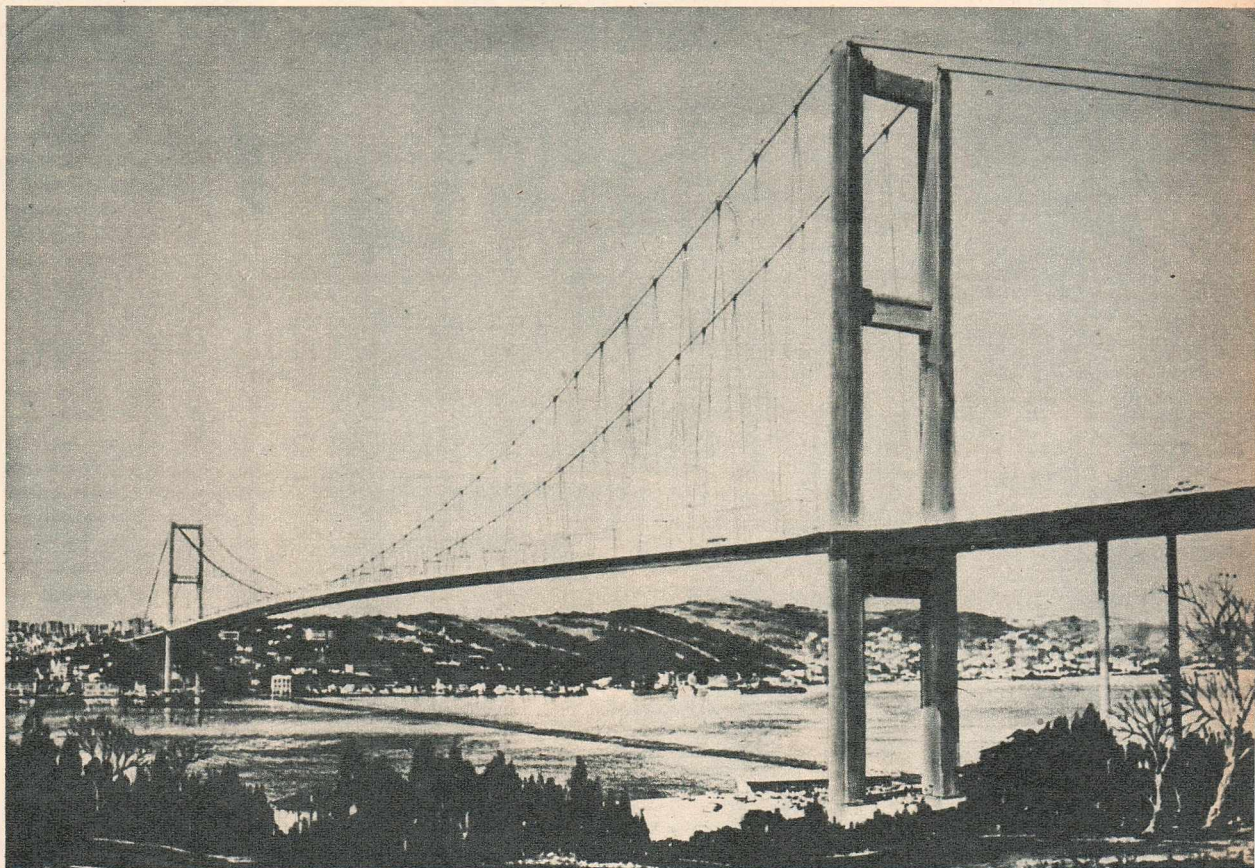
În acest sens, ne amintim de o declarație a președintelui Turciei în legătură cu faptul că România și Turcia nu există nici un fel de probleme, relațiile dintre cele două țări aflîndu-se pe un drum bun, în continuă dezvoltare.

interesate nu numai popoarele ambelor țări, dar și toate popoarele continentului european.

Jaloane esențiale ale expansiunii raporturilor bilaterale, ale unei prietenii durabile, întîlnirile dintre cei doi conducători de state deschid noi perspective de amplificare și diversificare a relațiilor de colaborare și de bună vecinătate dintre Republica Socialistă România

și Republica Turcia, aducînd prin aceasta un neprețuit aport cauzei păcii și securității internaționale.

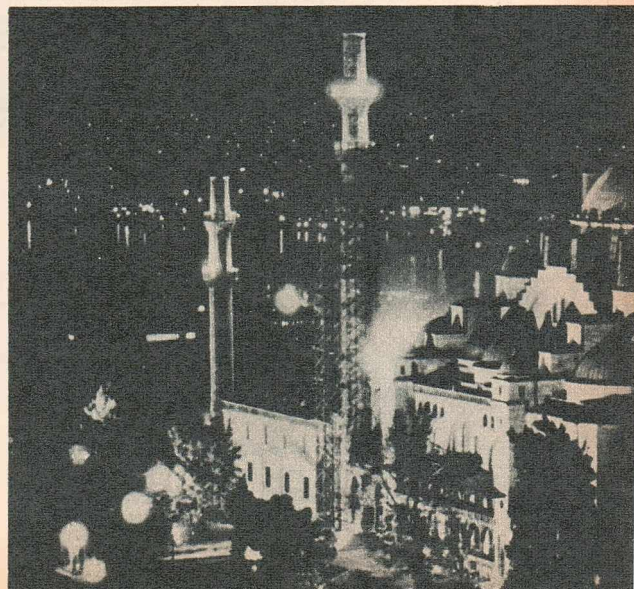
Sub aceste auspicii de bun augur este așteptată în țara noastră vizita înaltului oaspete, președintele Sunay, pe care întregul popor român îl primește cu ospitalitatea caldă ce îl caracterizează.

▲ Macheta podului suspendat ce va lega — peste strîmtoarea Bosfor — Europa de Asia. Podul, a cărui construcție este prevăzută a începe către sfîrșitul acestui an, va avea o lungime de 1 560 m, lățimea de 33,4 m și înălțimea de 64 m.

◀ Apele Mării Negre, care scaldă deopotrivă țărmurile române și turce, au fost dintotdeauna o «punte de legătură», un mijloc concret de efectuare a schimburilor comerciale dintre cele două țări.

◀ Una din numeroasele dovezi ale măiestriei vechilor constructori turci: moscheea Suleiman din Istanbul.

◀ Lupta de cocoși — una dintre distracțiile cele mai gustate în arhipelag.

▲ Ziua totul pare pașnic în orașele filipineze. O dată cu lăsarea întinericului însă, «orologiul morții» începe să bată: la fiecare oră un asasinat, la fiecare jumătate de oră un furt, la fiecare două ore un atac tihăresc.

▲ «Restul lumii», uriașa majoritate, trăiește în cartiere și locuințe (dacă și aceasta poate fi considerată locuință) asemenea celei pe care o puteți vedea în această imagine.

BALUDE, PISTOALE ȘI CONTRASTE ÎN DECOR FILIPINEZ

Note de călătorie de LUCJAN WOLANOWSKI

Un arhipelag de 7 100 insule (dintre care numai 2 300 au un nume) în partea de vest a Pacificului, acolo unde apele oceanului se întâlnesc cu cele ale Mării Chinei. Circa 30 milioane de locuitori. 330 ani de dominație spaniolă și aproape 50, statut de colonie a S.U.A. Baze militare — navale și aeriene — americane. Acestea sînt în cîteva cuvinte coordonatele Republicii Filipine.

Cărbune, aur, minereu de fier, crom, aramă, nichel, magneziu. Totuși, «exemplu tipic de țară subdezvoltată». Bogăție și sărăcie în expresiile lor limită, contraste de o violență care uimește pînă și pe cei mai experimentați călători. Colaboratorul nostru, publicistul polonez Lucjan Wolanowski, împărtășește cititorilor noștri în text și imagini impresiile sale din Filipine.

Pe măsură ce te îndepărtezi de Manila, importanța stațiilor de cale ferată ca centre ale vieții publice — traversate parcă numai din întâmplare de căi ferate — crește. Peroanele sînt locurile preferate de promenadă ale orașelor și barrios-urilor (sa-tele), locurile unde notabilitățile schimbă între ele plecaciuni politicoase și unde copiii se zbugule murdari și pe jumătate goi. Găsești aici și amatori de siestă, petre-

cută pe cîte o bancă sub cerul liber, bine-înțeles dacă le priește somnul în vacarmul infernal al muzicii ce se revarsă neîncetat, ca un torent asurzitor, din nenumărate difuzoare.

«Locos-Express» se strecoară prin mijlocul unui deșeu de căsuțe. Aici izolarea trenului de mediul înconjurător, cu care sîntem obișnuiți în Europa, nu este cunoscută. Ai impresia că scoțind mîna pe fereastra vagonului poți ajunge cu ea în interiorul colibelor. Nu există nici o distanță anume care să trebuiască respectată, care să despartă drumul de fier de zona construită. Pereții deplasabili ai caselor — dați la o parte în timpul zilelor toride — oferă călătorilor spectacolul colorat și panoramic al vieții cotidiene din localitățile traversate. Spălatul rufelor, pregătirea mîncării, luptele de cocoiși, jocul de cărți, odihna — totul se vede ca-n palmă, iar actorilor acestei reprezentații populare de masă nici prin cap

nu le trece să se sinchisească de trenul de Manila.

O DELICATESĂ DE CARE MĂ LIPSESC

Cu toate că trenul circulă cu viteză redusă, vagoanele — nemăturate probabil de cînd au ieșit din fabrică — trepidează puternic. Sînt extrem de aglomerate; oamenii se înghesuie unii în alții și, între timp, poartă discuții aprinse. Ai impresia că toată lumea vorbește odată. Sînt și unii care reușesc să tragă cîte un pui de somn, în timp ce vecinul cîntă la chitară, și nu tocmai în surdina, iar comercianții ambulanți fac o reclamă gălăgioasă mărfurilor. Ei oferă cotidiene în engleză, spaniolă și tagalog — limba oficială a țării — recomandă reviste săptămî-

Colibă din tije de bambus,
tipică pentru satul filipinez.

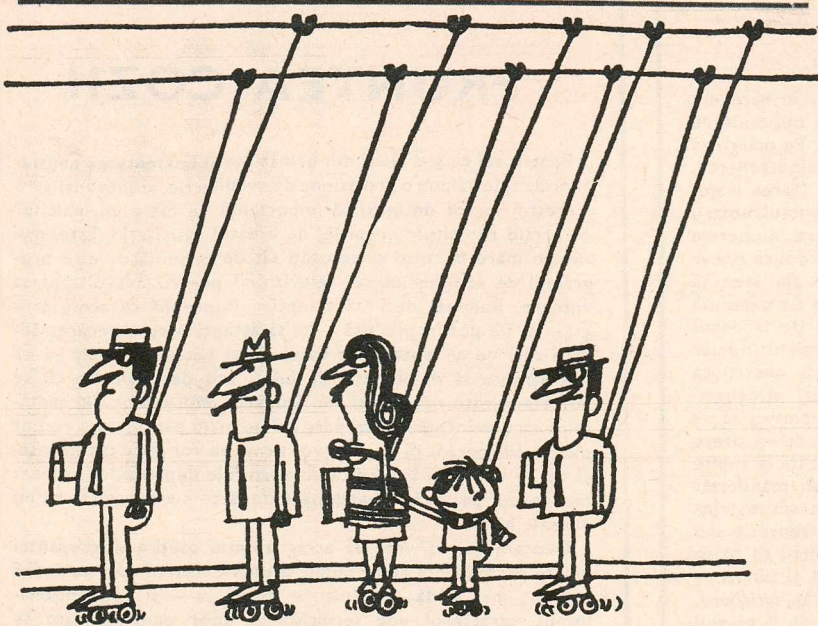
nale și lunare cu coperte multicolore, des-fac romane cu titluri promițătoare și conținut naiv sau volume modeste, cu coperte cenușii, dar cu un conținut mai puțin naiv. Gălăgia cea mai mare o fac însă vinzătorii de «balude». Marfa lor, o delicatasă locală, găsește cei mai mulți amatori. În ce mă privește, obișnuiesc întotdeauna să mănînc ceea ce mănîncă și locuitorii țărilor îndepărtate pe care le vizitez. Este și acesta — socot eu — un mod de a le cunoaște viața. Dar în cazul baludelor îmi cer iertare: e probabil singura încălcare a acestui principiu pe care l-am respectat totdeauna. Dar ce e baluda? Un ou de rață clocit, al cărui locatar este gata-gata să iasă în lume, are pene, puf, cioc și toate celelalte atribute ale unui pui de rață. Apa fiartă pune capăt tuturor problemelor de viață ale viitorului rățoi, transformîndu-l în delicatasa națională filipineză. Cumpărătorul acestei specialități gastronomice sparge întîi coaja și soarbe cu cea mai

«În prezența ei florile înfloresc...», spunea un poet filipinez. Nu se referea probabil la această tinără, dar versul putea fi tot atît de bine închinat ei.

▲ Ziduri groase de cetate îi despart pe milionarii Manilei — reședințele, parcurile, bazinele lor de înot și terenurile lor de golf — de restul lumii, de locuitorii de rînd ai orașului.

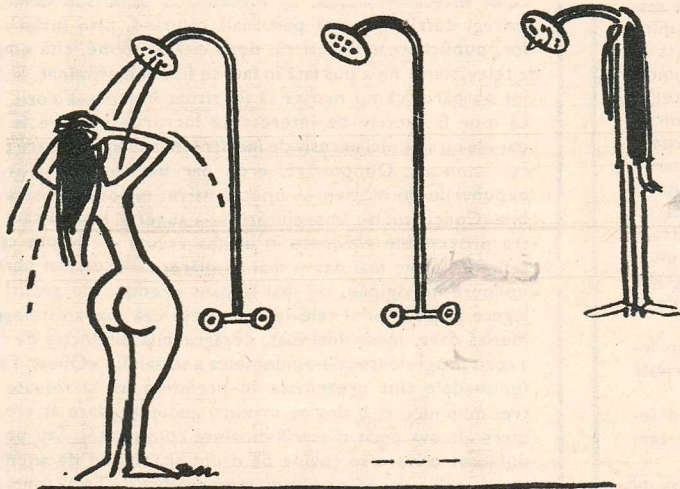
Inovație datorită căreia cetățenii încetează să mai fie dependenți de transportul în comun.

Identitate de idei.

— Pentru astăzi mi-am terminat sarcinile profesionale: am sosit la timp la serviciu!

Ea: Tată, uite, am venit cu specialistul care să ne repara televizorul.

CU SEMN DE ÎNTREBARE

1	S	2	A	3	G	4	A	5	N	6	7	S	8	9	10	11	U
2	T				S	T					E						N
3	A										R	T				P	D
4	S	H	A	K	E	S	P	E	A	R	E						
5					A	M					E					O	
6					A						I	N			P	A	C
7											Z	O	N				E
8											I	R	E	S			S
9	E	N									A	S	T	R	A		E
10																	
11																	

ORIZONTAL: 1) Autoarea romanului «Vă place Brahms?» — Frumos oraș ardelean. 2) Autorul romanului «Încotro?». 3) Agricol, ca element de compunere — Mic articol! — Popovici Dan. 4) Îi aparține citatul: «A fi sau a nu fi, această-i întrebarea». 5) Posed — Deci (lat.). 6) Compozitor francez (n. 1754) — Început de întrebare! — Cel mai fierbinte deziderat al umanității, pus mereu sub semnul întrebării. 7) Personaj din romanul «Vă place Brahms?» — Modern sistem de telecomunicații. 8) Superstiție (reg.) — Anexă la zgardă. 9) Eren! — Revistă brașoveană — Emanuel. 10) Ce-a fost mai întâi, el s-au găina? (dim.) — A întreba. 11) Ne-a lăsat poezia-manifest «Unde ni sînt visătorii?»... — Cine aleargă pe întinderile albe?

VERTICAL: 1) Condiții tehnice standardizate — Ce este, în fond, Ada-Ka-

leh? 2) Autorul plachetei de versuri «Ce-ai cu mine vîntule?» — Zero. 3) A răspunde, juridic — Pronume — Anchetă ... terminată! 4) Suveran în India (273-232 î.e.n.) — Răspunde la o întrebare de timp. 5) Cant! — Poetul mării întrebări «Ce e amorul?». 6) Numele morarului legendar, eponim al tîrgului Iași (după D. Cantemir) — Listă de plată. 7) Se tirăște și uneori ia forma unui semn de întrebare (reg.) — Izvor algerian. 8) Întrebat odinioară în parlament... 9) Pentru dublu — Lent — Într-o întrebare! 10) Confruntări cu multe întrebări. 11) Valuri întrebătoare — Formă de verificare cu întrebări și răspunsuri.

C. CERNAT

Dictionar: OZI, IRES, ASOKA, RUA.

Dezlegarea jocului «PUȘTI», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) BAIETAS — IRIS. 2) ARMA — LEAGANE. 3) NAS — GIGEA — SV. 4) IT — FOC — RUPE. 5) AV — LEGI — AAR. 6) ITITA — OSTIL. 7) RON — SONIA — AT. 8) IRAN — PAT — ETI. 9) T — TUN — S — ARON. 10) ANODIN — SPORT. 11) TIRANIZATI — A.

de Teodor MAZILU

HAINA DE GINERE LUATE CU ÎMPRUMUT...

Despre X nu știi niciodată nimic. Nu știi pe cine iubește și pe cine disprețuiește. Nu știi dacă e însurat sau burlac, dacă e aviator sau gestoriar...

Toată existența lui e acoperită de cel mai deplin și mai unsuros mister.

Orice întrebare pe care i-o pui moare de moarte bună. El nu-ți va răspunde decât printr-un mîrîit, incoerent și confuz ca orice mîrîit. Tot ce ajunge la el dispăre, se surpă, se destramă. Ai impresia că X e o groapă unde toate lucrurile se duc și nu se mai întorc niciodată. O floare dacă-i dai de ziua lui, floarea se ofilește brusc, dar el nu-ți răspunde nimic... Dacă-i ceri o părere nu descoperi pe fața lui unsuroasă și ambiguă decât o nemărginită uimire. Dacă îi faci o vizită nu ți-e clar dacă vrea să-ți ofere o cafea sau să-ți dea cu ceva în cap... După felul în care se comportă, toate alternativele sînt posibile.

Pe X nu reușești niciodată să-l înfurii... Pînă și blestemul tău se prăvălește în groapă, dispăre brusc de parcă l-ai înghițit și nu te alegi decât cu aceeași expresie timpă și confuză. Domnul X e ca și moartea, cine ajunge acolo, nu se mai întoarce...

Nimic din ce-ți oferă el nu este real... Cafeaua pe care ți-o dă observi că este surogat. Mîna pe care ți-o întinde din cînd în cînd e, dacă te uiți cu atenție, din material plastic. Zîmbetul cu care uneori te cînsteste e luat cu împrumut, așa cum alții împrumută costumul de genere... Numele cu care se recomandă, apatic și ceremonios, e fără îndoială un pseudonim.

În afară de mîna din material plastic, X însinuează că mai are și-o mînă adevărată, o mînă din carne și oase. În afară de surogat lasă să se înțeleagă că are în bucătărie și cafea de cea mai bună calitate. În afară de zîmbetul luat pe veresie, lasă să se înțeleagă că are și zîmbetul lui propriu, autentic și fermecător.

Dar cafeaua veritabilă și zîmbetul autentic le păstrează cu ghearele și cu dinții, nu le scoate în lume.

Nu vrea să le arunce așa, fără un scop precis... Cine știe cînd o să-i folosească...

de H. DONA

În numărul 12 al revistei noastre am publicat o anchetă intitulată «Și dacă nu intrați la facultate?», în care era vorba despre felul în care se fundamentează opțiunile de viitor ale elevilor din ultimele clase de liceu. Pe marginea anchetei am primit mai multe scrisori conținînd reflecții, păreri, dar și numeroase exemple concrete. Marea majoritate a celor ce ne-au scris împărtășesc punctul nostru de vedere. Poate vom găsi într-unul dintre numerele noastre viitoare spațiul necesar pentru a reproduce cîteva fragmente din aceste scrisori. Pînă atunci, am vrea să răspundem, cu prioritate, unei epistole de un tip oarecum deosebit. Ea ne-a fost adresată de o elevă de la Liceul «I.L. Caragiale» din București și conține un anumit număr de reproșuri. Reporterii noștri sînt criticați pentru că au pus cu «brutalitate» asemenea întrebări stingheritoare, dureroase, unor adolescenți, că și-au permis să se îndoiască de justetea hotărîrii de a da examen de admitere în învățămîntul superior a unor elevi corigenți la multe materii și care, în tot cazul, pînă acum n-au manifestat vreoa aptitudine deosebită. «Crescuți în universul restrîns al școlii și familiei, care nu ne oferă decît teoretic sau accidental contactul cu viața, plîpînzi și incerti, ca toate opiniile noastre, am primit zăpăciți de sfială și uimiți — inevitabil — vizita reporterilor», se spune în scrisoare, după care este deplins faptul că am «făcut de rîs, la nivelul țării, un liceu bucureștean de prestigiu». Pe marginea acestor critici ne-am permis cîteva observații.

Cînd am hotărît să întreprindem ancheta despre care este vorba eram pe deplin conștienți că abordăm o chestiune dificilă, a cărei analizare aprofundată nu va face plăcere prea multora, deranjînd descale susceptibilități și invitînd la trezire din inerție. Acesta este chiar și motivul pentru care am ales o asemenea temă, după cum, tot intenționat, am dat materialului un titlu mai dur, mai incomod. Fără a fi de loc de părere că majoritatea liceenilor trăiesc în acel univers de vată pe care parcă ni-l evocă fraza citată din scrisoare, am presupus că mulți vor fi deranjați de caracterul rîspicat al problemelor ridicate. Dar întrebarea e alta: e bine, e necesar să ridicăm asemenea chestiuni? Sîntem conștienți că da. Alegerea, la vîrsta de răsruce a majoratului, a drumului de viitor în viață e o problemă serioasă, gravă chiar, care nu poate fi nici ocolită, nici rezolvată superficial, pe bază de iluzii și veleități fără acoperire. Mai e nevoie oare să adăugăm — tinerii noștri prieteni ne vor înțelege, desigur — că luciditatea este o sursă mai pură și mai intensă de exaltare decât ar putea fi vreodată chiar cea mai captivantă amăgire?

Dar — și e bine să precizăm acest lucru — ancheta noastră nu se adresează numai și nu în primul rînd adolescenților, ci mai cu seamă școlii și părinților. Ideea directoare a anchetei era revalorizarea muncii, combaterea atitudinii greșite și învechite după care ar exista o prăpastie între munca intelectuală și așa-zisa muncă manuală, înfierarea încercărilor de a silui vocațiile în lumina unei ierarhizări boierești a valorilor. De altfel, ancheta se și încheia cu această frază: «Teoretic, știe toată lumea, dar sentimentalismul, falsa dragoste maternă sau paternă sînt capabile să distrugă și cele mai salutare porniri». Acestea fiind spuse, mai ținem să adăugăm că nu e vorba de nici o compromitere a unui liceu de prestigiu, pe care-l prețuim și noi și care dă, an de an, absolvenți de calitate. Iar montajul fotografic de deasupra titlului anchetei nu este, așa cum ne scrie interlocutoarea noastră, o ilustrare a cazurilor negative citate în material (de unde pînă unde asemenea interpretare?), ci pur și simplu o fotografie simbolică pentru generația căreia i se pun întrebările la care ne-am referit.

În puștinul spațiu care ne-a rămas la dispoziție vom încerca să răspundem telegrafic la cîteva scrisori care așteaptă de mai multă vreme.

Cititorul A. Loiso din Iași are dreptate: «decadă» înseamnă «zece zile», pentru «zece ani» folosindu-se termenul de «deceniu».

Semnălarile cititorului Gh. Magheru din Alba-Iulia ni s-au părut întemeiate. Am sesizat pe cei în drept și vă vom comunica rezultatul.

Rubrica de a cărei dispariție se plînge cititorul Gh. Strete din Tg. Mureș n-a fost victima nici unui complot. Autorul ei este însă, de cîtuva timp, reținut de ocupațiile sale literare și de cîteva călătorii mai lungi.

Cititorul D. Frangache din Comănești, jud. Bacău, poate să fie liniștit: chipul cîntăreței sale preferate va apărea, probabil nu peste prea mult timp, în «Flacăra-album».

Mulțumim cititorului B. Mucenic din com. Albești, jud. Argeș, pentru răspunsul dumisale. Dar tot n-am înțeles dacă proiectata rubrică «Actorii noștri» nu s-ar suprapune (măcar parțial) cu rubrica «De la A la Z».

Cititoarea Eugenia Olac din com. Petrești nr. 65, jud. Dimbovița, ne roagă s-o ajutăm să-și găsească tatăl, Alexandru Olac; Eugenia Olac este născută la 14 martie 1953 în comuna Știubeiu, jud. Botoșani.

Și, în sfîrșit, cititorul Ion Varga din Arad, colonia U.T.A. nr. 4, anunță că ține la dispoziție colecția revistei din 1957 și pînă azi (eventual și pentru completarea unor numere lipsă din alte colecții).

de Felicia ANTIP

FRUNTEA COZII

Pentru cel ce și-a făcut din urmărirea și comentarea emisiunilor de televiziune o profesiune de predilecție, atenta analizare a acestui sector de maximă importanță de către un înalt for de partid constituie un prilej de firească satisfacție. Este, mai ales, o mare bucurie să constăți cît de promițător este programul de acțiune indicat televiziunii pentru dezvoltarea sa viitoare. Rămîne deci să așteptăm împreună ca acest program să fie pus în practică — și să așteptăm cu oarecare răbdare, căci nu se poate face totul cît ai bate din palme — ca televiziunea să devină atît de bună, atît de eficientă, cît se dorește și este necesar să fie. Sumarul emisiunilor din săptămîna care se încheie astăzi pare a fi un prim pas pe calea recent definită. Să sperăm că cei ce îi vor urma ne vor duce tot înainte, că nu ne vom mai împiedica de obstacole depășite, că nu vom mai reveni pe cărări abandonate după ce s-a constatat că nu duceau nicăieri.

Deocamdată aș vrea să atrag atenția asupra discrepanței dintre permanenta atractivitate a unei emisiuni cu o tematică aparent mai aridă — «Mult e dulce...» — și convenționalismul, caracterul «de serviciu» al unor emisiuni care se referă la domenii de mai largă audiență (critica literară cinematografică, etc.). Explicația? Urmăriți rubrica «Grammatica nova» susținută în «Contemporanul» de Sorin Stati, autorul și animatorul emisiunii de lingvistică. Veți vedea că el știe și poate mai mult decît este necesar pentru a realiza emisiunea amintită. În cazul acesta se aplică perfect vechiul dicton că cine poate mai mult poate și mai puțin. Chiar dacă invitații emisiunii nu sînt cu toții la aceeași înălțime, concepția de ansamblu, structura întregului ciclu se repercutează favorabil asupra fiecăreia dintre componentele sale. La alte emisiuni ne aflăm în fața unei situații inversate: invitații de marcă nu izbutesc să ridice nivelul general al emisiunii, pentru că din elemente disparate, puse întîmplător cap la cap, nu se poate întocmi un întreg armonios. De aici inconsecvențele, lipsa unei orientări clare, bișbielile.

O inconsecvență tipică pentru anumite sectoare ale televiziunii ne-a dat prilejul să judecăm singuri în ce măsură au sau nu dreptate experții ei în materie de cinematografie. Mai întîi, unul dintre ei ne-a explicat, într-o emisiune ceva mai veche, de ce filmul «Stimată domnișoară V» a fost taxat de un juriu drept cel mai slab dintre scurt-metrajele produse de Studioul «Sahia»: pentru că s-ar fi întemeiat, ni s-a spus, pe o indiscretă imixtiune în viața intimă a unor oameni. Cu criteriul am fost, desigur, de acord. Pe toți ne jenează acele producții de cinéveritate sau din alte domenii care, fără permisiunea celor direct interesați, își îngăduie să pună sub ochii lumii întregi detalii de viață personală, refuzînd, prin însăși natura lor, publicitatea. Numai că, după cîtăva vreme, altă emisiune de televiziune ne-a pus față în față cu filmul incriminat. Și atunci mi s-a părut că nu merita să fie situat în fruntea cozii. Poate că n-or fi excesiv de interesante lucrurile pe care le arată, dar ele nu sînt nici excesiv de indiscrete sau stînjenoare pentru cei implicați. Dimpotrivă, eroii par bucurători să-și prezinte expunerile de motive — uneori naive, niciodată însă inavuabile. Concursul de împrejurări mi-a sugerat însă să caut printre programele vizionate în ultima vreme — despre cele de calitate scriem mai des și mai cu plăcere — cea mai nereușită «punere în pagină», cel mai frapant exemplu de greșită înțelegere a specificului televiziunii, ideea cea mai antitelegenică. Merită oare, m-am întrebat, dezagreabila distincție de frunte a cozii programarea de-a-ndoaselea a serialului «Oliver Twist»? (episoadele sînt prezentate în premieră joi și reluate după trei duminici, la o ora de maximă audiență, care ar trebui să ofere altceva decît o marfă dinainte consumată). Sau poate că dubioasa onoare se cuvine de drept sistemului de anunțare a rezultatelor la «Concertul speranțelor»? (Toți concurenții sînt aliniați pe scenă pentru a auzi cine a trecut clasa și cine nu. Alături de premiați, repetenții sînt puși să ne zîmbească și ei, chiar dacă o fac printre lacrimi. La ce concurs românesc sau străin se mai procedează așa? Las pentru altă dată analiza încăpățînării cu care unii amatori de a cînta se mai prezintă drept «speranțe» după ani și ani — uneori un deceniu — de încercări.)

Nu, altul este răspunsul. Nici una dintre ideile puse în practică la televiziune nu poate disputa titlul de supremă antiidee celei care a dus la serializarea filmului «Război și pace». S-a luat un film nu pentru ecran normal, nu pentru ecran lat, ci pentru coșcoageamite ecranul panoramic, nu în alb-negru, ci în culori, element esențial al concepției artistice a regizorului; a fost tocat în așa-zise «episoade» și înghesuit fără cruțare în dreptunghiul micitel și cu totul altfel proporționat al ecranului televizorului nostru. Rezultatul? Singurul posibil: o deformare grotescă pe care filmul lui Bondarciuk — orice am crede despre calitățile lui artistice — n-o merita. Așadar, în fruntea cozii, titlul de antiidee numărul unu se cuvine transformării monumentalei opere cinematografice într-o colecție de ilustrate înguste, șterse, pe care nu se distinge mai nimic.

CE PĂSTRĂM

Orice câștig este însoțit de o pierdere. Construim un crez pierzându-l pe cel vechi. Un nou mit a fost edificat cu eforturile de dărîmarea ale celui vechi. Exemplele dintr-un trecut nu prea îndepărtat și-au pierdut dreptul la viață pentru că se impun altele noi. L-am glorificat pe omul care spărgea normele cu forța mușchilor. În cinstea lui am ridicat statui de piatră în piețe publice, pieptul lui l-am acoperit cu înalte insemne. Atunci a fost bine, atunci așa trebuia, pentru că atunci el era un model, un exemplu. Existența lui ne dădea forță, încredere, ne chema să ne înscriem în efortul acela uriaș, de început, al lui «Hei rup!». A fost atunci ca o declanșare a unei energii adunate de secole de un popor asuprit și eliberate deodată, revărsându-se clocoțitoare într-un uriaș și unanim «Hei rup!». În fabrici, în uzine, în pumnii strînși ai țăranelor care a smuls pământul moșierului, și apoi în lupta cu el însuși de a pune ceea ce a luat pe drept, alături, în nopțile albe ale intelectualului care-și pune întrebări și căuta răspunsuri, acel răspuns care să-l înscrie și pe el în uriașul, în unicul în istorie «Hei rup!» al unei națiuni. Era strigătul de efort al fiecăruia și al tuturor. Era momentul de început, era clipa forței brute, a mușchilor tari de bărbat capabil să urnească ceva ce avea să capete dimensiuni de nebănuit.

Era începutul.

Și acum, cînd trecem pe lângă statuile acelea de piatră, cînd ne întîlnim cu unii din oamenii aceia, depersonificăm totul pentru că mai puternic decît figura unuia sau a altuia din eroii de atunci este spiritul vremii, fiorul acela înălțător al dăruirii, sentimentul de echipă ridicat la valoarea unui întreg popor, care s-a păstrat și s-a transmis din generație în generație ca bunul cel mai de preț al acelor zile săpate adînc în începutul de biografie al multora dintre noi.

Și biografiile unora au fost terminate. Au ajuns la capăt sau aproape de capăt.

La Lotru și Porțile de Fier se scriu înfrigorat rînduri de muncă avîntată dărîuită țării, cu pasiunea cu care tinerețea știe să se dăruie, în noi biografii.

Dar biografia unora s-a încheiat chiar la început, chiar atunci cînd începuse să fie scrisă cu adevărat.

...Trăgîndu-și piciorul înțepenit, sprijinindu-se în baston, tovarășul Simion, fostul organizator de partid de la Hunedoara, se plimba printre tinerii veniți pe marele șantier de la Porțile de Fier, privindu-le fețele, ochii, căutînd parcă ceva în apa lor adîncă. Trecea de la unul la altul fără să spună o vorbă, băieții privindu-l la început mirați, apoi, repede, obișnuindu-se cu el. «Curiozități de om bătrîn». Și-și vedeau de-ale lor.

S-a așezat undeva de unde să cuprindă cu privirea cît mai mult. S-a învățat să fie singur, și asta nu e bine. Asta i se trage de acum doi ani, cînd i-a murit și soția. A rămas singur în toată casa. Se plimbă noaptea dintr-o cameră în alta și vorbește. Cu nevestă-sa, cu băiatul. De la o vreme vorbește din ce în ce mai des cu băiatul. Și a început din nou să încolțească în el sentimentul acela că el e vinovat, că din cauza lui s-au întîmplat toate. Îi vede din ce în ce mai des ochii aprinși ca de febră cînd se ruga de el să-l ia pe șantier, să fie în rînd cu tinerii, fața suptă, trupul firav. Acolo se cere forță, ce să facă un prăpădit ca el? Și iarăși ochii aceia mari, aprinși, cînd rugători, cînd scînteind o hotărîre care-l speria. «Fug». Și l-a luat. Și noaptea, acum, parcă îl vede și discută cu el. De altfel nu-i spune nimic nou. Sînt vorbele de atunci, scurte, rostite în fugă, pentru că și timpul era scurt. Fugea. Tare repede mai fugea timpul. Într-o lună se făcuse parcă bărbat. «Cum îi?». «Bine, tată». Și apoi aude huruitul vagonetului scînat și-l vede. acum îl vede, pentru că atunci numai i s-a povestit, cum sare peste linie împingîndu-l pe flăcăul acela parcă adormit acolo... Și casa parcă se cutremură de huruitul sinistru al vagonetului care se rostogolea peste băiat, și el, singur în casă, astupîndu-și urechile, strigă fără să-și dea seama, ca un urlet de durere: «Nuuu!» Și vecinele își fac cruce clătînd din cap:

«Săracu' Simion».

Și-acum a venit să vadă, să se liniștească. Prea multe se spun despre tinerii de azi. Și multe din cite se spun nu prea sînt de bine. Și el a venit să vadă. Acolo unde e greu, acolo unde e cel mai greu, acolo își dă arama pe față omul. Și a venit puțin speriat; temător că s-ar putea întîmpla să nu găsească ceea ce voia. Și căuta în adîncul lacurilor din priviri febra, fiorul acela al bucuriei și al dăruirii. Dar ei nu aveau de unde să știe ce căuta el. Acum sta deoparte obosit, foarte obosit, săgetat din cînd în cînd de junghieri în piciorul înțepenit. Acum era liniștit, așa cum nu mai fusese de mult. Nici nu știe dacă fusese vreodată atît de liniștit ca acum. Și dintr-o dată a simțit că trebuie să strige tare, tare de tot, în ciuda lacrimilor care i se scurgeau ca proastele din ochi:

— Băieți, hei rup!

PRIMĂVARA VULCANICĂ

Pusă la îndoială prin alte părți ale Europei, primăvara s-a instalat, autoritar și pe tăcute, pe meleagurile noastre. O dată cu stabilizarea ei, calendarul competițional și-a desfășurat larg foile sale, în adierea proaspătă a vîntului crud ca mugurii liliacului ce stau să plesnească dintr-o clipă într-alta. Dar ieșirea pe teren a sportivilor reprezintă o ipostază încă negeneralizată. Alături de fotbal și de rugbi, schiorii își continuă, și nu numai pe pîrțile românești, activitatea, în timp ce înotătorii n-au renunțat încă la protecția bazinelor acoperite și cu apă încălzită, iar hocheiștii își prelungesc sezonul pe o gheață agonică. Handbalul și voleiul s-au pronunțat exclusiv pentru săli, iar tenisul a hibernat — tot în hale acoperite — îndelung și pe mai toate continentele cucerite de frumusețea și popularitatea a mereu în creștere. La Moscova, 10 000 de oameni îi aclamă pe așii micii rachete, făcîndu-ne să devenim nostalgici nu numai gîndind la titlurile care ne-au aparținut dar, mai cu seamă, la marile spectacole de la sala Floreasca, neîncăpătoare pentru un public pasionat altdată, iar acum învăluit de blazare. La publicul acesta mă gîndesc de la o vreme tot mai insistent, înregistrîndu-i fidelitatea pe care, printre altele, înțelegerea dintre federația de fotbal și televiziune a pus-o, din nou, în valoare, iar evoluția handbaliștilor, de fiecare dată, a scos-o la suprafață, transformînd-o într-un element concret al spectacolului sportiv. Fără el nu se poate, orice ș-ar spune. Desigur, discuția privind raportul dintre întrecerea de pe stadion și ceea ce în mod obișnuit numim spectacol va continua. Nu întrevăd șanse de a-i pune pe toți de acord asupra unui adevăr cu mai multe tețe, dar claustrarea competiției și îndepărtarea sa de public mi se par imposibile. Acolo unde depărtarea devine obstacol sau unde spațiul construit împiedică accesul spectatorilor, acolo este prezent ochiul multiplu al televiziunii, care transporta spectacolul la domiciliul celor forțați să lipsească. Pînă și întrecerile de șah, mai puțin telegenice, sînt incluse în programul și — bineînțeles — în gustul publicului. Recenta dispută de la Belgrad, denumită «meciul secolului» și în care echipa U.R.S.S. a înfruntat (după modelul mai vechi al fotbalului și cel mai nou al atletismului) selecționata restului lumii, a demonstrat în mod elocvent la ce tensiune se poate ridica barometrul interesului colectiv în condițiile unei competiții de valoare.

Cu regret mă vîd obligat să consemnez că noul bazin din frumosul complex «23 August», inaugurat recent, nu a fost prevăzută cu spații pentru public. Nu ar fi deranjat pe nimeni această realitate dacă acolo nu s-ar fi programat concursuri. Și încă internaționale! Transpuneți-vă în situația unor concurenți care se înfruntă între ei, dar fără public. Ce rămîne din frumusețea multiplă a disputelor sportive? Credem în concentrarea individuală, cunoaștem aspectul întrecerii concurențului cu sine însuși, dorința lui de autodepășire, stimulentele reprezentat de adversar, dar publicul nu poate fi înlocuit prin nimic. Poate că o coloană sonoră, amplificată prin difuzoare, în incinta bazinului ar avea darul să demonstreze că performanța se lasă influențată în bine, evident, dar prezența fizică în tribune a mamei ori a vreunei rude, a iubitei sau a colegilor de studii, a celor de club ori a celui venit pentru prima oară la o competiție (entuziasmat de ceea ce vede) mi se pare imposibil de înlocuit. Ne doare și ne surprinde cînd vedem că unii proiectanți uită să prevadă în planurile noilor cartiere terenul de joacă sau pe cel de sport al copiilor și tineretului, dar cînd vizităm o bază specifică și constatăm că este lipsită de legătura sa cea mai intimă cu viața ne cuprinde o dezamăgire mirată. Știm că explicația probabilă va fi cea a investițiilor necesare pentru găzduirea publicului, dar nu visăm un palat al sporturilor nautice, ci unul în care măcar cîteva zeci sau sute de oameni să poată fi martorii spectacolului de acolo. Aș sugera televiziunii să preia măcar ea imaginile de dincolo de zidurile noului bazin, ducîndu-le în fața privirilor publicului, desi aceasta n-ar rezolva decît pe jumătate situația.

În fine, scriam la început despre explozia primăverii sportive și n-aș vrea s-o anihilez cu tristeți iremediabile, mai ales că reprezentanții colorilor românești se comportă meritoriu în întrecerile care-i angrenează. Cei doi mușchetari ai rachetei de tenis, Țiriac și Năstase, brăzdează continentele cu itinerarele și succesele lor, alimentîndu-ne speranța de a-i revedea, în alte condiții, atacînd, la Cleveland, trofeul de argint al familiei Davis; jucătoarele de ping-pong s-au aflat în lupta celor mai bune jucătoare la Moscova, într-un turneu de valoare și tensiune; Marian Slavic repetă, în felul său, istoria mai veche a unor talente izolate în nătația noastră (să vedem cum va continua); schiorii se dovedesc timizi în Turcia, de unde-i așteptam încărcăți de trofee; iar fotbalistii, ei bine, fotbalistii ne strîng inima din două părți: campionatul național, ajuns într-o fază palpitană (se va întrerupe, ca un serial cu suspense), și cel mondial, plutind peste toate pasiunile noastre, rotunde și petice de mingea de fotbal, din ce în ce mai aproape. Testele alese de federație sînt tari și așteptăm să devină și concludente. Judecînd după schimbările ce se produc în lumea internațională a fotbalului și care-i vizează pe antrenori, s-ar zice că sîntem pe calea cea bună. Să vedem cum o vom continua.

nu

„à la napoleon

Dacă aveți o constituție obișnuită și un apetit normal, să nu invidiați pe iubitorii de drumetrie care au mai la îndemînă peisajul Alpilor decît cel al Carpaților. Să nu-i invidiați că după ce au străbătut trecătoarea Grand St. Bernard ajung înfomețați la «Hotelul la care a luat masa Napoleon I» din sîntulețul elvețian Bourg St. Pierre, unde li se recomandă specialitatea tradițională a casei: «dîneu à la Napoleon». Așa cum cuvîntă proverbul românesc — cunoscut a fi mai vechi decît campaniile napoleoniene — «dîneul pomenit te lasă mai flămînd ca la plecare. Pentru că prea celebrul întorcător pe dos al istoriei, fiind cam grăbit în ziua de 20 mai a îndepărtatului vâleat 1800, nu a mîncat în hanul respectiv decît un ou fiert. Așa că, prin modernizare, un ou fiert se prezintă astăzi «dîneu à la Napoleon». Or, suferă vreo comparație dîneul à la Napoleon (adică oul — fie el și de găină Simenthal) cu un dîneu banal la «Dîmbul morii», «Stîna dacilor» sau «Hanul cu salcîmi»? Bineînțeles că nu!

Și, deoarece în mulți oameni cîmsecade există nemărturisite înclinații spre snobism, puteți porni de la această mică istorioară, cunoscută numai de dv., la organizarea unui dîneu cu meniu la aplecare anticipată: cine doarește, se poate înscrie pentru dîneu à la Napoleon sau à la — să-i zicem — soldat neinstruit.

Pentru prima variantă nu e nevoie de sfaturi suplimentare. La cea de-a doua — ca să se conjuge cit de cit cu prima — se servesc ochiuri (din ouă autohtone) pe urzici bătute. Urzicile se prepară ușor: după ce se aleg și se spală cu grijă, se fierb, se strecoară și se pasează bine. În pasta respectivă se mai adaugă circa o lingură de făină și puțin ulei, după care se lasă să mai fiarbă cinci minute. După gust, se adaugă sare și mușdei.

Ca fel doi la acest de-al doilea meniu e indicată — fiind de sezon — friptura de miel, care se prepară în mod obișnuit: la cuptor, fără a se uita ca în tavă să se așeze întîi un rînd subțire de ceapă verde amestecată cu 5-6 fire de usturoi, tot verde. Garnitură: clasică salată, și ea verde.

Ca fel doi la consumatorii dîneului à la Napoleon se pot arăta, dintr-o carte de istorie, ilustrațiile cu Napoleon trecînd Alpii și Napoleon la Waterloo.

Desert pentru ambele tabere de oaspeți, istorioara prezentată la început.

Băutură, după gust.

Orice reclamații se vor trimite proprietarului hotelului menționat din Bourg St. Pierre.

CURĂ DE ÎNTINERIRE LA NAȚIONALUL IEȘEAN

de Sanda FAUR

Există o patină a vremii care șade bine statuilor, care dă o gravitate misterioasă clădirilor, care semnează poetic vârsta orașului, dar care așezată pe sufletul unei instituții de artă îi îngreuiază respirația și o poate sufoca pînă la urmă. Am căpătat zilele trecute convingerea că ambiția cea mare a venerabilului Național ieșean este tocmai aceea de a nu se lăsa potopit de cenușul anchilozant al anilor, de a nu înșepeni în fotoliul cu rotile al teatrului-bunic, ci de a-și menține — sau a-și recăpăta — pe cît se poate tinerețea sa lăuntrică. Treaba nu e ușoară, o știm, Naționalele sînt prin definiție niște monumente impozante dar greoaie: Radu Beligan luptă la București — cu mijloace abile și puternice — să scuture praful de pe umerii Naționalului bucureștean, Corneliu Sturzu încearcă la Iași — mai timid, mai puțin experimentat — să facă Naționalului ieșean o cură de reîntinerire. Primul său gest s-a numit «Zilele Studioului tinărului regizor» și a însemnat, de fapt, o serie de spectacole montate de studenți la regie, cărora li s-au oferit aici condiții de a-și susține examenul de stat într-un context profesional avantajos. Dincolo de știuta ospitalitate moldovenească, gestul acesta era căpătușit cu interese cărora trebuie să le recunoaștem oportunitatea: Naționalul ieșean este pur și simplu văduvit de directorii de scenă, cei cîțiva buni regizori pe care i-a avut l-au părăsit pe rînd, cu vitregie, chemați irezistibil de luminile Capitalei; teatrul avea pînă la 1 martie o singură regizoare, — e drept, de un tumultuos temperament artistic — tînăra Anca Ovanez; de la 1 martie a mai fost angajată altă tînără și promițătoare regizoare, Cătălina Buzoianu; dar cu două violete nu se face primăvară, cu două fete regizoare nu se poate

ține în spinare un Național întreg. Drept care, directorul teatrului, poetul Corneliu Sturzu (despre care eram gata să cred că e cel mai tînăr din strălucita pleiadă a directorilor Naționalului, dacă nu mi-aș fi amintit că Alecsandri a avut 22 de ani cînd a ocupat fotoliul directorial), a aruncat nădă printre regizorii de mîine, dornic să-și aducă la Iași pe cei mai înzestrați, dornic totodată să infuzeze colectivului său de actori o doză de tinerețe — în concepția spectacolelor, în modalitățile sale de exprimare scenică — să-l contamineze de morbul experimentelor eficiente. Nu pot crede nici un moment că a putut aștepta cineva, din partea celor patru studenți, patru mari momente de teatru, patru spectacole memorabile, deși cei patru tineri s-au azvîrlit cu temeritate asupra unor piese de rezistență ale dramaturgiei clasice — «Pescărușul» de Cehov, «Pelicanul» de Strindberg ori, cu și mai multă cutezanță, asupra unei discutabile piese de debut — «Visul» de Stelian Baboi, sau al unui mușcător dialog scenic mazilian, «Inundația». Nu a sperat nimeni să fie pus dintr-o dată în fața a patru mature genii regizorale, dar nimeni nu și-a îngăduit să gîndească că va avea de văzut doar patru exerciții școlare, nimeni nu a venit mînat de o creștinească toleranță, purtînd prin buzunare, ca la «Steaua fără nume», o mulțime de nota zece. Sincer vorbind, nici nu am prea fi avut ce face cu notele maxime, pentru că spectacolele acestea, montate toate — în afară de «Pescărușul» — pe scenele celor două studii experimentale, nu au depășit cu mult faza unor bine intenționate experimente (excepție făcînd «Inundația», din care tînărul regizor Gh. Tească a realizat, după părerea mea, un spectacol inteligent, viguros polemic).

Aici însă trebuie să ne oprim și să recunoaștem că nu putem lăsa să apese toate responsabilitățile pe umerii fragili ai tinerilor regizori: firește că, găzduind o serie întreagă de spectacole-examen (urmează și altele), Naționalul nu a putut oferi fiecăruia distribuția ideală, textul visat, condiții foarte confortabile de lucru și poate că și aceasta a dus la unele rezultate incerte. Cel mai edificator în acest sens a fost, cred, spectacolul cu piesa «Visul»: a existat aici un perfect dezacord între text, actorii-interpreți și concepția regizorală, care s-au contrazis între ei, cu vehemență, în tot lungul spectacolului. Stelian Baboi a încercat un soi de poem dramatic al nevoii de vis, al contradicției dintre aspirația înaltă și meschinul realității cotidiene, și a făcut aceasta amintindu-și bine de «Cușitul în apă» al lui Polanski, plutind printre amintiri ca eroii lui Alain Resnais și mai aruncînd, cu coada ochiului, o privire și prin lecția numită «Hamlet», acolo unde actorii reproduc întocmai, pe scenă, viața personajelor. Vecinătatea îl onorează, marile spirite se întînesc totdeauna, mai ales că Baboi spune ce are de spus într-o modalitate cu totul proprie, dar, vai, ermetică, modernist încifrată. Dar vine tînărul (și indiscutabil talentatul) regizor Cătălin Naum, care face parte din partida fanaticilor de tip Aurel Manea, care practică un teatru al gesturilor pure, descărnate, de ceremonial sacru, vine și-și supra-pune codul său peste cel al lui Baboi, își îmbracă eroii în alb, scena în alb, îi pune să se miște hipnotizați, ca niște somnambuli, iar ei, bieții actori — de solidă și veche școală realistă ieșeană — fac și ei ce pot, și cum pot, și cum știu, și greu să te mai lămurești pînă la urmă ce vrea tot acest spectacol...

Fără îndoială, «Pescărușul» Cătălinei Buzoianu e mult mai sigur pe el însuși, Cehov a știut ce a vrut, Cătălina a știut ce a vrut Cehov și l-a ascultat cu pioșenie, desenînd grațios și nervos pe scenă un spectacol în care răsună mai ales tema incomunicabilității, — atît de dragă rănitelor sensibilități contemporane — tema voințelor prăbușite, a visurilor ucise precum pescărușul din poveste. Regizoarea a simțit, a înțeles, a vibrat mai ales la cadrulul acela trist al iubirilor neîmplinite, și toți cei patru tineri care iubesc fiecare pe altul decît s-ar conveni, stînd mereu cu spatele la cel care-l iubește, au fost interpretați cu delicată emoție (și nu o să o pot uita cu ușurință pe Cornelia Gheorghiu, cu dramatica ei siluetă neagră, cu mersul ei tîrșit și halucinat, cu privirea stinsă parcă de efectul nimicitor al unor droguri, și nici haloul de lumină poetică cu care Violeta Popescu a nîmbat-o pe Nina Zarecinaia). Dar spectacolul Cătălinei Buzoianu se clatină pentru că exact cei doi piloni ai săi, cele două mari personaje cehoviene, caracterele cele mai complexe și mai contradictorii, cele cărora Cehov le dăruie încărcătura cea grea a gîndurilor sale — Arkadina și Trigorin — sînt piloni șubrezi, subțiați de mîna firavă a regizoarei, de gîndirea ei încă ușor adolescentină, încă crudă, care nu poate urmări seismele adînci, și slăbiciunile, și egoismul monstruos, și farmecul otrăvitor al acestor splendizi antropofagi care sînt artiștii.

*
Spuneam mai sus că mi-a plăcut mult spectacolul lui Gh. Tească cu «Inundația» lui Mazilu, și o repet cu fruntea sus deși, dacă nu mă înșel, nota obținută la examen de tînărul regizor nu a fost din cele mai

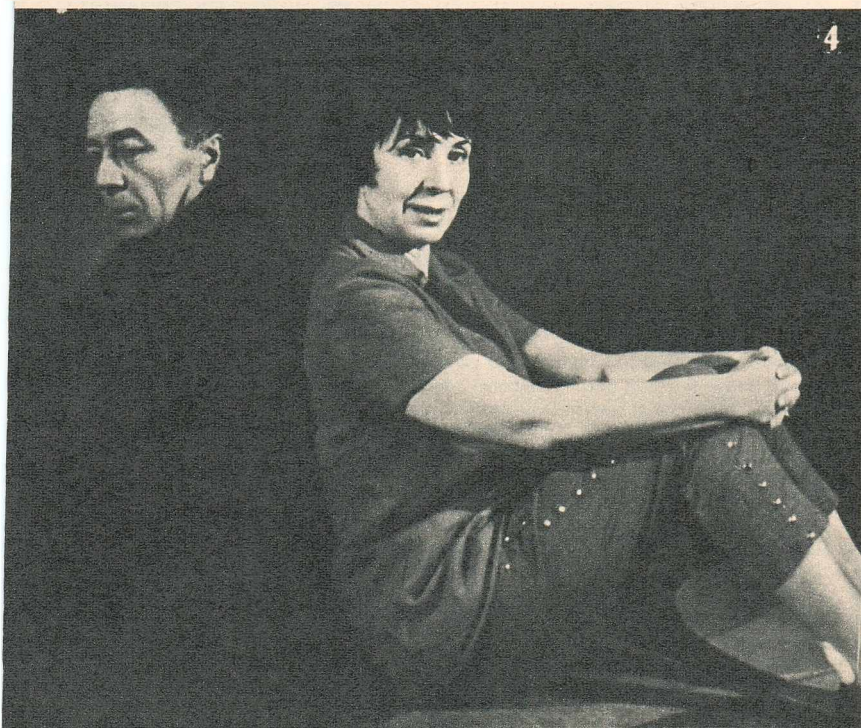

1 *Nina Zarcinaia (Violeta Popescu) și Treplev (Emil Coșeru), una dintre sfîșietoarele iubiri neimplinite din «Pescărușul» lui Cehov.*

2 *Sergiu Tudose, un talent plin de sevă, care s-a cheltuit în van în «Pelicanul» lui Strindberg, montat pe scena Naționalului ieșean.*

3 *Un debut foarte controversat — Stelian Baboi cu piesa «Visul» — și doi actori — Virgiliu Costin și Const. Popa — care fac și ei ce pot în spectacolul lui Cătălin Naum.*

4 *«Inundația» lui Teodor Mazilu s-a întîlnit, la Iași, cu un tînar regizor plin de înțelepciune, Gh. Tească, și doi excelenți interpreți: Carmen Barbu și Valeriu Burlacu.*

mari. Tească l-a înțeles bine pe Mazilu, a semnat apăsat alături de el, și cu aceeași patimă purificatoare, manifestul împotriva ucigătorului spirit de chivernisire, a «inundației» bunurilor de consum, a mistificărilor și automistificărilor, a ipocriziilor fad machiate, a sugerat cu mare plasticitate acest înec al personajelor sub avalanșa obiectelor printr-o suprapunere savantă, gradată, înnebunitoare, de cuburi și, mai ales, a comunicat perfect cu actorii (Carmen Barbu și Valeriu Burlacu). Actorii care nu fac parte din aceeași generație cu regizorul, actorii care au școala lor, severă și clasică, de teatru, dar care au jucat, sub mîna lui Tească (mai ales Carmen Barbu), cu o desăvîrșită modernitate, cu o detașare ironică, mereu uimită, cu o agresivitate rafinat disimulată.

În fața «Pelicanului» montat de George Rada (despre a cărui vocație auzisem multe lucruri interesante) am încercat o imensă nedumerire și totodată un sentiment de colosală admirație: tînarul acesta e realmente o forță dacă a reușit (cu cîteva zdrențe negre și roșii atîrnate drept decor și cu cîteva lumînări pîlpîtoare, cu doi tineri actori foarte talentați — Sergiu Tudose și Domnița Mărculescu — și cu cîțiva electricieni extrem de activi) să-l distrugă pe Strindberg, să-l spulbere, să-l pună la pămînt. Acolo, pe scenă, se petrecea parcă ceva à la Strindberg, cu o mamă crîncen denaturată ce-și duce la moarte soțul și-și mărită fiica cu propriul ei amant, dar, vai, fiica dublu mințită se plimba pe scenă, ca narcotizată, într-un mini-mini combinezon picant din catifea neagră, arătîndu-ne perfectă ei anatomie dorsală exact cînd era mai tragică cearta cu mămica; fiul, dimpotrivă,

purta tot timpul pe umeri — chiar și cînd se azvîrlea, isteric, pe masă, pe podea sau la picioarele rudelor sale feminine — un cojoc lăptos, lui îi era groaznic de frig (pentru că mama denaturată făcea economie la lemne), fetei, pare-se, nu-i era frig de loc, deși un frig de moarte îi cuprinsese sufletul, mă rog, replicile erau rostite pe dinafară, cu o poză dramatică, chinuită, mișcările erau zvîrcolite, totul era parcă o parodie minioasă a «Pelicanului». Dacă Rada a vrut chiar o parodie, a reușit perfect, dar mă întreb dacă bietul Strindberg merita această mînușă aruncată în obraz de splindidul nostru tînar furios...

Un hohotitor și rafinat «Război vesel» (Goldoni) în dantele zdrențuite, construit cu mîna sigură și fantezie debordantă de Anca Ovanez, un sănătos spectacol realist ridicat de T.V. Popa pe textul lui Mircea Radu Iacoban «Tango la Nisa» (piesă mai mult decît meritorie, cu vină polemică, vîdînd vocația de moralist a autorului, în care am prețuit două excelențe creații actoricești, cea a lui Puiu Vasiliu și, mai ales, delicata, fermecătoare apariție lirico-comică a lui Dionisie Vitcu), ne-au oferit, în afara «Zilelor...», credința că Naționalul nu-și biziue actuala stagiune numai pe încercările îndoișoare temerare ale regizorilor noștri mezini. Fără îndoială însă că numai atunci cînd respectabilul teatru ieșean va avea regizorii pe care și-i merită, cînd vom fi invitați la spectacole semnate și de un Ciulei, de un Esrig sau un Penculescu, atunci îl vom putea aprecia la adevărată, adîncă, știută sa valoare. Și abia atunci vom putea să credem pe deplin în redobîndita lui tinerețe.

mapamond 70

de Ioan GRIGORESCU

SOARE

În Uzbekistan, undeva la periferia Tașkentului, mi se arată o temerară încercare de a se smulge din soare un strop de combustibil. «Termocentrala solară» sună ca într-un roman științifico-fantastic, și totuși aici ea este o realitate certă care, chiar dacă solicită unele circumstanțe atenuante inerente începutului, își afirmă o prezență controlabilă. De la oglinzile lui Arhimede din Siracuză oamenii n-au evoluat prea mult în acest domeniu, două milenii au fost irosite și, pe o planetă care se răcește încet dar sigur, această «scurtă» stagnare e greu de recitigat. Combustibilul solar se anunță a fi cea mai nobilă dintre energii și poate că, de aceea, cea mai capricioasă și mai greu de domesticit. Față de toate sursele de energie produsă prin ardere, căldura solară este cea mai pură. Oțelul topit de focarul solar rămîne oțel curat, aliajele amestecate în creuzetul soarelui își păstrează proporțiile în doze nealterate de nici un element accidental, energia smulsă de oameni astrului ceresc fiind pe cît de irezistibil de competitivă, pe atît de obtuz ignorată.

Aici, pe locurile unde Ulug-Bek încerca să măsoare acum cinci secole distanța exactă de la pămînt la soare, aici unde a fost întocmit cel mai complet atlas astronomic al evului mediu, constatarea timpului pierdut de oameni pînă la captarea și supunerea energiei solare capătă accente dramatice.

Ulug-Bek, genialul nepot al lui Timur Lenk, savantul descins din osul domnesc al teroarei cu suflet de poet, a fost asasinat mișelește de șiful lui Mahomed, necruțător cu erezia. Observatorul astronomic de la Samarkand s-a prăbușit sub valul de minie al dreptcredințioșilor, și cărțile pline de lumină ale înțeleptului au fost arse pe altarele «neprihănite» ale profetului. Pe ușa mausoleului său sînt scrise cuvintele iluministului: «Fericit acela care a renunțat la lume înainte ca lumea să fi renunțat la el».

Coranul i-ar fi permis studiile asupra cerului și pămîntului numai cu condiția găsirii de dovezi în favoarea noii credințe. Într-o epocă în care, pe bătrînul continent european, creștinismul prigonea știința, orientul islamic o stimula pentru a ascuți cu ea sabia profetului. Dar înțeleptul a refuzat orgoliul minciunii. Nu soarele era servul lui Mahomed, ci Mahomed, dacă ar fi existat, ar fi trebuit să fie sclavul soarelui — unicul dătător de viață pe acest pămînt.

Dar și acum, planeta cu intemperiiile ei se opune «ereziei». și prezentul parcă se încăpățînează să demonstreze ceva din apoteoză involuției. Rugina își arată colții putrezi de sub stratul gros de vopsea cu care au fost acoperite stativele oglinzilor parabolice, o pelagră pămîntie mîncîcă argintul scuturilor de sticlă menite să capteze căldura soarelui și să o răsfrîngă într-un punct capabil să concentreze focul, ploile au plîns cu zoaie peste strălucirea blendelor, nevolnicia și micimea pămîntului gem surd acolo unde visul se apropie atît de mult de realitate...

Și totuși, soarele Asiei mijlocii este darnic, blestemul unui pămînt arid rămîne neputincios în fața voinței care poate întoarce apele, cea mai atroce dintre pedepsele care i-au fost date omului se poate preface în binecuvîntare. Energia solară smulsă cu zgîrcenie de utilajele încă naive concentrează o suliță de foc al cărei vîrf atinge trei mii de grade. Oțelul varsă lacrimi, sticla se lichefiază, în irisul prometeic totul devine scrum sau se preface în gaz, ca în lumea dintii...

E oare aici începutul sau sfîrșitul, nu știu; dar pe cît de înăltător e școpul, pe atît de dezolant cadrul...

Un tînar inginer pune în mișcare capcana căldurii deschisă aici de planetă, întorcînd-o către soare. O rază de foc e captată și dirijată încet către punctul în care lumina devine combustibil. Și de prea multă lumină tîria oțelului lăcrimează, iar picăturile incandescente spală încet fața pingărită a pămîntului.

Și simt irezistibilă fascinația a ciocîrliei, o dorință nebulă de a mă apropia și a întinde mina spre a prinde în căușul palmei lacrima prometeică.

Același sentiment l-am încercat, dizolvîndu-l în duioșie, sub soarele torid din cîmpia Agrei, unde țărani hinduși își fierbeau bucatele minuind niște rudimentare reșouri solare, cioburi de oglindă, cartoane de azbest cu staniol, plăci de aluminiu în stare să implore soarelui ceva mai multă generozitate.

Francezii au instalat la Odeillo, în regiunea Cerdagne, sub masivul munților Font-Romeu din Pirinei, un adevărat templu modern al astrului ceresc, primul cuptor siderurgic de proporții industriale alimentat cu energie solară. O gigantică oglindă parabolică, mai mare decît Arcul de Triumf de la Etoile, compusă din 900 suprafețe reglabile independent, formează o suprafață de captare a căldurii solare de peste 2 000 metri pătrați. Totul, pentru a concentra și reduce centrul focal pînă la un diametru de numai 20 de centimetri, capabil să fure din soare și să furnizeze o energie de 1 000 kW la o temperatură de 3 000 grade... Experimentul, care a costat peste zece milioane de franci, a reușit. Specialiștii își propun multiplicarea lui pe scară industrială, preconizînd instalarea unor astfel de cuptoare de energie «aristocratică» în zonele unde soarele strălucește 365 de zile într-un an.

Iar eu vîd pămîntul plin de aceste flori ale soarelui rotîndu-se după astru, pentru a da o nouă și modernă consistență legendei lui Prometeu.

Fotografie de S. STEINER

NICOLETTA — la doi pași de cinema

N-are rost să ne prefacem că nu cunoaștem năravul cinematografului de a-i atrage pe cîntăreții-vedete, de a le da un rol menit să exploateze gloria deja constituită a persoanei cu glas, în sfîrșit, de a profita de ea ca de un pămînt bun de pe care scoți mai multe recolte pe an. Nici Nicoletta nu a fost scutită de astfel de solicitări. După ce mi-am epuizat toate complimentele de iubitoare de muzică în fața celei care ne-a povestit cum moare soarele, nu m-a lăsat inima să nu aduc încă o dată vorba despre cinema...

— Chiar ne întrebam cît timp va trece pînă cînd cinematograful vă va face un semn. Fără nici un fel de explicații însă, presa ne-a anunțat că rolul ce vi se propusese în filmul *l'Astragale* — după cartea Albertinei Sarrazin — a căzut în cele din urmă în seama Marlènei Jobert. Ce s-a întîmplat de fapt?

— Nu trebuie să vă gîndiți la nimic rău. Pur și simplu am pierdut ocazia, cum se spune. Un moment de ezitare, de neorînduială în timpul meu de lucru și iată-mă venită prea tîrziu.

— Nu vă pare rău, sincer vorbind? *l'Astragale* a catapultat-o pur și simplu pe Marlène Jobert în rîndul vedetelor.

— Nu. Pentru mine, rațiunea de existență rămîne muzica. Cînt precum respir, din instinct. Tot ceea ce întreprind în afara muzicii, pictura, literatura, sînt «alte îndeletniciri». Dar să revenim: să știți că în seria a doua a filmului pe care l-ați amintit, și care de data aceasta se va intitula «*La Cavale*», voi avea plăcerea să fiu protagonista.

— Aceeași eroină, două interprete, două chipuri, două moduri de a înțelege, de a trăi, pe parcursul aceluiași film. E și acesta un obicei al cinematografului. În sfîrșit... Cît de mult vă place personajul?

— Imi place tristețea lui. Și cartea, luată în întregime.

— Împărtășiți ideea că cinematograful exploatează, într-un anumit fel, gloria cîntăreților?

— Toată lumea știe că filmul profită de notorietatea noastră. Desigur, nu este un semn de seriozitate treaba aceasta, dar ce putem noi face? Să fim mai grijulii în alegerea filmelor. Altfel e păcat de atîta muncă. Sheila a muncit enorm, dar comedioarele ei n-au avut succes.

— La conferința de presă vă mărturiseați nădejdea că poate cinematografia, cu rigorile ei, va izbui să domolească firea dv. prea nervoasă. Ați mai putea numi încă o speranță?

— Poate aparatul de filmat și ecranul mă vor ajuta să mă cunosc și să mă înțeleg mai bine.

M.M.

pe ecrane

ELVIRA MADIGAN

Cinematograful, căruia de atîtea ori pe zi i se amintește condiția sa fundamentală, ac de a fi mișcare, faptă, vorbă în acțiune, încearcă — nu de mai puține ori — să pipăie mîinile sale, ascunse nouă, tînuturile poeziei. Despre paradoxurile genului, despre subiectele stabilite de către unii cu rigoarea amețitoare cu care se face ordine în încregătul științifice s-au scris și s-ar mai putea scrie tomuri. Din cînd în cînd, parcă pentru a ne fi în ciudă, cinematograful își încordează puterile și începe să facă concurență literaturii, și turii, muzicii, ba chiar naturii, luate la un loc. Grațios ca un sonet, suav ca un tablou impresionist, fragil ca un scherzo, în sfîrșit, perfect ca un fluture cu aripi de mătase, iată cum po fi filmul poetic uneori. Și noi, muritorii, am putea realiza astfel de mici minuni dacă am ști să alegem un anumit ceas al zilei, cînd soarele împrăștie o lumină irizată, dacă avea timp să contemplăm ceasuri în șir curgerea unei ape și dacă cineva ar fi atît de bun în să picure de sus muzică de Mozart sau de Vivaldi.

Filmul suedezului Bo Widerberg (scriitor și critic de film, pe lîngă altele) creează ac prilej de contemplare, căci imaginile «Elvirei Madigan» se succed cu ritmicitatea și bl dețea apelor domoale. Povestea de dragoste a dansatoarei pe sîrmă Elvira Madigan și a c terului Sixten Sparre — petrecută aievea în anul 1889 — nu este reînviată, credem, de de dragul romantismului ei. La urma urmei, îndrăgostiții și sinucigașii, iubirile absolute o societate ostilă nu sînt de ajuns pentru a ne trezi în plin romantism; două morți nu aju — ele singure — pentru a ne afla în fața unei dragoste imposibile. Dincolo de celebra iubirii, Widerberg ipostaziază unul dintre chipurile frumuseții umane egale în desăvîrș cu oricare dintre capodoperele naturii, cu un răsărit sau cu un apus de soare bunăoară. Este o frumusețe care își ajunge sie însăși, cu tot ce este al ei, cu rația ei de vis și deopotri de crudă realitate, care nu are nevoie de confruntări cu altceva dinafară pentru a-și a adevăratul preț. Un nevinovat cactus nimerit în camera îndrăgostiților este un obiect oroare, dar drămuțul banilor, procurarea unei bucăți de piine — acțiuni îndeobște con derate prozaice — sînt parte intrinsecă din universul celor doi, așa cum parte intrinsec este și finalul. Sfîrșitul acestei clipe de frumusețe pîndite de un aparat de filmat nu are nîm din zvîrcolirea tragică a poveștilor de dragoste damnate, ci este învăluit în tristețea tra parentă ce însoțește orice pierdere dinaintea știută și așteptată. E ceva din moartea florii aici. Cînd răsună cele două împușcături, ecranul nu se cîntremură, ci se aburește. Nu murit atunci un alt Romeo și o altă Julietă respinși de societate. Nici doi eroi de baladă oc rîți de natură atît cît poate și ea să facă asta (filmul se desparte categoric de fantasticul ba desc, impunîndu-ne un realism de cea mai pură esență). Am asistat la stingerea firească unui proces a cărui devenire s-a petrecut sub ochii noștri. Bo Widerberg i-a dat nume de iubire și un chip care nu întîmplător revine în multe din filmele suedeze, indiferent cîr direcții aparțin ele: cel al unei fete care a părăsit lumea mirifică a cercului. Cineva spun că trebuie să fii prea înrăit ca să scrii despre creații ca Elvira Madigan, dar și mai înrăit ca nu scrii de loc. Dintre două rele l-am ales pe cel mai mic. Tot cinematograful ne-a învăț și asta.

Magda MIHĂILESCU

GAYLE HUNNICUTT,
una dintre speranțele
Hollywoodului

Foto: UNIVERSAL FILMS

telegrame

● Anthony Quinn, căruia acum 12 ani, când a făcut prima tentativă de regie, nu i-a prea suris norocul, este din nou ispitit să treacă în spatele aparatului. Hollywoodul i-a propus să realizeze un alt Billy Boy, și unele informații spun că actorul a acceptat.

● Albert Finney, care, spre deosebire de Anthony Quinn, jurase să renunțe la meseria actoricească și să se consacre exclusiv activităților de producător și regizor, nu se ține nici el de cuvânt. Spre bucuria noastră, de altfel. De curind a început filmul Scrooge, al cărui protagonist este.

● David Hemmings, actorul împins pe drumurile gloriei de către capodopera lui Antonioni Blow up, a fondat împreună cu soția sa, actrița Gayle Hunnicutt (foto color), și cu cineastul John Daly societatea Hemdale Group.

● Gina Lollobrigida a desemnat tipul de actor al anilor '70 în persoana lui Engelbert Humperdinck: «un bărbat magnific, frumos și foarte fermecător. Norocul lui este de a nu fi prea frumos».

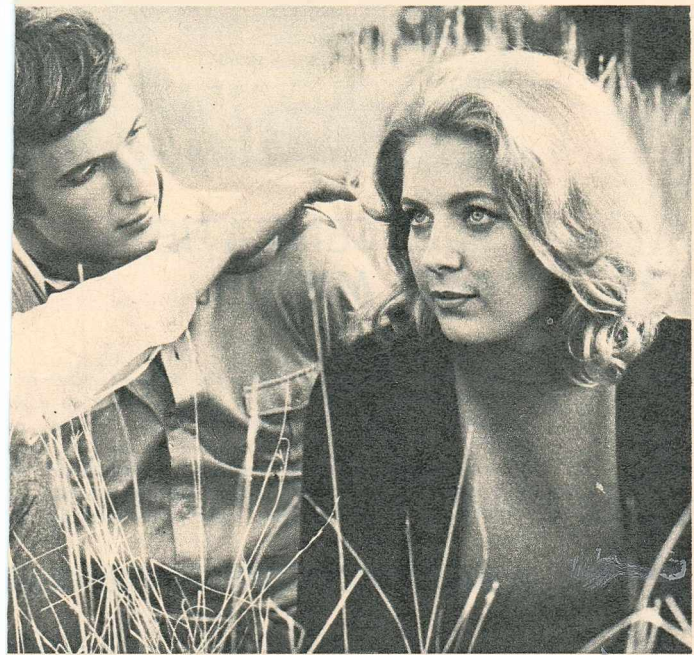
● Paul Newman, care și-a dovedit în Rachel, Rachel reale calități regizorale, pregătește un alt film intitulat S-ar putea să fie uriași. Interpreți principali, Joanne Woodward și George C. Scott.

● Marele actor japonez Toshio Mifune este protagonistul filmului Leul roșu, realizat de Kihachi Okamoto. Ca de obicei, Mifune va interpreta și aici rolul unui bărbat puternic, gata să-și sacrifice oricând viața.

● Tinărului actor polonez Marian Opania i s-a decernat premiul de interpretare Zbigniew Cybulski pentru rolurile interpretate în anul 1969 în filmele lui Kazimir Kutz și Aleksander Scibor-Rylski.

● Keleti Marton, cunoscutul cineast maghiar, filmează la Leningrad o biografie romanțată a lui Liszt. Protagonist va fi Imre Sinkovits. Partenera lui — Ariadna Șenghelaia.

● Povestirea lui Edgar Poe «Dubla crimă din str. Morgăi» va fi transpusă pe ecran de către regizorul englez Gordon Hessler. Filmările vor avea loc la Paris și Londra.

E TREI ORI MARIE DUBOIS...

ei imagini încărcate de tandrețe, înse din filmul lui Jacques Doniol-Valcroze *raison des Bories*»

Foto: UNIFRANCE

DE LA A LA Z

BARBU Marga

Actriță română de teatru și film, născută la Ocna Șugatag, Sighet, Maramureș, la 24 februarie 1929. După absolvirea liceului se înscrie la I.A.T.C., urmînd paralel cursurile școlii de balet. După obținerea diplomei institutului este angajată la Teatrul Armatei (actualul «C.I. Nottara») din stagiunea 1950-1951, unde pentru început capătă câteva roluri mici (printre care însă și Cherubino din Nunta lui Figaro). Nici filmul de debut, *Nepoții gornistului*, nu-i oferă șansa unei afirmări (1953). Dar talentul sfrîșește prin a-și spune cuvîntul și în curînd, paralel cu performanțele ei teatrale, care merg de la Rostand la Bernard Shaw, ea se impune ca o apreciată actriță de film. M.B. aduce pe ecran un temperament vulcanic, o vie inteligență și o uimitoare ușurință de a se adapta oricărui personaj, de la pianista din *Vultur 101* (1957) la soția frivolă din *La porțile pămîntului* (1966 — r: Geo Saizescu); de la dansatoarea cu suflet din *Procesul alb* (1965 — r: Iulian Mihu) la hoașa de tablouri din *Amprenta* (1967 — r: V. Popescu-Doreanu), umplînd uneori cu propriile-i resurse de inventivitate și forță emoțională lacunele psihologice ale personajelor. În ultimii ani, M.B. abandonează convenționalele figuri urbane pentru a îmbrăca costumul atît de pitoresc al vâiniciei hangîte Anița, eroina popularului serial al *Haiducilor* (r: Dinu Cocea; s: Eugen Barbu, Mihai Oprîș). Astfel, după *Haiducii* (1965), *Răpirea fecioarelor* (1967) și *Războarea haiducilor* (1968), M.B. turnează în momentul de față, tot în regia lui Dinu Cocea, în următoarele trei episoade intitulate: *Săptămîna nebunilor*, *Haiducii lui Șaptecai* și *Zestrea domniței Ralu*. Să sperăm că actrița nu se va dedica exclusiv acestui gen și va găsi poate rolul complex pe care-l merită.

BARDEM Juan Antonio

Regizor de film și scenarist spaniol, născut la Madrid la 2 iulie 1922. În timpul studiilor de inginerie agricolă la Madrid, el pătrunde incidental în lumea filmului lucrînd temporar la departamentul cinematografic al Ministerului Agriculturii. Înainte de a-și lua diploma de inginer (1948), J.B. face parte din prima promoție a I.I.E.C. (Institutul de cercetări experimentale cinematografice). Deși din primul an de studii J.B. obține un premiu, încercările sale ulterioare de a se afirma eșuează. J.B., ajutat de un grup de prieteni și cu concursul prietenului și colegului său L. Berlanga, realizează pe cont propriu filmul *Esa paraja feliz* (1951), urmat imediat de *Bine-ați venit, d-le Marshall* (1952), la care participă ca scenarist. Succesul obținut la Cannes cu acest film și anul următor cu *Comicos* (1953), ca regizor și scenarist, stimulează forța lui creatoare. El va realiza astfel, ca cineast total, cele două mari filme ale carierei sale: *Moartea unui ciclist* (1955) și *Strada mare* (1956). Scandalurile declanșate de filmele sale, lupta continuă cu autoritățile, cu critica oficială și cenzura, au făcut din J.B. un fel de erou național, dar l-au obligat să-și automutileze filmele, cum va fi cazul cu *Războarea* (1958), conceput inițial ca o vastă frescă protestatară din viața țăranilor spanioli, și mai târziu cu *Sonatas* (1959), unde patosul revoluționar al cărții lui Valle Inclan e sacrificat unor preocupări exterioare de culoare și decor. J.B. nu va renunța însă la critica socială, pe care o vom găsi, mai atenuată, în *La ora 5, după-masă* (1960), în *A trecut o femeie* (1963) și abia sugerată în cosmopolitul *Pianele mecanice* (1965). Și ca producător J.B. (președinte al companiei UNICI din 1958) va avea de împlinit grave dificultăți cu filmul *Viridiana* de Bunuel, care vor duce la încetarea activității companiei sale.

BARDOT Brigitte

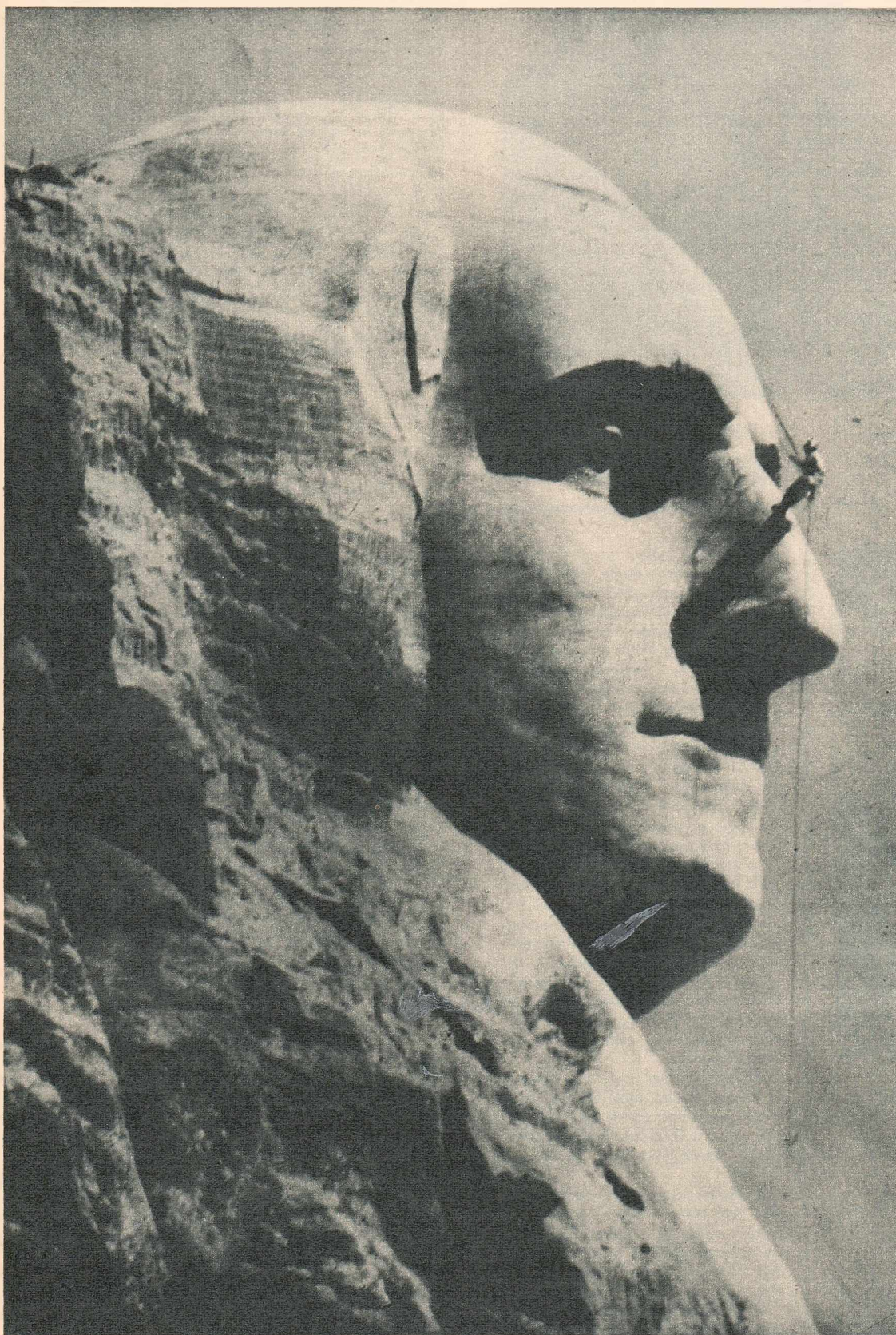
Actriță franceză de film, născută la Paris la 28 septembrie 1934. Urmează la început cursurile școlii de balet a lui Boris Kniaeff, apoi trece la clasa de comedie a lui René Simon. Debutează în film în 1952 în comedia *Le trou normand*, alături de Bourvil, și în același an se remarcă (la 18 ani) ca eroină a filmului cu titlu sugestiv *Manina, la fille sans voiles*. După un număr apreciabil de apariții într-o serie de pelicule comerciale, turnate în Franța, Italia și Anglia, figura ei de femeie-copil, personajul ei de tinăru cu reacții infantile și atitudini provocatoare devine prototip al fetei moderne. Popularitatea ei subită, alarmantă ca proporții, se dovedește nu acit calităților ei dramatice. Cit personajului pe care l-a modelat Roger Vadim (soțul ei pe-accunci) în filmul *Et Dieu crea la femme* (1956) pe linia unui erotism direct, cu o psihologie sumară. Cazul lui B.B. (așa cum i se spune, familiar, în presa) reprezintă un veritabil fenomen de idolatrie (nerăzîndu-se de la Garbo și egalat doar de cel al Marilynnei Monroe). Comediană mai degrabă abilită, evitînd cu prudență rolurile dificile, ea evoluează cu degașare în comedii scilpitoare ca: *Marile manevre* (r: René Clair) și *Un drac de fată* (r: M. Boisrond — 1955); *Une parisienne* (1957), *Babette pleacă la război* (r: Christian-Jaque) și *Voulez-vous danser avec moi?* (1958); *Viva Maria* (1965 — r: Louis Malle) și *Les femmes* (1969 — r: Jean Aurel) și afirmîndu-și temperamentul dramatic în filme ca: *En cas de malheur* (1958 — r: Cl. Autant-Lara); *La verité* (1960 — r: H.G. Clouzot); *Viața particulară* (1961 — r: Louis Malle); *Le mépris* (1963 — r: J.L. Godard) sau *Shalako* (1969 — r: E. Dmytrick).

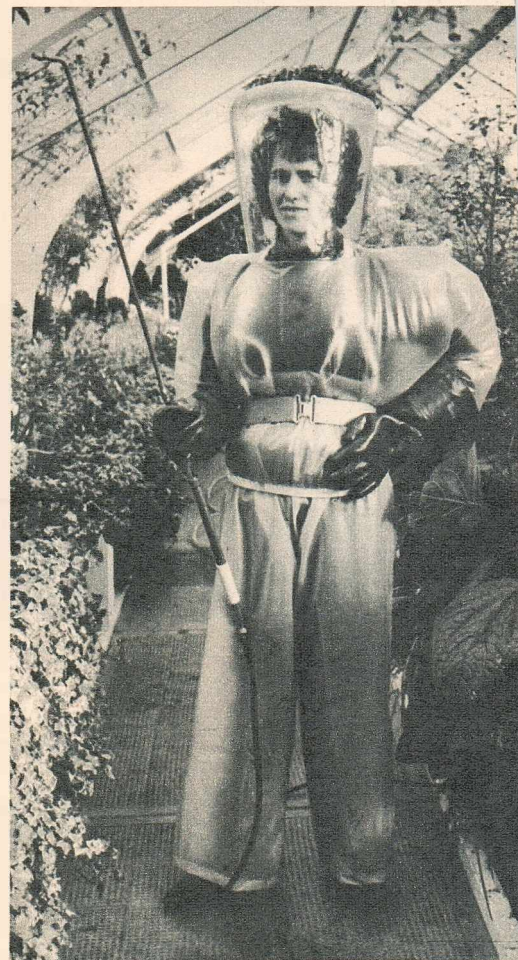
Constantin POPESCU

Fvarietăți

ALPINISM PE VÎRFUL NASULUI

Dacă ați văzut filmul «La Nord prin Nord-Vest» nu se poate să nu vă amintiți de muntele Rushmore din Dakota de Sud, gazda giganticelor statui ale unor foști și marcanți președinți ai S.U.A.: George Washington, Thomas Jefferson, Theodore Roosevelt și Abraham Lincoln. Sculpturile din coasta stincoasă a muntelui au fost începute în anul 1927, iar lucrările s-au terminat după 14 ani. Capul fiecăruia dintre iluștrii oameni politici americani are o înălțime egală cu a unei case cu cinci etaje. Lucrările de întreținere a acestor coloși sint deosebit de dificile. E de ajuns să privim, în fotografie, modul în care un inginer-alpinist execută lucrări de renovare la nasul avariat de vânturi și ploi al lui George Washington.

NICI SENZAȚIE, NICI MISTER

Să juri că-i un cosmo, sau astro, sau selenaut... Dar ce caute un cosmo etc., etc., într-o seră? Misterul nu e pr misterios. Persoana din fotografie, Sophia Pienkos, es grădinărită-ingrijitoare la Grădina botanică din Kew, Mar Britanie. Costumul ei, care stârnește atita nedumerire, es pur și simplu un costum de protecție împotriva acțiunii noci a soluțiilor cu care se stropesc unele plante tropicale rar

PUNCT SI DE LA CAPĂT

● Un nou caz de salvare a unui om de către delfini a fost înregistrat în apropiere de coastele Californiei. Totind la o adâncime de peste zece metri pentru filmarea unor aspecte ale faunei submarine, operatorul scafandru Jim Ellis s-a trezit brusc luat pe spinarea unui delfin și transportat spre țărm. Privind înapoi, a văzut la câțiva metri distanță alți doi delfini care încercau să împiedice un rechin uriaș să-l urmărească. Abia atunci și-a dat seama în ce primejdie s-ar fi aflat dacă nu interveneau delfinii să-l salveze.

● În fața unui tribunal din Malaezia a venit spre judecare procesul a două perechi de siamezi (doi frați și două surori) care se căsătoriseră între ei cu trei ani în urmă. Unul dintre cei doi frați își acuza soția de adulter cu un artist de circ, iar pe sora acesteia de complicitate. Ca martor era citat fratele lui nedespărțit. Cum însă tribunalul a anunțat că divorțul nu poate fi pronunțat într-un asemenea caz decât pentru ambele perechi deodată, fratele martor a revenit asupra declarației sale de acuzare și dosarul a fost clasat.

● Epidemiei de gripă care a făcut ravagii în ultima vreme pe continentul nostru i-a căzut victimă și cel mai mare animal al grădinii zoologice din Bordeaux: elefantul Sabu, pe care medicii veterinari cu mare greutate l-au salvat de la moarte. Uriașul pahiderm, în greutate de peste 1800 kg, refuzând hrana pe tot timpul bolii, a slăbit cu 200 de kg. Noroc că-a avut de unde...

DACĂ STAI PE GÎNDURI...

extrase din cărți nescrise

● Există femei care îți cos un nasture la palton și pe urmă îți declară că și-au sacrificat tinerețea pentru tine.

● Pesimistul se supără când i se rupe cămașa. Optimistul se bucură că, astfel, va avea aerisire.

● Unii oameni care se bucură de faima de a fi deștepti și culti se cred scutiți de efortul de a fi așa în realitate.

● Cea mai mare bătaie de cap ne-o pricinuieste în tinerețe inima, la maturitate creierul, iar la bătrânețe ficatul.

● Este de ajuns ca un adevăr să treacă o dată sau de două ori din gură în gură pentru a deveni ficțiune.

● Poți fi savant pe seama științei altuia, dar nu poți fi înțelept decât pe seama înțelepciunii proprii.

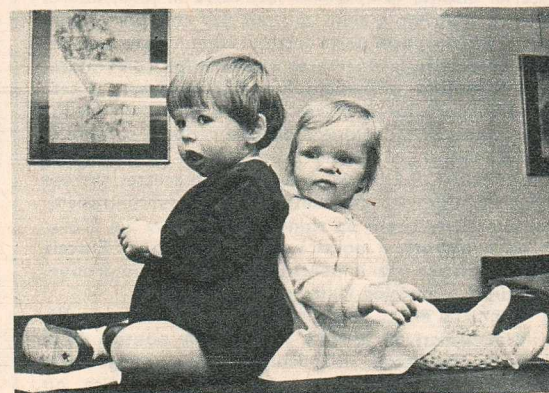
● Ceea ce este important nu e de a adăuga vieții niște ani, ci de a da un plus de viață anilor.

● Dintre romanele-fluvii numai puține sînt navigabile.

● N-are rost să bați la uși deschise când în jur sînt atîtea închise.

CRABII SÎNT PASIUNEA MEA...

...adică a doctorului Toshimitsu Odawara de la un spital din Tokyo. Pasiunea e veche: de cînd doctorul era doar un băiețuș și aduna de pe nisipul plajei crustacee de tot felul. Astăzi, singularul colecționar este proprietarul unei expoziții cu 500 exemplare rarissime de crabi, languste, homari, stridii etc. O expoziție pe care unii vizitatori ar minca-o nu numai din ochi...

La vîrsta de 17 luni și respectiv 11 luni, David Stuart McLeod (stînga) și Amanda Jane Stockton au pornit pe drumul aspru al celebrității. Ei au intrunit la un concurs de frumusețe pentru copii cîte 15 mii de voturi și au fost declarați ca atare «copiii anului». Dacă adăugăm la aceasta și o recompensă materială de cîte 1 000 de lire, putem conchide că celebritatea asta nu e chiar un lucru atît de rău.

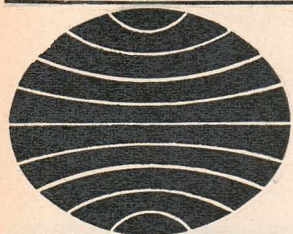

ÎNTELEAPTĂ CA O BUFNIȚĂ

DOAR DOUĂ CONDIȚII

Vreți să vă mutați cu apartament cu tot? Nimic mai simplu; doar două condiții trebuie să întruniți: 1) să vă cumpărați o casă circulară construită din fibre de sticlă, cu un diametru de circa 12 metri, așa cum arată în fotografie; 2) să vă faceți rost de un elicopter «Boeing Vertol 107». După care nu aveți decât să dați dispoziție pilotului unde să vă aterizeze.

Bușița din fotografia noastră, care răspunde la numele de Cecilia, se numără printre animalele domestice, ca să zicem așa, ale familiei unui medic din Mill Valley-California. Ea a fost găsită într-o șură părăsită de către Erika Gregory, fiica doctorului, în vîrstă de cinci ani; în scurt timp au devenit cele mai bune prietene. Cecilia, astăzi în vîrstă de șapte luni, este lăsată să zboare în fiecare noapte către pădurea învecinată; ea se inapoiază în zori, cu regularitate, acasă.

globe-comentariu

Florica SELMARU

MECANISMUL INTERESELOR

«Ce frumoasă era Republica sub Imperiu!» Exclamația, care avea să devină proverb, s-a născut acum ceva mai puțin de un veac. Atunci când republica proclamată în Franța după prăbușirea celui de-al doilea imperiu avea să înceapă, sub Thiers și mareșalul de Mac-Mahon, prin a se defini pe coordonate categoric și activ reacționare. «Ce frumoasă era Republica sub Imperiu!» — comentau sarcastic progresiștii care militaseră pentru instaurarea ei. De atunci, formula s-a desprins de condițiile concrete din care a izvorât și trăiește autonom. Exprimând laconic și ironic decepția tuturor celor care, în fața unei realități pe care au dorit-o (animați de intenții onorabile sau ba, asta nu mai are importanță), o descoperă simțitor și inconfortabil diferită de proiectul inițial. Se pare că în momentul de față cercuri de afaceri și politice din Statele Unite suspină: ce frumoasă era comunitatea economică vest-europeană pe când încă nu era!

La drept vorbind, cei ce suspină astfel idealizează de două ori: retroactiv, propriile lor intenții din anii de după război, anii planului Marshall și ai insistențelor americane pentru o unificare a Occidentului european; în actualitate, situația reală din C.E.E., ca atare. În ceea ce privește dorința postbelică a Statelor Unite de a vedea Europa occidentală regăsind o anumită pulsație economică, nici chiar specialiștii americani nu consideră sacrilegiu să lege această preocupare de aceea a big-business-ului de a regăsi el însuși niște piețe de desfacere și de a folosi cu perspective de rentabilitate posibilitățile de a investi capitaluri. Cit despre proiectul ca Europa occidentală să intre unită (integrată chiar), în convalescență aceasta se înscrisă în concepțiile strategice ale Pentagonului.

Astăzi încă, politica europeană a Statelor Unite este marcată de această dublă preocupare care se traduce însă acum în impulsuri contradictorii: pe de o parte, grija de a menține intact, eventual de a spori, potențialul dispozitivului militar plasat sub egida N.A.T.O. se însoțește cu nevoia de a utiliza capacitatea economică a partenerilor vest-europeni de a prelua o parte din povara care grevează la acest capitol bugetul american; pe de altă parte, o capacitate economică suficientă ca să permită acestor parteneri masive cheltuieli militare, înseamnă implicit și o anumită forță competitivă. De aci — nu de la existența C.E.E. și ingratitudinea colectivă a membrilor ei — pornesc în realitate actualele recriminări americane.

În ceea ce privește C.E.E., la recenta sesiune a Consiliului ministerial disputa în aparență secundară în jurul liberei circulații a vinurilor a ajuns să pună din nou sub semnul întrebării nu mai puțin decât destinul comunității agricole, acordul cu privire la finanțarea cheltuielilor comunitare, lărgirea atribuțiilor parlamentului de la Strasbourg și data începerii negocierilor cu Marea Britanie. Interesele țărilor membre continuă să acționeze deseori ca forțe contradictorii. Ceea ce pare să supere azi mai puțin pe «nașii» de peste Ocean ai C.E.E. decât punctele unde aceste interese converg, între doi sau mai mulți parteneri vest-europeni. Le indispon chiar și atât de chinutele tentative ale «celor șase» de a elabora o politică agricolă comună: Europa occidentală este cel mai important deținator pentru producția cerealiară a Statelor Unite ș.a.m.d.

Ce frumoasă era C.E.E. pe când nu exista!, suspină cercurile de afaceri de la New York și cele politice de la Washington. Paradoxal, chiar faptul că azi nu există decât parțial, și ca un organism mereu zguduit de febre, nu izbuteste să le consoleze.

N. POPESCU-BOGDĂNEȘTI

ERAU SEMNE...

Erau semne — iar când spunem aceasta ne gândim în primul rând la mult prea dureroasa rană Vietnam — că în peninsula indochineză se va instaura, dacă nu calmul definitiv, cel puțin o dezangajare militară ca prim pas către instaurarea climatului apt să faciliteze rezolvarea de către poporul vietnamez însuși a problemelor care sînt numai ale lui și doar el singur și le poate rezolva. Semnele decurgeau din promisiunea Statelor Unite de a retrage treptat, fie chiar și la adăpostul formulei, greu de înțeles și respinsă de bunul-simț, «vietnamizarea războiului», cei peste o jumătate de milion de soldați în uniformă care luptă — nici ei nu știu de ce! — în acea parte a lumii.

A fost doar o iluzie...

Approape ca din senin, în vocabularul comentatorilor a reapărut toponimicul căzut în uitare «Valea Ulcioarelor», semnificând un nou teatru de operații, un teren nou de confruntări armate și dezvăluindu-se o dată cu aceasta că, de fapt, America ducea de multă vreme în Laos un război ascuns care, treptat, a devenit un război pe față. A survenit apoi complicația cambodgiană în care Statele Unite, implicate sau nu inițial, se angajează acum deschis. Nu demult, secretarul de presă al Casei Albe a făcut cunoscută, prin intermediul agenției «Associated Press», dezlegarea pe care o au comandanții trupelor terestre americane din Vietnamul de sud de a ordona, «dacă consideră necesar», pătrunderea pe teritoriile Cambodgiei și Laosului. În formula ambiguă de mai sus oricine descifrează adevărul gol-goluț că trupele americane au trecut și pînă acum frontierele statelor amintite și că, pe fondul instabilității instaurate recent în Cambodgia, se încearcă de fapt oficializarea loviturilor — cum se exprimă agenția «Reuters» — de dincolo de frontierele Vietnamului.

Așadar, porumbelul mesager al simbolicei ramuri de măsline nu și-a luat încă zborul spre Asia de sud-est. De altfel, dacă s-ar încumeta să-și desfășoare aripile într-acolo, și-ar expune plăpînda-i filiiță unor grave primejdii. O investigație a corespondentului la Saigon al agenției «France Presse», Felix Bolo, evidențiază o situație înspăimîntătoare a efectivelor militare din Indochina. În cele trei țări ale peninsulei, — Vietnam, Cambodgia și Laos — potrivit unor statistici de dată recentă aparținînd autorităților militare americane și sud-vietnameze de la Saigon, americanii și armatele subordonate lor însumează un efectiv de 2 100 000 de oameni. Sub controlul regimentului de la Saigon se află sub arme, echipați și instruiți după tipul american, 1 375 000 de sud-vietnamezi. Corpul de trupe satelite sud-coreene cuprinde două divizii și o brigadă, adică aproximativ 34 000 de oameni, cel al Thailandei are o divizie, adică 12 000 de oameni, iar grupul australian însumează 8 000 de oameni. Trebuie adăugat acestora, în afara trupelor terestre americane, de peste o jumătate de milion de combatanți, 26 000 de oameni care servesc în cadrul flotei a 7-a ce navighează în largul coastelor nord și sud-vietnameze.

Asemenea realități, ca și complicațiile de curînd apărute în zona Asiei de sud-est, pun în lumină crudul adevăr că conflictul, atîta timp cît există armate și armament în proporțiile citate, este departe de a se stinge și că ceea ce părea să se contureze ca un curs constructiv nu a fost decît o licărire, semn palid al unei tendințe de multă vreme dorită și așteptate.

I. CIOARĂ

„ROCKY WAY“

Parcă s-ar fi simțit nevoia unei confirmări concrete ceea ce se reafirmase formal în Mesajul cu privire la politica externă a S.U.A. pentru anii '70, prezentat de curînd de președintele Nixon: «În multe cercuri latino-americane s-a ivit sentimentul foarte ușor de înțeles că S.U.A. nu mai sînt preocupate de emisferă. Răspunsul meu la această este simplu: ea ne preocupă». Și a fost inițiat încă un mit turneu: cel al subsecretarului de stat pentru problema interamericane, Charles Meyer, întreprins în a două jumătate a lui martie, în trei țări latino-americane — Bolivia, Peru și Chile. «Neoficial» — s-a precizat — da cu caracter «de informare», pentru că Administrația «să-și poată forma o viziune completă» asupra obiectivelor acestor țări în relațiile cu America Latină. Ca și cum un secol de tratate, angajamente și organizații înfrunghind ceea ce este denumit «sistem interamerican» n-ar fi fost suficient pentru a conduce la formarea unei astfel de viziuni. Ca și cum în capitala americană nu s-a putut face o legătură între afirmația unei personalități latino-americane că «alianța cu S.U.A. este în realitate îndreptată împotriva progresului popoarelor noastre» și faptul că venitul anual per capita se poate cifra la infima sumă de 233 dolari în Republica Dominicană, la 203 dolari în Bolivia sau chiar la 85 dolari, ca în Haiti. Ca și cum în cursul turneului din vara trecută, mai cuprinzător, senatorul Rockefeller n-ar fi constat pe viu reacția maselor largi față de acel sistem de relații impus de-a lungul vremii de S.U.A. și datorită căruia «bogații devin mai bogați, iar săracii și mai săraci» — cum se exprima prelatul și militantul brazilian pentru echitate socială Helder Camarra. Dar poate tocmai pornind de la turneul Rockefeller, comentatori americani n-au scăpat ocazia de a folosi dublul înțeles al expresiei «on the rocky way» (în traducere ad litteram: drum stîncos) pentru a defini scurta călătorie a lui Charles Meyer ca urmînd «calea lui Rocky» (adică Rockefeller), dar și ilustrînd «un drum plin de asperități». Asperități care ar putea fi înlăturate numai dacă afirmațiile despre «o nouă asociație de parteneri», despre «respectarea identității și demnității naționale», despre situarea poporului (din această zonă — n.n.) «în centrul preocupărilor noastre» etc., etc. ar fi transpuse în fapte. Există realități pe care poți să nu le agreezi, dar rațiunea trebuie să te conducă la a le recunoaște. Cum sînt, de pildă, cele din țările vizitate de Charles Meyer și care vădesc adoptarea unei poziții noi, orientate spre apărarea intereselor naționale în raporturile cu capitalul nord-american. Sau cele evidențiate în Carta de la Vina del Mar ca și la recenta întrunire de la Caracas a reprezentanților S.U.A. și celor 23 de țări latino-americane — și care vorbesc despre situarea pe o platformă comună în privința revendicărilor față de S.U.A. a tuturor statelor latino-americane. Dar există temeri că S.U.A. nu vor întreprinde practic prea multe pentru netezirea lui «rocky way». Simptomatic pentru această concluzie este raportul pregătit pentru sesiunea din 20-24 aprilie a Băncii interamericane de cunoscutul economist argentinian dr. Raul Prebisch. Drumul pe care-l au de urmat țările latino-americane — afirmă acum dr. Prebisch — este cel al industrializării rapide, bazate în special pe eforturile proprii ale acestora. Este o opțiune izvorîtă din însăși constatarea că numai statele care au ales această cale au făcut pași rapizi spre consolidarea independenței și asigurarea unui progres real.

telex

CAPE KENNEDY

La ora cînd incheiem ediția, știrile privitoare la lansarea navei «Apollo 13» se află sub semnul incertitudinilor din pricina unei banale rujeole, care se pare că a fost contractată de unul dintre membrii echipajului. Fotografia color, pe care o publicăm în pagina 8, socotim că nu vine în contradicție cu o eventuală aminare a lansării lui «Apollo 13». Faptul că o banală boală de copii poate amîna un zbor de proporții și importanța lui «Apollo» nu face decît să reconfirme dimensiunile, în primul rînd umane și abia pe urmă tehnice, chiar și ale celor mai ambicioase proiecte științifico-fantastice.

BONN

Bugetul militar al acestui an — cu 10% superior celui din 1969 — este de 20,3 miliarde mărci vest-germane. Se apreciază că cheltuielile militare ale R.F.G. în perioada 1970-1973 vor totaliza 89,8 miliarde mărci.

LONDRA

Guvernul britanic a dat publicității un proiect de desființare a rețelei școlilor particulare și includere a acestora în sistemul învățămîntului de stat. În Anglia există în prezent circa 2 600 școli particulare de diverse grade.

MANILA

Comisia senatorială pentru probleme economice a făcut cu-

ROMA

ALGER

ULAN BATOR

WASHINGTON

noscut că datoriile externe ale statului au atins cifra de 1,5 miliarde dolari. Dintre consecințele acestei situații: devalorizarea peso-ului, cerută de Fondul monetar internațional în schimbul unui nou împrumut, creșterea cu circa 5% a prețurilor.

- Casele de filme și-au suspendat activitatea; nu se turnează în prezent decît 4 filme; 80% din actori, regizori, tehnicieni etc. șomează. Se apreciază drept cauze ale crizei, creșterea vertiginosă a costului filmelor, structura neadecvată a cinematografiilor italiene în raport cu cererea pieței externe.
- Încheierea campaniei naționale de împăduriri a prilejuit un prim bilanț: au fost sădiți 2,5 milioane puiți.
- În pustiul Gobi, în stepele din vest, în Munții Altai, au fost descoperite zăcăminte de wolfram, zinc, molibden, aur.
- Administrația S.U.A. a cerut Congresului adoptarea unei rezoluții prin care să se interzică împartul mașinilor ce nu respectă standardele federale pentru prevenirea poluării. Adoptarea legislației ar putea declanșa contramăsurii din partea partenerilor comerciali ai S.U.A.

M. LAZĂR

ITALIA: REFACEREA COALIȚIEI

În mod oficial, criza a luat sfârșit. Regăsindu-se, din nou, pe platforma comună a formulei de centru-stînga, democrat-creștinii, socialiștii, socialiștii-unitari și republicanii sînt, se pare, mai puțin preocupați în momentul de față de ideea de a guverna cît, mai ales, de aceea de a-și concilia punctele de vedere contradictorii.

Epopeea celei mai îndelungate crize de guvern din Italia postbelică a fost edificatoare prin faptul că a marcat în mod clar nu numai disensiunile dintre cele patru partide, dar și pe cele existente între diferitele aripi sau curente ale fiecărui partid în parte. Refacerea coaliției, în baza unui document-program de 22 de pagini, elaborat peste noapte de Mariano Rumor, după 48 de zile de eforturi și eșecuri, nu este totuși miraculoasă, ci apare mai curînd ca o ultimă șansă, o ultimă încercare. Întrebarea este: care sînt perspectivele? Cu atît mai mult cu cît cele patru etape ale crizei — constituite de încercările lui Rumor, Moro, Fanfani și din nou Rumor, de a găsi o cale de ieșire — lasă nelămurite o sumă de aspecte esențiale. De pildă, apare aproape de neînțeles refacerea rapidă și spectaculoasă a unității democrat-creștine. Este îndoielnic că această unitate ar fi datorată aplanării divergențelor interne și obținerii unei viziuni politice comune, ci mai curînd faptului că toate cele nouă curente democrat-creștine sînt reprezentate, în mod egal, în guvern. La rîndul lor, cele două partide socialiste au încetat brusc să polemizeze, dar această acceptare a coexistenței s-ar putea datora nu concilierii unor puncte de vedere opuse, cît, poate, dorinței de a-și demonstra, fiecare, opțiunile în interiorul coaliției. În sfârșit, republicanii au ieșit din starea de expectativă și s-au angrenat într-un joc pe care îl dezaprobau pînă nu demult.

Se pune, așadar, întrebarea în ce măsură noul guvern cvadripartit va reuși să-și anuleze tendințele centrifuge pentru a se menține. Iar menținîndu-se, ce politică va duce? Problemele economice actuale și acute ale Italiei sînt abordate de componenții noii echipe guvernamentale din unghiuri diferite și chiar opuse. Programul de austeritate promovat de Emilio Colombo, ministrul democrat-creștin al trezoreriei, este combătut chiar de colegul său de partid Donat Cattin, ministru al muncii. Socialiștii se opun înghețării salariilor. Democrat-creștinii sînt împotriva reformei legilor familiei. Sporirea investițiilor, prioritatea pentru dezvoltarea studiului, reforma universitară, amnistierea celor care au participat la acțiunile «toamnei fierbinții» de anul trecut, divorțul — acestea sînt principalele probleme interne care nu poartă, în programul noului guvern, girul comun. Există un consens general în aprecierea că ieșirea din criză, prin acest lanț al compromisurilor, este urmarea, în principal, a temerii față de perspectiva alegerilor anticipate, cu consecințe greu previzibile.

Care sînt deci perspectivele acestui «guvern născut sub semnul nesiguranței și contradicțiilor față de cerințele de reinnoire pe care le avansează țara» — cum scria «L'Unita»? Se pare că el va trebui să reziste pînă la alegerile regionale, considerate cruciale, care vor avea loc la începutul verii. În ce privește politica pe care o va duce pînă atunci, aceasta va purta, desigur, amprenta formulei de compromis prin care noul guvern cvadripartit italian a fost constituit.

Radu VASILIU

O CAUZĂ DE INTERES VITAL

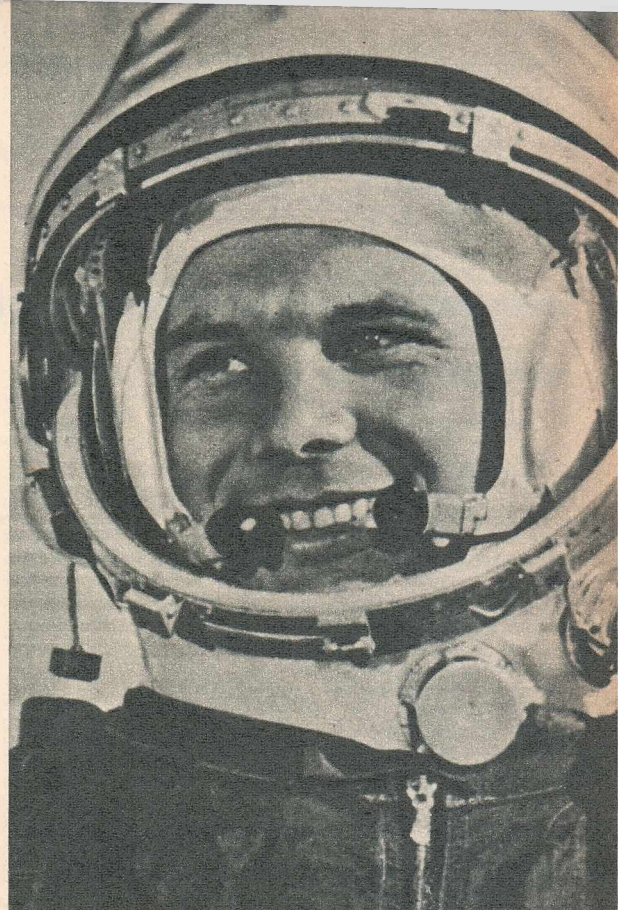
La ora actuală se poate afirma, fără nici o exagerare, că ori de cîte ori fac turul de orizont al situației internaționale cu prilejul unor reuniuni sau dezbateri de politică externă, reprezentanții oficiali ai statelor Europei — și nu numai ale Europei — se opresc cu precădere asupra problemelor securității europene. Abordarea lor nu mai poate fi evitată nici măcar de cei care, pînă nu demult, o ignorau din scepticism sau din interese contrarii.

Progresul marcat din 1966, cînd la București se adopta Declarația statelor participante la Tratatul de la Varșovia, este sensibil: securitatea europeană a devenit un obiectiv al activității externe a unui foarte mare număr de state de pe continent. Promovat cu prioritate de țările socialiste, îmbrățișat de curentele cele mai variate ale opiniei publice, de organizații politice, de cercuri importante de afaceri, țelul instaurării unui climat de încredere, colaborare și securitate pe frămîntatul pămînt al «lunii vechi» solicită astăzi pe cei chemați să transpună dezideratele popoarelor în act.

Evident, progresele marcate pînă acum, deși indică o modificare de ordin calitativ, nu duc încă la concluzia că evoluția spre securitatea Europei a trecut «punctul de neîntoarcere», acea limită dincolo de care o revenire nu mai este cu putință. Armonizarea tuturor factorilor de care depinde atingerea țelului final, factori numeroși și de mare complexitate, nu se poate realiza dintr-o dată. De aceea, o tactică de alternative maxime nu este adecvată. Suplețea, răbdarea, degajarea prudentă a piedicilor, deschiderea căilor în primul rînd acolo unde acest teren oferă posibilități certe, consolidarea avansului realizat sînt mijloacele care s-au dovedit pînă acum cele mai eficace.

O asemenea metodă de abordare caracterizează acțiunea țării noastre pentru instaurarea securității europene. Cu o continuitate, cu o perseverență, cu un spirit al negocierii, cu o dăruire deplină la principiile politicii sale externe care i-au adus stima și respectul în concertul națiunilor continentului, România se manifestă ca unul dintre factorii cei mai stăruitori în invitația ce concurează la pregătirea condițiilor pentru realizarea acestui deziderat major al popoarelor Europei.

Luna martie a înscris trei importante manifestări ale atașamentului țării noastre la cauza securității europene: dezbaterile din Comitetul Central al P.C.R. cu privire la activitatea internațională a partidului în anul 1969 și planul de activitate pe anul 1970, discuțiile din Marea Adunare Națională pe marginea raportului prezentat de ministrul afacerilor externe și cele de la Plenara Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, unde tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvîntarea rostită, a reafirmat importanța capitală pe care o au pentru România problemele securității Europei. Toate aceste dezbateri și liniile directoare stabilite de înaltele foruri ale vieții noastre politice și sociale demonstrează că acțiunea pentru securitatea Europei este considerată de poporul român un obiectiv de însemnătate națională, la atingerea căruia sînt chemate să-și dea contribuția toate organizațiile și instituțiile care îl reprezintă. Ele atestă totodată hotărîrea P.C.R. și a guvernului țării de a amplifica eforturile în direcția soluționării acestor probleme, așa cum o cer interesele națiunii noastre socialiste și ale tuturor popoarelor continentului.

12 APRILIE, ACUM 9 ANI

La 12 aprilie 1961, orele 9 și 7 minute, «constructorul principal» i-a adresat regretatului astăzi Iuri Gagarin memorabilele cuvinte: «va doresc drum bun în cosmos, Iuri Alekseevici. Să ne revedem curînd». De la acest epocal periplu spațial al primului pămîntean au mai pătruns în cosmos alți 20 de temerari piloți sovietici, care au petrecut în spațiu în total peste 1 600 de ore. Propulsată de racheta victorioasă a comunismului, cosmonautica sovietică se poate mîndri de atunci cu numeroase «premiere spațiale», dintre care menționăm: primele echipaje de 2 și 3 astronauți, întia ieșire din navă în vidul cosmic, aselenizarea și avensarea lină, zborul în grup a 2 și respectiv 3 nave cosmice cu echipaj, prima stație experimentală orbitală cu echipaj, primul proces tehnologic efectuat direct în spațiul cosmic etc. Dacă la aceste performanțe adăugăm și impresionanta diversitate de sarcini științifice ale celor peste 300 de sateliți «Cosmos», avem imaginea efortului astronomic întreprins de patria primului sputnik și a primului cosmonaut.

Conf. dr. ing. Florin ZĂGĂNESCU

Secvență dintr-un film realizat «pe viu» de cineastul italian De Stefani și intitulat «Apropo de Angola». Filmul este închinat luptătorilor pentru eliberarea Angolei de sub dominația colonialismului portughez.

Potrivit relatărilor agențiilor de presă, la Pnom Penh situația s-a menținut încordată în urma ciocnirilor, soldate cu victime, care au avut loc în țară între susținători ai prințului Sianuk și unități ale armatei. Fotografia înfățișează unități ale armatei patrulind în fața clădirilor guvernamentale din capitala Cambodgiei.

sapte zile pe pământ

HAVANA

CÎT MII DE OAMENI

Corespondență specială
de la Victor STAMATE

Affindu-mă nu demult în drum spre coasta de sud a Cunei, am văzut zburînd lent, la mică înălțime, niște avioane biplane ce aminteau de epoca de pionierat a aviației. La început am avut impresia că asist la exerciții de pilotaj pentru începători. Privind însă mai atent la dîra groasă pe care o lăseau în urma lor și care cobora ca o pulbere argintie peste întinderile verzi ale plantațiilor, mi-am dat seama că aceste mașini zburătoare nu sînt aparate-școală...

Curiozitatea m-a împins într-una din zile să merg la Centrul aviației agricole al provinciei Havana — creație recentă a guvernului revoluționar, menită să ajute la obținerea unor recolte bogate de trestie de zahăr, orez, fructe tropicale. Sarcinile acestei aviații puse în slujba bunăstării poporului sînt multiple: fertilizarea solului cu îngrășăminte chimice, semănarea unor cîmpuri cu orez, combaterea dăunătorilor prin împrăștierea de fungicide și ierbicide.

În palmaresul succeselor acestui centru de aviație agricolă se înscriu, între altele, 3 500 de hectare semănate cu orez, 50 000 de hectare fertilizate cu îngrășăminte chimice și fumigate, cu fungicide și ierbicide. Totul în 2 011 ore și 9 minute de zbor! Semănarea manuală a unui hectar cu orez înseamnă opt ore de muncă pentru zece oameni, iar pentru avion, o jumătate de oră. La împrăștierea îngrășămintelor și a fungicidelor, un singur avion înlocuiește munca a mii de oameni.

Grupul de piloți a reușit în acest an să ridice considerabil eficiența aparatelor de zbor, ajungînd la distribuirea a treizeci de tone de substanță pe zi de fiecare avion. La acest succes au contribuit nu numai piloții — care realizează zilnic adevărate performanțe, împrăștiind de pildă fungicidele de la numai cinci metri de sol — ci și personalul de la sol: încărcătorii, care au reușit să-și organizeze munca în așa fel încît încărcarea unui transport să se facă în numai două minute, fără a mai fi necesară oprirea motorului; «chimistii», care prepară dozele de substanță, sortindu-le pe categorii, punîndu-le la îndemîna încărcătorilor; tehnicienii, care întrețin aparatele în perfectă stare și le verifică cu atenție după fiecare zi de zbor.

...ACEEAȘI BERNADETTE

Fata din fotografie este Bernadette Devlin, — aceeași Bernadette despre care s-a amintit de atîtea ori că e cea mai tinără deputată în Parlamentul britanic — reprezentantă a minorității catolice din Irlanda de Nord și neobosită luptătoare pentru drepturi civile. Clădirea în fața căreia stătuse o noapte întreagă — așa cum

o vedeți — poartă celebra adresă Downing Street 10, reședința primului ministru britanic. Acestuia, Bernadette ținea să-i vorbească personal despre situația devenită din nou explozivă în nordul insulei irlandeze și sa ceară — cum o făcuse și în cadrul Parlamentului — un ajutor sporit din partea guvernului britanic pentru a se evita vărsările de sînge. Tinăra deputată a reușit în cele din urmă să obțină întrevvedere, dar nu și rezultatul scontat: premierul Wilson și-a reafirmat punctul de vedere potrivit căruia problemele Ulsterului trebuie rezolvate de guvernul local, cu ajutorul trupelor britanice aduse la fața locului. Din știrile agențiilor de presă, care relatează zilnic noi incidente, precum și din comentariile observatorilor fenomenului nord-irlandez reiese însă că guvernul de la Belfast — el însuși dezbinat de o criză serioasă — nu este în măsură, în actuala conjunctură, să potolească spiritele supraîncălzite ale populației de ambele confesiuni.

...Bernadette Devlin afirmă că nu se va reîntoarce în sălile de curs ale Universității din Belfast decît cînd își va considera misiunea — cîștigarea de drepturi civile pentru minoritatea catolică — încheiată. Se pare că momentul nu e încă prea aproape. În țara pe care ea o califică în autobiografia sa intitulată «Prețul sufletului» («prețul pe care fiecare trebuie să-l plătească pentru a-și păstra integritatea») drept una dintre cele mai stranii din Europa, predominantă de o mentalitate medievală — pașii înainte spre destindere depind de însăși dispariția acestei mentalități, ce pare a fi încă puternic înrădăcinată.

Delia ȘTEFAN

Un amplu efort este depus în aceste zile în Turcia pentru înlăturarea urmărilor recentelor cutremure catastrofale (în fotografie: aspect din Gediz, unde minaretul moscheii vechi de 600 ani s-a prăbușit peste o casă), pentru asigurarea cît mai rapidă a unor condiții normale de existență a celor 90 000 sinistrați.

VARȘOVIA

PENTRU STIMULAREA PRODUCTIVITĂȚII

Corespondență specială
de la Krystyna WYHOWSKA

În Polonia se desfășoară în prezent ample discuții privind una dintre problemele care preocupă întreaga populație, și anume noul sistem de stimulare economică, adoptat de Biroul Politic al Comitetului Central al P.M.U.P. și supus dezbaterii.

Pentru prima perioadă, schimbările în retribuirea salariaților ar urma să afecteze direct numai sectorul industriei propriu-zise, urmînd ca în anii următori, pe baza unor proiecte similare, să se extindă și la alte ramuri ale economiei — transporturi, comerț etc.

Care sînt elementele esențiale ale acestui nou sistem de salarizare? În primul rînd este vorba de a se realiza o mai mare fluiditate a fondului de prime, în condițiile cînd salariile nu suferă de fapt modificări. Acest fond exista și în trecut, dar în noul sistem el va constitui singura posibilitate de majorare a retribuției. În acest sens se preconizează ca fondurile respective să fie sporite eșalonat pînă în 1975. Creșterea se va realiza în primul rînd printr-o folosire mai rațională a mijloacelor de producție, printr-o producție îmbunătățită, cu preț de cost mai scăzut, în fiecare întreprindere în parte. În abordarea calculului nu se va lua în considerare perioada relativ scurtă a unui singur an, ci una de cel puțin 5 ani. Altă trăsătură caracteristică constă în introducerea unor noi indicatori și adaptarea stimulentei material nu numai la specificul ramurilor economice, ci și la cel al unităților producătoare respective. Nivelul primelor va depinde deci de realizarea unor sarcini foarte bine definite, sarcini diversificate în funcție de specificul și condițiile de activitate ale întreprinderii. Neîndeplinirea unor sarcini nu va putea fi «recuperată» prin îndeplinirea altora, obligînd astfel întreprinderile și salariații să realizeze planul la fiecare sortiment în parte și ducînd, în caz contrar, la scăderea sau pierderea primei.

Dezavantajul sistemului vechi consta în faptul că lega salariul de realizarea sarcinilor planificate pentru un singur an, ceea ce determina, aproape automat, tendința de a se stabili sarcini de plan cît mai mici, sub nivelul posibilităților reale. Măsurile ce urmează să fie aplicate au drept scop legarea strînsă a creșterii retribuției de rezultatele obținute în producție, de îndeplinirea planului la fiecare indicator și sortiment în parte.

Rug din cartofi... «Asociațiile de producători» din Boise (statul Idaho, S.U.A.), în schimbul unor substanțiale indemnizații primite de la autorități, au dat foc la circa 1 000 tone cartofi «pentru că se vindeau la prețuri prea scăzute».

cronica de trei secunde

CUM ÎMPUȘCĂM

La Auteuil, pe celebrul hipodrom de curse cu obstacole, dacă vreun concurent își rupe picioarele la trecerea peste garduri, «veterinarul nu mai utilizează pistolul de abator, al cărui glonț provoca un spasm îngrozitor care impresiona publicul. El recurge acum la o injecție cu otravă (curara, substanța cu care indienii își împregnau cîndva săgețile — n.r.). Zece sau cincisprezece secunde după inoculare — într-o venă a gîtului — animalul, ai cărui centri nervoși superiori paralizază, îndoiaie încet picioarele, înclină capul pe pistă și se prăvălește fără vreo tresărire, fără să mai sperie mulțimea. Se poate explica pe scurt copiii că veterinarul a adormit calul pentru a-l îngrijii

mai bine. E o moarte dulce. Trei cai au cunoscut-o duminică»...

E un citat dintr-o cronică hipică apărută la 27 martie 1970 în «Le Monde».

E un citat dintr-o cronică hipică?

Trebuie să fii copil ca s-o crezi... Trebuie să fii cal ca să crezi că o cronică hipică e o cronică hipică.

CUM NE SCUFUNDĂM...

A trecut cu totul neobservată știrea de citeva secunde prin care ministrul transporturilor din Japonia modifică o lege sacră a mării: legea morții căpitanului de vas. Căpitanul vasului care se scufundă — se știe din bătrîni — rămîne ultimul la bord. De azi înainte ministrul japonez al transporturilor

permite ca un căpitan de vas care se scufundă să nu mai rămînă ultimul la bord.

Eu m-am observat cu atenție cînd am citit această știre neobservată. Am citit-o de citeva ori, înflorat. Voiam amănunte. Știrea era prea succintă. Titlul ei era: «Umanizarea unor tradiții maritime». Ea nu spunea altceva decît că un căpitan nu va mai muri ultimul la bord. Dar al citelea? Eu voiam să știu, precis și hămesit, al citelea om care părăsește un vas muribund va fi căpitanul? Dacă nu va mai fi ultimul — va fi primul? Al doilea? Al zecelea? Știrea tăcea. Și cu cît tăcea mai adînc, ochiul meu spre mine era mai mare și mai uimit, mai dezgustat și mai tandru — ca însăși lașitatea.

Nici pînă azi nu știu de unde am luat curajul acelei priviri.

Radu COSAȘU

Prezentat de:

Trăian STOIÇA (carte)
Magda MIHĂILESCU (cinema)
E. DASCĂLU (muzică și televiziune)
Cornel BOZBICI (plastică)
Sanda FAUR (teatru)
Vlad MUȘĂTESCU (disc)

carte

● Octavian Paler: *Umbră cuvântului* — definiții lirice. Meditații supra unor stări și lucruri de ordin interior sau exterior (melancolia, lacrima, pământul natal, regretul, contemplația, curcubeul etc.) convertite liric printr-o expresie constant metaforică. *Trăirea* (deși fereste poemul (concis ca un forism) de abstract. Astfel că «definițiile» nu răcesc lirismul, și-i intensifică sugestia. Acest debut editorial — tardiv dintr-o modestie excesivă — certifică o vocație și consacră un poet (Editura Eminescu).

● Georgeta Horodincă: *Structuri libere*. Deși aplicate strict la obiect, studiile Georgetei Horodincă adoptă pînă la urmă tonul și asociațiile proprii eseului, care tind la surprinderea mobilului de esență al creației scriitorului cercetat. Citeva titluri din sumarul cărții: M. Blecher: delir esențial; Teatrul lui Sartre, azi; Marin Preda: Timp și istorie; Camus, între mit și istorie...

● Rod al unei laborioase activități de cercetare și colajare a textelor, însoțit de un riguros aparat științific, la Editura Academiei Republicii Socialiste România a apărut *Arta militară de Mauricius* (inceputul secolului al VII-lea). Produs al literaturii bizantine, acesta tratat, în afară de problemele strategiei militare, prezintă interes și pentru tabloul social al vremii, cit și pentru referințele ce se fac la unele ținuturi ale țării noastre, constituind o sursă însemnată pentru studiul etnogenezei românilor. Ediție critică, traducere și introducere de H. Mihăescu.

● Nu știm în cite exemplare a fost tipărită cartea, dar tirajul ei s-a dovedit insuficient. E vorba de *Procese celebre* (Flaubert, Baudelaire, Bettina von Arnim ș.a.) de Maximilian Jacta. Traducere, introducere și note de dr. docent Alexandru Bolintineanu (Editura științifică).

● Tot la Editura științifică a apărut un util *Dictionar de terminologie literară*, cuprinzând circa 700 de termeni. Autori: Mircea Angheliescu, Emil Boldan, Margareta Iordan, Ion Oana, Pavel Ruxăndoiu.

● În colecția Lyceum a apărut în trei volume *Școala Ardeleană*. Ediție critică de Florea Fugararu. Studiu introductiv și note finale de Romul Munteanu (Editura Albatros).

● Numărul dublu (11-12) al revistei *Secolul 20* e dedicat expresionismului. Pentru înțelegerea acestui complex fenomen literar-artistic (și cu atâtea consecințe asupra artei contemporane) sînt selecționate texte și documente dintre cele mai semnificative.

cinema

● În fiecare seară la ora 11. Reîntîlnire cu cineastul sovietic Samson Samsonov («Tragedia optimistă»), «Trei surori» pe un teritoriu ce aparține în exclusivitate celor ce sînt în stare să transforme neconținut relațiile dintre oameni în prilejuri de frumusețe. În rolurile principale: Margarita Volodina, Izolda Izvițkaia, Mihail Nojkin, Larisa Vikel, Aleksei Golovin.

● Helga. Un documentar instructiv, sever cu sine însuși, recomandabil pentru tonul cu care și-a propus să abordeze ceea ce pedagogia numește o problemă delicată — relațiile dintre sexe. Autor — Erich F. Bender.

● *Jungle ademenitoare*. Iubitorii de documentare sînt răsfățați. Ecraanele le oferă încă un exemplar al genului, de data aceasta un jurnal de călătorie ce se străduiește să imbine observația cu pitorescul. Autor — Heinz Sielmann.

● În cadrul ZILELOR FILMULUI DIN R.F.G., inaugurate luni la cinematograful Republica, au

Margarita Volodina

fost prezentate realizările: *Picioare lungi, degete lungi* (regia — Alfred Vohrer, cu Senta Berger în rolul principal; acțiunea a făcut parte și din delegația de cineasți prezenți la gala); *7 zile de răgaz* (regia — tot Alfred Vohrer); *1 000 de ochi ai lui Mabuse* (regia — Fritz Lang); *Scarabea* (regia — Hans Juergen Seyberberg). Astăzi și mâine vor putea fi văzute filmele *Ioamna* de Dieter Kantsner și *Cînd luna trece lin* de Wolfgang Liebeniner.

● Ann Margret va turna din nou în studiourile Columbia, după ce șapte ani nu a mai colaborat cu această casă de filme. De data aceasta va fi partenera lui Anthony Quinn în filmul *R.P.M.*, semnat de Stanley Kramer.

● O confuzie — regretabilă — cu orice confuzie de pe lume — presturată într-un săptămînal de prestigiu la rubrica «cărți de cinema», între Maxime Delamare, autorul cărții de aventuri *Triplu salt mortal*, și regretatul Gil Delamare ne iscă acum întrebarea: la urma urmei de ce nu s-ar traduce una dintre cărțile celebrului cascador, scrieri pline nu numai de suspense-uri, ci și de un adevărat farmec intelectual?

disc

● Recenta apariție de muzică ușoară ieșită de sub presele casei noastre de discuți cuprinde lucrări care au făcut parte din repertoriul mai multor festivaluri și concursuri (naționale și internaționale). La realizarea discului au contribuit: Orchestra de muzică ușoară a RTV (dirijor Sile Dinicu), Orchestra Electrecord (dirijor Al. Imre), formația «Cantabile» (dirijor Valeriu Popescu), precum și soliștii: Margareta Pislaru, Sergiu Ciolui, Gică Petrescu, Anda Călugăreanu, Aurelian Andreescu, Mihaela Mihai, Ștefan Bănică și Gabriela Teodorescu (EDD-1242).

● Reinhold Kast, cîntăreț trecut de «vîrsta întrebărilor», se impune totuși ca o voce tînă, caldă, generoasă și de un sentimentalism aproape necontemporan. Dar plac, mai cu seamă prin abila alegere a repertoriului pe care-l interpretează: «Das Mädchen Karina», «Meine Liebe zu dir», «Abschied von der Liebe» și «Treue Bergvagabunden». Acompaniază orchestra Electrecord condusă de Al. Imre (45.EDC-10 111).

● «Te-asteaptă un om» de Cristinoiu, piesă de largă circulație acum cîțiva ani, ca și alte trei lucrări de certă valoare semnate de Lovas, Havagy și Malek, pot fi audiate în interpretarea unui scînteietor concurent al festivalului brașovean: Janos Kodós (EDC 10 110).

muzică

● Dirijorul Erich Bergel din Sibiu conduce concertul săptămînal al Filarmonicii «George Enescu», pe al cărui program este înscrisă o operă de proporții: Simfonia a VIII-a de Anton Bruckner (11 aprilie, Ateneu).

● Printre manifestările organizate cu prilejul BICENTENARULUI NAȘTERII LUI LUDWIG VAN BEETHOVEN notăm con-

certul simfonic pentru studenții Centrului universitar București oferit de Filarmonica dirijată de Mircea Basarab. Programul cuprinde Concertul pentru pian și orchestră nr. 5 — «Imperialul» (Mi bemol major) și Simfonia a VIII-a. Solista concertului, pianista Sofia Cosma (14 aprilie, Ateneu).

● Tot în cadrul manifestărilor BEETHOVEN se înscrie cel de-al treilea concert «Integrala trio-urilor cu pian». Valentin Gheorghiu la pian. Ștefan Gheorghiu la vioară și Cătălin Ilea la violoncel vor interpreta Trio-urile nr. 8 (postum), nr. 2 și nr. 7, supranumit și «Arhitectul» (15 aprilie, Ateneu).

● Corul Filarmonicii dirijat de Ion Romanu apare într-un concert cu un program foarte reprezentativ pentru literatura acestui gen. Se vor interpreta lucrări clasice: Haendel, Monteverdi, J.S. Bach, Beethoven, Weber, Schubert, Brahms, precum și lucrări românești de Ion Vidu, Sabin Drăgoi, Paul Constantinescu, Doru Popovici, Liviu Rusu, Nicolae Ursu. Soliști: Rodica Rădulescu și Florin Dumitrescu (13 aprilie, Ateneu).

● Eminentul nostru tenor liric Ludovic Spiess urcă înaltele trepte ale scenei teatrului Scala din Milano, unde va cînta în opera «Turandot» de Puccini. Nu-i lipsit de semnificație nici faptul că partenera tenorului român va fi marea Birgit Nilsson.

plastică

● George Paul-Mihail — pictură. Zece tablouri, mai exact, zece ecrane, pe al căror fundal, indiferent și monocrom, artistul — proclamînd nudul ca modul plastic, dar și ca simbol — face variațiuni pe tema destinului uman. Ritmarea formei canonice deschide sensuri mișcării, iar acumularea regrupează jocul de cîinogramă al figurilor. Dar toate aceste «coruri» de trupuri dispuse pe registre, reduse doar la mișcare și pluitînd în ambiguitate, nu pot să răspundă la interogația majoră pe care artistul și-o propune (Galeriile de artă, Calea Victoriei 130).

● Ileana Dăscălescu — grafică. A doua expoziție personală a unei artiste ale cărei preocupări în domeniul artelor decorative sînt notorii. Motivul vegetal inundă lucrările și se revarsă fluid în efuziuni lirice, încercate de fantezie, dar și de sensibilități cromatice («Argument», «Motiv oriental» etc.). («Amfora», Mihai Vodă 2).

● Adrian Nicula expune 12 gravuri, realizate cu acuratețea tehnică și în care invenția imaginară predomină. Cadrul e decorativ, iar stilizarea optică a imaginii adună planuri care se contrapun, reîncorporînd fragmente într-o unitate figurativă. Cînd apelează la metaforă o face pentru a crea o atmosferă vizuală care e predilect stranie («Amfora», Mihai Vodă 2).

● Profesorul Aurel Vasilescu nu are oroarea vidului. Oprindu-se asupra unui peisaj sau a unei naturi moarte, pictorul (îubind fidelitatea ochilor) umple pînza cu detalii, reproducînd sentimental obiectele și lumea sau chipurile omenești. Sînt priviri detașate, senine, transpuse pe pînza cu minuițe cromatică, amintiri ale unor privilegiști pitorești (Casa corpului didactic).

● «Michelangelo — sculptor», de Alessandro Parronchi. Este o lucrare de popularizare, cu 80 de reproduceri și un text succint de prezentare a vieții și capodoperelor michelangeliste, util și bine documentat (Meridiane).

teatru

● Leonce și Lena de Georg Büchner. Liviu Ciulei, în cea mai splendidă formă (regizorală și scenografică) a sa, aduce pe scena Teatrului «Bulandra» momentul cel mai înalt, cel mai fierbinte al

actualei stagiuni teatrale. De după umerii dramaturgului care, acum un secol și jumătate, încerca să zîmbească pe trama unui basm lirico-ironic (zîmbind, ca întotdeauna, scrisnit, amar), Ciulei privește omul contemporan drept în ochi, îl tulbură, îi biciuie conștiința, îl obligă să gîndească. Magistral cuplul Ion Caramitru-Virgil Ogăsanu; fermecător, ca întotdeauna, Marin Moraru, admirabili Irina Petrescu, Nicki Volcz, Ileana Predescu, Valy Voiculescu-Pepino și, de fapt, toți ceilalți.

● *Moartea ultimului golan* de Virgil Stoescu. În sfîrșit, un dramaturg ce îndrăznește să se aventureze pe «neștiutul, necunoscutul, neînțelesul» continent etic al generației tinere. Recompensa e servită pe loc: Stoescu are șansa să asiste la decesul ultimului (?) golan insetat de căpătuire, dar recuperat prin muncă și dragoste, să fie jucat — pe scena Naționalului — în regia academică a lui Ion Fintesteanu și să lanseze pe scena Naționalului un nou tînăr actor plin de har: Costel Constantin. Sala totdeauna plină.

● *Duelul de Mar Baidjiev* (Teatrul de stat-Ploiești). O «scurtă întîlnire» pe marginea mării și a morții, spațiu sentimental în care se interfarează patetice aspirații spre sublimul etic cu meditații amărui asupra prozaismului condiției umane. Desen regizoral (Emil Mandric) de o delicată poezie, urmîrind cu o privire ușor detașată micul cadrul liric al piesei și ocolind abil stîncile primejdioase ale meloului. O acțiune de mare vibrație interioară — Eugenia Laza (vom mai auzi de ea), un excelent profesionist — Dumitru Palade, și un promițător cuplu de tineri scenografi — Nicolae Lică și Mihaela Dobrogeanu.

● După 12 ani de la premiera sa, spectacolul lui Vlad Muger cu *Tragedia optimistă* de Vsevolod Vișnevski revine, omagial, pe prima scenă a țării, în aceeași interpretare actoricească: spectacol viu, proaspăt, scuturat de anchilozările ce pîndesc montările muzeistice, încercînd istoria cu sensuri și emoții contemporane. Din nou, Marcela Rusu, alături de Florin Piersic, Marcel Angheliescu, Const. Rauțchi, Toma Dimitriu și alții.

● Teatrul din Baia-Mare a supus judecății spectatorilor bucureșteni două din mult elogiatele spectacole ale actualei sale stagiuni: *Nora* de Ibsen și *Dona Juana de Radu Stanca*, ambele în regia lui Dan Alecsandrescu și scenografia Adrianei Leonescu. Ecourile succesului și aplauzele l-au întovărășit, se pare, la întoarcere, pînă acasă.

Marcela Rusu

televiziune

Două emisiuni «în direct» rețin în mod special atenția telespectatorului. Sînt în legătură cu aventurile, non-ficțiune, ale omului pe Lună și ale întoarcerii sale pe Pămînt.

Ieșind oarecum din cadrul preocupărilor obișnuite ale acestei modeste rubrici, ne-am permite să propunem reluarea, cît mai curînd cu putință, a senzaționalului «cinemă-verite» cu preselectiile pentru «Steaua fără nume».

DUMINICĂ. Un meci de fotbal serios, între două echipe serioase:

Steaua-Jiul (14.00) ● Din sumarul proaspătului *Mozaic duminical* reîinem titlul «De vorbă cu Genevieve Tabouis, Horia Oprescu și Eugen Filotti despre Nicolae Titulescu» (17.30) ● Rommy Schneider și Alain Delon în filmul francez «Christine» (20.00) ● La aceeași oră, pe programul II, pentru amatorii de gen, o *Întîlnire cu opereta* (20.00).

LUNI. Emisiunea *Scena* a înscris în sumar un interviu cu Liviu Ciulei pe marginea marelui său succes cu spectacolul «Leonce și Lena» de Georg Büchner (18.20) ● Subiectele emisiunii concurs *Între metronom și cronometru*: 1) Primăvara în poezia românească; 2) Mark Twain (21.35).

MĂRTI. O peliculă documentară realizată de Manase Radnev și George Pascaru la Leningrad și Moscova, subiectul fiind: *Lenin*, locurile unde a trăit și a creat oamenii care l-au cunoscut (20.15)

Florian Pittis

● Din nou pe micul ecran excelenta acțiune maghiară Eva Ruttkay în filmul «Un pahar cu bere» (20.45).

MIERCURI. Un titlu interesant în sumarul emisiunii *Actualitatea muzicală*: «Preludiu la cel de-al V-lea Festival și Concurs internațional muzical «George Enescu» (5-20 septembrie 1970). Prezintă compozitorul Ion Dumitrescu (18.30) ● Un micorecital de muzică ușoară Giulii Cioheli (19.35) ● La *Telecinematecă*: «Căpitanul Blood» (1935) cu Errol Flynn și Olivia de Havilland (20.15).

JOI. *Echipajul lui «Apollo-13»* explorează Luna. Emisiune în direct (12.30) ● *Seară de teatru*: «Răpirea prea frumoaselor sabine» de Leonid Andreev. Notăm dintre interpreți pe Gina Patrichi, Dorina Lazăr, Dan Damian, Marian Hudac, Florian Pittis (20.20) ● *Cîntăarii din opere și operete*: Teodora Lucaciu, Elena Simionescu, Mihaela Botez, Ludovic Spiess, Valentin Teodorian (21.20).

VINERI. Bine ați sosit de pe Lună! Transmisie directă de la întoarcerea lui «Apollo-13» (17.30) ● Emisiunea de cultură științifică *Mai aveți o întrebare*: «Timpul și calendarele în perspectiva modernă» (19.30).

SÎMBĂȚĂ. *Interviziune* — «Profil pe 625 de linii», cu Anda Călugăreanu, Florian Pittis, Dan Tufaru (21.35) ● *Seară de teatru*: «Răzvan și Vidra» de B.P. Hașdeu, în interpretarea actorilor Teatrului dramatic din Baia Mare (20.40).

pronosport

Pronosportul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 15, etapa din 12 aprilie 1970

I. Steagul roșu-«U» Cluj	1
II. «U» Craiova-Polit.	1
III. Crișul-A.S.A.	1
IV. U.T.A.-Faru	1
V. C.F.R.-Rapid	x
VI. F.C. Arges-Dinamo Bacău	1
VII. Petrolul-Dinamo Buc.	1
VIII. Steaua-Jiul	x
IX. Fiorentina-Milan	1
X. Inter-Napoli	x
XI. Lazio-Juventus	x
XII. Palermo-Roma	1
XIII. Torino-Bologna	x

FLACĂRA-ALBURI

PETER O'TOOLE, actorul de dra
cărui ne-am duce și de șapte ori
săptămână la cinematograful. Dar a
înseamnă să ni se mai ofere filme
mai multe.

